

בענין שבין:

ד.ש.ת.ז. *****

ע"י ב"כ עו"ד אריאל עטרי
ו/או עו"ד עידן בוטבול
מרח' בן יהודה 42, ירושלים
טל. 02-6231841, 050-8323323
פקס. 02-6231851

הנאשם

- נ ג ד -

מדינת ישראל

המאשימה

סיכומים מטעם הנאשם – תוכן עניינים

- מבוא 5
- דניאלה מלק – חוקרת ש.מ. 7
- מבוא 7
- הניסיון המקצועי בבתי משפט 7
- מעורבות האם בחקירה והשלכותיה 7
- קשיים בעדות מלק ובדרך ניתוחה את עדות המתלוננת 8
- דגדוג 8
- בעיות במומחיות של מלק 8
- חוסר בדיקת הנתונים על-ידי מלק 9
- טענתה של מלק שיש לראות באי השחרת הנאשם כחזוק 10
- טענת מלק על תיאור רגשות כחזוק 10
- אי מילוי חובת חקירת הילד על אחרים 10
- היעדר פרוטוקול הנחיות בניגוד לעדות מלק 11
- אי חקירה ע"י מלק על נקודות מהותיות 12
- אי הבנת תשובות תמוהות ואי נסיון לברר מה משמעותן 12
- אי חקירה על המריבה של המתלוננת עם הבת של הנאשם 13
- אי בירור משך האירוע 13
- ממתקים כאינדיקציה לפיתוי 13
- אי חקירה על אפשרות לתיאור מיני שונה ע"י הילדה 14
- אי הסרטה של החקירה 14
- אי בקשת הסבר מהילדה לחיך שלא במקום 14

14	אי עיון בראיות אחרות לפני קביעת מהימנות
15	אי חקירה על קשיים בתיאור המעשה המיני בעדות הנחקרת
15	חשיבות הכרונולוגיה
15	פתיחת הפה
16	סתירת טענת הפיתוי
17	פירוש חוסר היגיון בתשובות המתלוננת
17	אי חקירה על אזכור הורדת הגרביים
17	אי חקירה על הסירוב לשבת ליד הנאשם
18	אי קריאת עדויות אחרות
18	אי האבחנה בין גרביונים לגרביים
18	גרסת הגרביים – תיאור תמוה ב'
19	הגרסה המופרכת על סיבוב ראשה של בתו של הנאשם
19	אי חקירה על מעשה סדום
19	קשיים ותקלות בדרך החקירה על-ידי מלק
19	חוקרת בצורה לא אובייקטיבית
20	אי תיעוד השיחה עם האם
20	זיהום החקירה - הותרת האם בחדר בזמן חקירת המתלוננת
21	ההשלכה על מניעת העדות בבית המשפט ע"י מלק
21	הציור המחייך
21	היעדר מדדים ברורים להערכת המהימנות
22	אי תיקוף הקריטריונים לבדיקת מהימנות
22	מניעת העדה - פגיעה ביכולת הנאשם לחקור את המתלוננת בבית המשפט
22	פגיעה בזכות הנאשם לחקירה של המתלוננת בבית המשפט על-ידי איסור העדה ת/4
24	שיטת החקירה – אי פקפוק בגרסת הילד הנחקר
25	הערות על חקירת ש.מ. על-ידי דניאלה מלק ת/2 – חלק ראשון
26	תיאורים סותרים של המתלוננת לאירוע
26	טענת הילדה שנפלה
26	טענת הילדה שמיד כשנפלה הנאשם נגע בה
27	משך הנגיעה
27	תיאור המתלוננת את התנהגות בתו של הנאשם באירוע
27	טענת המתלוננת לפיה הנאשם "הכניס את כל היד"
27	חיפוש הנאשם בכולל לאחר קניית הממתק
28	נסיבות חזרת המתלוננת הביתה
28	טענת המתלוננת שדבר לא כאב לה כשחזרה הביתה בסתירה לעדות הוריה
29	סתירות ותמיהות נוספות בעדות ש.מ. :
30	מהו זיהום עדות?
30	הקדמה
30	הדרכים לזהם עדויות
33	זיהום עדות ש.מ. על פי עדות מלק
33	זיהום על-ידי האב
34	זיהום על-ידי האם

35	זיהום ע"י משפחת ר'.....
35	לימוד זיהום מידיעת שמו הפרטי של הנאשם.....
35	בקשת הפתעה בסוף החקירה.....
36	אינטנסיביות הזיהום של ההורים את עדות בתם לפני חקירת הילדים.....
36	סיכום נושא הזיהום – ש.מ.....
36	היעדר סיוע – סיבה עצמאית לזיכוי.....
36	חקירות הילדות אינן יכולות לסייע זו לזו.....
41	ניתוח עדות הורי ש.מ.....
41	כללי.....
42	הגרסאות הסותרות שמסרה המתלוננת לאביה ולאימה לעומת חקירתה.....
43	לידת הזיהום.....
45	ניסיון מ. להסתיר קשר קודם עם ר.....
46	נסיון משפחת מ. להסתיר את ההשפעה של בני משפחת ר.....
47	אישיותו של מר מ. – כדמות פרנואידית.....
48	הטענה שגם אחות של ש.מ. נפגעה מינית.....
48	נסיון מ. להסתיר את הקשר עם ט. – זיהום ושיבוש החקירה ותיאום העדויות.....
49	לסיכום האישום הנוגע לש.מ.....
50	האישום השני – ש.ט.....
50	כללי.....
50	זיהום עדות המתלוננת – חקירה ע"י קרן לונדון.....
50	זיהום - כללי.....
50	הגדרת זיהום פסול.....
53	אי חיפוש הילדה אלישבע.....
53	בדיקת זיהום על-ידי האמא.....
53	אי בירור זהות/מזהמים.....
54	הכרת שמו הפרטי של הנאשם.....
54	איסור העדת ש.ט. ע"י לונדון.....
	השלכות שימוש פגום בשיקול הדעת של לונדון בקשר לאיסור העדות ושליטת יכולת
55	התערבות בית המשפט.....
58	קשיים בהערכת מהימנות על-פי לונדון – חלק ראשון.....
59	פגמים ומחדלים בגביית חקירות הילדים ע"י קרן לונדון.....
59	אי ידיעה ואי שקילה של סתירות ע"י לונדון.....
60	רשלנות בגביית חקירת הילדים הכבושה ע"י לונדון.....
61	אי הצגת שאלות בסיסיות.....
61	הבדיקות הדרושות לשיטת לונדון, לשם קביעת מהימנות.....
	על פי הערכת המהימנות של לונדון – חקירת הילדים של המתלוננת מלמדת שאינה מהימנה
62	
63	על פי לונדון – כל גרסה והיפוכה הם סימן לאמירת אמת.....
63	הקושי בגישת חקירה אמפתית ולא מפקפקת.....
63	טענת לונדון לפיה תיאור של אירוע חד פעמי ע"י מתלונן הנו ראייה לחוסר מניע.....
64	הסיבות שבגללן לונדון לא היתה מוכנה לקבוע שעדות הילדה מהימנה.....
65	רשלנות בחקירת לונדון - אי הצגת שאלות בנושאים מהותיים.....

65	מחדל חקירה – אי הסרטת הדגמות
65	הסתרת נתונים
65	סיבות נוספות לאי היכולת להסתמך על עדות ש.ט. בשל תוכן חקירתה ת/5
67	השערוריה בשינוי ההתרשמות של החוקרת קרן לונדון – על הזמנת הערכת מהימנות נוחה לפרקליטות ועל אבדן האובייקטיביות של לונדון - ת/6 ות/7
68	הערות נוספות על חקירת ש.ט.
70	הערכת מהימנות ת/9 בקשר לעדות הכבושה
70	מחדלי חקירה נוספים של לונדון בחקירת הילדים
73	עיתוי הטיפול בילדה
74	עיתוי מסירת חקירת הילדים הכבושה
74	איסור חקירה במהלך המשפט באין אירוע חדש
74	אי העברת פניית הפרקליטות שהובילה לשינוי הערכת המהימנות כעילה לדחיית ת/7
77	זיכוי מחמת הגנה מן הצדק
77	חקירת הילדים של ש.ט. - סיכום
78	דיון במעורבות הורי ש.ט. בפרשה – זיהום
78	עדות הרב מ. על התנהגות מר ט
79	עדות הגנת גבי י.
80	עדויות הורי ש.ט.
80	תיאור אישיותו של מר ט
80	פגיעה מינית קודמת במשפחה
80	רקע – זיהום על ידי ר
81	זיהום עדות ש.ט. על-ידי הוריה בשנים לפני עדותה בחקירת הילדים
82	זיהום עדות ש.ט. על-ידי הוריה סמוך לפני החקירה
84	זיהום עדות הילדה על-ידי אמה
86	מועד עיצוב הגרסה של ש.ט. – רק לאחר שיחות הזיהום ע"י הוריה
86	סתירה בין גרסאות ההורים על הדינמיקה
86	זיהום והפעלת לחץ נוסף על הילדה שתפליל את הנאשם בשלב החקירה
87	שיבוש חקירה על-ידי בני משפחת ט
87	תמיהות וסתירות בגרסאות הורי ש.ט.
89	הסתרת הקשר של תיאום העדויות עם מ. ור. על-ידי ט. – מחקרי תקשורת
92	הגרסה הכבושה שמסרה ש.ט. בחקירת הילדים השניה
92	אי העמדה לדין לפי ת/9 ב' – כראיה שאין להסתמך גם על ת/7
94	חוסר ההיגיון בגרסת ש.ט. על נוכחות ילדי הנאשם
94	סוף דבר

בענין שבין:

ד.ש.ת.ז. *****

ע"י ב"כ עו"ד אריאל עטרי
ו/או עו"ד עידן בוטבול
מרח' בן יהודה 42, ירושלים
טל. 02-6231841, 050-8323323
פקס. 02-6231851

הנאשם

- נ ג ד -

מדינת ישראל

המאשימה

סיכומים מטעם הנאשם

מבוא

הגענו לישורת האחרונה במשפט בידיעה שדברים שרואים מכאן – לא רואים משם. היום, נראה שלא זו בלבד שהמדינה לא הוכיחה את אשמתו של הנאשם, עניינית, אלא שגם התשתית עליה בקשה להסתמך – רעועה מאד, הן בשל תוכן חקירות הילדים, לגופן, הן בגלל דרך חקירתן, הן בגלל הזיהום שלהן, הן בגלל שיבוש החקירה ותיאום העדויות וכאילו לא די בכל אלה – אפילו אילו היה תכנון מתקבל, לא היה מקום לבסס עליהן הרשעה בהיעדר ראיות סיוע.

ברקע נמצאות גם הערכות המהימנות שלפחות באחד המקרים קובעות שאין לסמוך על עדות הילדה הנחקרת.

לפני שבועות ספורים כתב השופט מזוז דברים מאלפים בע"פ 4415/16 בענין **פלוני** אותו ייצגתי, שנאשם ב-160 עבירות מין – וזוכה. השופט מזוז הזכיר מושכלות יסוד על ההרשעה והספק, לאמר:

"אכן, כפי שציין בית משפט קמא, גרסתו של המשיב הייתה מתפתחת והוא נתפס לא אחת בשקרים, והחשדות כלפיו לא הוסרו. ואולם בכל אלה אין כדי לבסס מסקנה של אשמה מעבר לספק סביר, כנדרש. **בסופו של יום, כמבואר היטב על ידי חברתי, נותר ספק**

סביר באשר לאשמתו של המשיב, וספק זה מחייב את זיכוי. זה לא מכבר הערתי לענין זה כי :

"יש לזכור כי מצוות המחוקק היא כי 'לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה, אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר' (סעיף 34כב(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977). רבות מאוד נכתב על סוגיית 'הספק הסביר', ואין צורך לחזור ולהאריך בכך כאן (ראו למשל: ע"פ 347/88 דמיאניוק נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(4) 221, 652 (1993); דנ"פ 3391/95 בן-ארי נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(2) 377 (1997); ע"פ 6295/05 וקנין נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (25.1.2007), להלן: ענין וקנין); ע"פ 7220/05 נימר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (31.5.2007), להלן: ענין נימר; מ' לינדנשטראוס, על הספק הסביר - סוגיות נבחרות (תשס"ד) והאסמכתאות הרבות המובאות שם). אדגיש רק כי מדובר בעקרון בעל אופי חוקתי הנגזר מזכות היסוד של האדם לחירות אישית (סעיפים 1 ו-5 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו), והנטל על התביעה להוכיח אשמה פלילית מעבר לספק סביר הוא אמצעי ראשון במעלה להתמודד עם החשש להרשעת שווא אשר עלולה לשלול מאדם שלא כדין את חירותו ואת שמו הטוב...

הדרישה להוכחה מעבר לספק הסביר נועדה גם להגן על אמון הציבור בהגנותו של ההליך הפלילי (ענין וקנין, פסקה 45). כלל זה מעוגן גם בתפיסה חברתית מוסרית, בעלת תחולה אוניברסלית, לפיה עדיף כי אשם יזוכה מחמת הספק מהרשעה של חף מפשע (רע"פ 4142/04 מילשטיין נ' התובע הצבאי הראשי, [פורסם בנבו] פסקה 23 לפסק דינו של השופט א' לוי (14.12.2006); ב"ש 838/84 לבני נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(3) 729, 738 (1984); וראו הסקירה בנושא בענין וקנין, פסקאות 45-50 והאסמכתאות הרבות שם). זו גם גישת המשפט העברי מימים ימימה, וידועים לענין זה דבריו של הרמב"ם: 'ולזכות אלף חוטאים יותר טוב ונכסף מהרוג זכאי אחד' (ספר המצוות, מצוות לא תעשה, מצווה ר"צ (תרגום משה אבן תיבון)...". (ע"פ

דניאלה מלק – חוקרת ש.מ.

מבוא

1. בבואנו להתייחס לעדותה, כמי שחקרה את ש.מ. , נצביע על הכשלים בעדותה, בחקירת המתלוננת ובכלל.

הניסיון המקצועי בבתי משפט

2. לדבריה, העידה בבתי משפט רק 5-6 פעמים (ע' 44 ש' 7) עד היום. אין מדובר בעדה בעלת ניסיון רב, לכולי עלמא. מאידך, מלק הודתה שבתי משפט ששמעו את עדותה סברו כי מסקנותיה אינן נכונות ב-1/3 מהמקרים!!! (ע' 44 ש' 9).
33% זה אחוז גבוה מאד – בבואנו לעסוק במשפט פלילי ומלמד שלספקות עליהם אני מצביע יש בסיס של ממש גם במשקפי בתי המשפט ששמעו אותה, בעבר.

מעורבות האם בחקירה והשלכותיה

3. בהמשך נדון בזיהום. בשלב זה נקדים ונציין כי להורים כח רב בהטיית עדות ילד נחקר, באופן מודע ושאינו מודע, בשני הצדדים. ההשפעה על הילדה וזיהום עדותה ע"י הוריה היו רבים וכבדי משקל , כפי שנראה.

בשלב זה נציין שהרצון לשלוט בעדות הילדה באים לביטוי בכך שהאם נכנסה לאחר תחילת החקירה בתואנה שבעלה לא מרשה לילדה לדבר שלא בנוכחות אחד ההורים (ע' 56 ש' 21).
הילדה לא בקשה זאת. האב לא טען זאת. ועדיין האמא התעקשה על כניסה לחדר (ע' 57 ש' 18) ושהייתה בחדר החקירות.

זה ביטוי לשיבוש – ורצון לשליטה על תוכן העדות, ומשתלב עם תמונת השיבוש בהמשך.

קשיים בעדות מלק ובדרך ניתוחה את עדות המתלוננת

4. בחינת עדותה של מלק מלמדת על קשיים של ממש בדרך בה ניתחה נתונים שהובאו בפניה במהלך העדות.

דגדוג

5. מלק טענה שדגדוג המתלוננת היה השלב בפיתוי וכב' היקשה כיצד יתכן לומר זאת, שכן הוא עשה זאת גם לבתו באותו האירוע (ע' 83 ש' 25). אני מרשה לעצמי להוסיף שדגדוג הוא דבר רגיל וטבעי – וכל ילד בריא דוגדג, אם החיים האירו לו פנים, פעמים רבות בילדותו.

בעיות במומחיות של מלק

6. העדה טענה שבבובות לא משתמשים כי סוגסטיבי (ע' 66 ש' 26). אך לא יכלה להסביר מדוע.

7. העדה טענה שמתן סוכריות מחזק דינמיקה של פגיעה מינית (ע' 73 ש' 2). אך לא יכלה להסביר כיצד זה משתלב עם העובדה שכולנו נותנים, כל הזמן, ממתקים לילדים כביטוי לחיבה, גם בלי מחשבות מיניות.

8. העדה גם לא ידעה להסביר איך זה מתיישב עם העובדה שהכסף לסוכריה ניתן לאחר סיום האירוע, לפי הטענה, כשפיתוי הינו דבר שמקדים אירוע ולא בא אחריו.

9. העדה טענה שהעובדה שהילדה טענה שהנאשם עשה את המעשה כשאין עדים - זו דינמיקה של תקיפה מינית (ע' 75 ש' 14) – למרות שלפי טענתה תמר היתה במקום!! במובן זה, היא לא נתנה לעובדות לבלבל אותה.

10. יתר על כן, כב' תהה והצביע על אי ההגיון בכך "שיעשה בנוכחות הבת שלו?" (ע' 75 ש' 23) וכשנטען שהבת סובבה ראש לשניה – כב' העיר "הרי אדם לא יכול לדעת שבתו תסובב את הראש לשניה [11,31] (ע' 76 ש' 14) וכאן הרי הנאשם לא שלח אותה למטבח או יצר סביבה מוגנת.

אדרבה, דווקא הטענה שזה קרה כשיש נוכחים בחדר – מחלישה את האפשרות שהיתה פגיעה.

11. לא זו אף זו, הנחות היסוד השגויות של העדה מחלישות מאד את תוקף הערכת המהימנות של העדה מלק.

חוסר בדיקת הנתונים על-ידי מלק

12. לאחר שמלק ספרה שהילדה ספרה את סיפור המעשה בתוך 'קונטקסט' - כבי' העיר שילד יכול להמציא סיפור, וכדי לבחון אם יש קונטקסט - יש מקום לבחון אם הפרטים שמסרה (בענינו: שהיה יום הולדת בגן) - אכן היה במציאות (ע' 83 ש' 9) שכן, ברור לכל, שאם לא היה אירוע כזה - זה מצביע על אי מהימנות של הילדה. למרבה הצער, הסתבר שמבחינת מלק די בסיפור - ואין צורך לבדוק אם ההקשר בו הדברים מסופרים - נכון.

13. כשנשאלה מלק, בהקשר זה, אם היתה יודעת אילו סיפרה הילדה סיפור שונה לחלוטין לאמה על מה שארע - השיבה שלא תדע זאת, אם הילדה לא תספר לה על כך (ע' 131 ש' 7). בענינו, הודתה מלק שלא ביררה עם הילדה על זיהום עדותה וכן עם מי שוחחה, מה היו התגובות וכו' (ע' 131 ש' 29). משמע, יתכן שכל עדות הילדה היתה פרי של זיהום מובהק - כאשר מלק לא בדקה זאת ואף לא ניסתה לבדוק זאת. מלק הסבירה זאת בכך שהריכוז של הילדה, בשלב מסוים, נפגע (ע' 131 ש' 29). זו 'סיבה' שאינה סיבה: **ראשית**, ברור זיהום הוא נושא ראשון במעלה, ודאי במקום בו האם היתה חלק מהחקירה והיתה מעורבת. **שנית**, הפתרון ל'קושי' שהעלתה מלק - פשוט ואנו נתקלים בו בכל תיק שני: עריכת חקירה משלימה. למלק לא היה הסבר מדוע לא ערכה חקירה משלימה. **שלישית**, דוקטרינת הנזק הראייתי מחייבת לקבוע שאילו נשאלה הילדה על השפעת הוריה ובני משפחתה על תוכן עדותה - היתה מודה ומאשרת שאכן עדותה זוהמה על ידם.

טענתה של מלך שיש לראות באי השחרת הנאשם כחיזוק

14. הילדה אמרה בחקירתה שהיה אירוע פעם אחת בלבד (ע' 7 ש' 2). טענת מלך שזה מלמד על רצון לא להשחיר את פני הנאשם ולפיכך הדבר אמין – מגוחכת (ע' 62 ש' 20), ממספר טעמים:

ראשית, כי המתלוננת ספרה בעדותה, מייד, על פגיעה של הנאשם בשכנה.

שנית, בחקירה מאוחרת יותר ספרה הילדה שהיו עוד אירועים.

שלישית, הטיעון עצמו מגוחך כי לפיו לעולם נאמין לכל נחקר: אם ספר על אחד – יכול היה לספר על שנים, אם סיפר על שלושה נטען שיכול היה לספר על עשרה... ולפי אותו קו מחשבה, כשמדובר על מעשים מגונים נאמין כי יכולה היתה לספר על אונס ואין לדבר סוף. הדבר עלה, שוב, בהמשך (ע' 86 ש' 15) וכב' העיר למלך על חוסר ההיגיון בטענה.

טענת מלך על תיאור רגשות כחיזוק

15. טענת מלך על תיאור רגשות כאינדיקציה למהימנות לאור העדות כאילו הנאשם הכניס יד ו.ש.מ. הרגישה יד חמה, כב' העיר, בצדק, שהציפייה לרגש הפוך – של ידיים קרות כשזר מחדיר ידיים (ע' 87 ש' 25).

16. ואכן, העדה מסרה שאין לה הסבר לכך ואינה יודעת ממה זה נהיה חם (ע' 83 ש' 3). שוב הסתבר שלדעת העדה עצם אזכור הרגש חשוב **ללא קשר לשאלה אם זה נכון** או הגיוני בנסיבות הענין (ע' 88 ש' 18).

אי מילוי חובת חקירת הילד על אחרים

17. מלך העידה שחובה עליה לחקור גם תיאור שמסר ילד על פגיעה באחרים על-ידי החשוד – כי זה גם יכול להעיד על יכולתו לומר אמת (ע' 154 ש' 29).

כן ציינה שחובה עליה לדווח על כך למשטרה (ע' 154 ש' 22) ואם אין לילד כח, יזומן לחקירה נוספת (ע' 154 ש' 14).

כן טענה, שילד בגיל 6 לא יכול להתרכז מעל לחצי שעה (ע' 355 ש' 26) ועל כך אמר כב', כבר במהלך הדיון, שזה מופרך וחסר יסוד (ע' 356).

18. בענייננו, הילדה דווחה על פגיעה של החשוד בשכנה (ע' 154 ש' 14). עיון בחקירה מלמד שמלך 'חתכה' את סיפור המעשה על-ידי הילדה, לא אפשרה לה להמשיך לספר, מחד, ולא שאלה אותה מי הילדה, מאידך (ע' 10

359 ש' 18 + ע' 360 ש' 8).

לטענתה, עשתה זאת כי היה מדובר בעדות שמועה, ואולם, לאחר שעינה בחקירת הילדה אשרה שאין זכר לכך שהילדה שמעה על כך, ומנגד לפי החקירה, אין מדובר בעדות שמיעה (ע' 360 ש' 19). מלך הודתה שלא שאלה את הנחקרת אם ראתה זאת או לא (ע' 361 ש' 23).

19. מלך אשרה בחקירתה הנגדית שאפילו אילו היה מדובר בעדות שמיעה – מדובר במידע חשוב שיש לחקור עליו כדי לברר אם הילדה אומרת אמת – אך שום חקירה לא נערכה.

20. חמור מכך, טענתה כאילו חששה מאיבוד הריכוז של הילדה, בגלל הזמן שחלף – נסתרת בעובדה שהנושא עלה בעמ' 20 – כעבור שליש מזמן החקירה, בלבד (ע' 361 ש' 27).

אין שום תיעוד של מלך על פגיעה בשכנה (ע' 154 ש' 32), אין תיעוד לפיו היא מדווחת למשטרה, היא לא בררה את שם השכנה, לא בררה מה תוצאות הבירור במשטרה או אצל פקידת הסעד (ע' 357 ש' 15, ע' 358 ש' 22), לא ידעה ולא בדקה אם הילדה שקרה, ולא קבעה חקירה משלימה בנושא.

21. מדובר בחקירה שערוריתית ורשלנית של מלך שלא מאפשרות יכולת להסתמך על עדותה (ע' 187 ש' 2), ודאי כשבדיני נפשות עסקינן וכאשר מלך אמורה לבוא בנעלי השופט והצדדים בחקירת הילדה.

היעדר פרוטוקול הנחיות בניגוד לעדות מלך

22. טענות אלה מתעצמות לאור העובדה שבניגוד לדבריה של העדה בבית המשפט, הודיעה הפרקליטה כי "מבירור שערכה, לא קיים מסמך שבו רשימת קריטריונים המנחה את חוקרי הילדים בקביעת מהימנות. (הם) מעריכים את מהימנות הילדים... בהתאם למומחיות" (הודעת המדינה מיום 18.6.15). (כב' הורה להעביר לנו, ולא עררו (ע' 150 ש' 9)).

פירושו של דבר שהעדה ספרה שאת קביעת מהימנותה היא מבססת על רשימת קריטריונים שמסתבר שאינם קיימים, כלל. זוהי סיבה עצמאית לדחות את עדותה.

23. יתר על כן, היה ברור שהילדה הוכנה כי כשנשאלה האם קרה לה משהו, תשובתה הספונטנית התייחסה לאנשים ולא לשום נושא אחר בעולם.

24. מלך מסרה שהניחה שהאם הכינה את הילדה למסירת עדותה – למרות שבקשה מהאם לא לדבר איתה על האירוע (ע' 135 ש' 13-4). מלך הודתה כי הבינה ששוחחו אתה קודם מספר אנשים לא ידועים, כולל הוריה, (עמ' 139 שו' 20 וכן עמ' 132 שו' 13). מלך גם הודתה, בסופו של דבר, שיתכן ובאמת היתה צריכה לחקור את הילדה על אותה 'הכנה' על-ידי אמה (ע' 135 ש' 21).
נזכיר, מדובר באותה אם שהיתה משוכנעת באשמת הנאשם והתעקשה לשבת בחדר החקירות.
ואכן, בחקירה הילדה סובבה את ראשה אל האם מספר פעמים (ע' 136 ש' 8), כמו לקבל את אישורה.
חומרת ההתנהלות של מלך נובעת גם מכך שלמרות שמלך הניחה שהאמא הדריכה את הילדה ובכל זאת הניחה לה לשבת בחקירה.

אי חקירה ע"י מלך על נקודות מהותיות

סתירות לבין גרסאות שמסרה בפני אחרים (ע' 181 ש' 15).

25. רשלנות חמורה נוספת בחקירת מלך קשורה לאי בירור סתירות בעדות הילדה. חוקר ילדים אינו חוקר מטעם הפרקליטות, אלא אדם שאמור לערוך חקירה יסודית שאמורה להחליף את חקירת הילד בבית המשפט ע"י הצדדים.
ראינו שמלך לא חקרה על דברים בסיסיים כמו טענות של הילדה אך נראה זאת כעת גם בנשואים אחרים.

אי הבנת תשובות תמוהות ואי נסיון לברר מה משמעותן

26. החקירה מלמדת שמלך שאלה שאלות וקבלה תשובות שמלמדות על בלבול בין אירועים והחוקרת לא מסוגלת להסביר, לא את התשובה ולא מדוע לא שאלה ונסתה לברר זאת.

כך לדוגמא בעמ' 159 ש' 5 על עמ' 7 ש' 18-20 :

"ש. ספרי לי מה היה מהרגע שהגעת לבית של החברה שלך ועד שאבא שלה התעורר.

ת. היא אמרה לי תכניסי את אבא שלך".

החוקרת משכה בכתפיה בבית המשפט ולא ידעה מה זה אומר (ע' 362 ש' 19-29, ע' 363 ש' 5).

אי חקירה על המריבה של המתלוננת עם הבת של הנאשם

27. חמור מכך היא העובדה שהמתלוננת ספרה על כך שרבה עם בתו של הנאשם (ע' 163 ש' 3) **באותו אירוע**. היא נשאלה "מה היה מהרגע שהגעת אליה הביתה ועד שאבא שלה התעורר" וחלק מתשובתה היה "בגלל שהיא רבה איתי" (ע' 7 ש' 29 לחקירה) (ע' 161 ש' 1-13). למרבה התדהמה, מלק לא שואלת שוב שאלה על המריבה ולא מנסה לברר את הקשר בין המריבה לסיפור על פגיעה, מלק פשוט עוצמת את עיניה ומתעלמת מכל מה שאין לה הסבר לגביו – כאשר זה המקום החשוב ביותר לברר מהימנות.

כב' תהה על כך בעמ' 152, שכן בעצם מלק מניחה שהילדה דוברת אמת, ולכן משתיקה על דבר שעלול ללמד היפוכו של דבר.

אי בירור משך האירוע

28. דוגמא נוספת היא הטענה שהמעשה נעשה כשהבת של הנאשם סובבה את ראשה. זה תיאור שמעלה מספר קשיים ובינתיים נזכיר את העובדה שהחוקרת לא יכלה לומר, כי לא שאלה את הילדה, אם זה נמשך שבריר שניה או 5 דק (ע' 162 ש' 31).

ממתקים כאינדיקציה לפיתוי

29. החוקרת הסיקה ממתן הכסף לממתקים "מודל... סוג של פיתוי שעוד הקדים לאירוע" (ע' 164 ש' 26). אך לא היה לה מענה כיצד זה מתיישב עם מציאות בה **בכל** הביקורים קבלה כסף או כי בביתה גם כן נהוג לעשות זאת, שאז כל ה"מודל" קורס (עמ' 165 ש' 10) ולא היה לה מענה.

אי חקירה על אפשרות לתיאור מיני שונה ע"י הילדה

30. מלק קיבלה מידע בת/1 על כך שבילדה נעשה מעשה סדום (!!!), אך לא חקרה אותה על כך. העובדה שהגיע מידע כזה למשטרה ואין לו זכר בחקירה – מחליש את גרסת המתלוננת ומחייב להניח שמסרה מספר גרסאות סותרות קודמות.

31. העובדה שמלק לא חקרה אותה על כך – פוגמת אנושות ביכולת להסתמך על החקירה.

32. הטענה של מלק שלא חקרה על כך כי הדבר לא עלה מפי הילדה נסתרת בחקירה שלה על הגרביים, שלדבריה לא עלו בחקירתה והועלו מיזמתה של מלק (ע' 187).

אי הסרטה של החקירה

33. רשלנות נוספת של מלק מתבטאת בכך שלא הסריטה את הילדה מדגימה בדקה 24 (ע' 188 ש' 13) למרות שזה לב החקירה.

אי בקשת הסבר מהילדה לחיוך שלא במקום

34. המדדים של מלק התגלו כמעוררי סימן שאלה גם כאשר התייחסנו לחיוך של הילדה כשהזכירה איבר מין. דבר זה חייב, לכולי עלמא, בירור של ממש, שכן הוא עשוי ללמד כי להד"מ וכי החקירה היא פרי זיהום מובהק ולא פרי תיאור של המציאות. חרף זאת, לטענת החוקרת, גם אם מתלוננת נשאלת אם החשוד חשף בפניה את איבר מינו ומגיבה בחיוך – זו לא סיבה אפילו להציג שאלות לילדה בדבר התנהגות תמוהה זו (ע' 194 ש' 13).

אי עיון בראיות אחרות לפני קביעת מהימנות

35. העדה אשרה שמומלץ שחוקר ילדים יקבל מהשוטר כל חומר שנמצא ברשותו בקשר לחקירה (גם אם לא תועד) (ע' 420 ש' 20). הסיבה – ברורה; מהימנות קובעים על-פי התמונה המלאה. אם ילד יעיד על סטירה וקיים סרט שמראה את האירוע ומלמד ששיקר – חובה לדעת על

כך לפני שקובעים מהימנות. מלך התרשלה גם בנושא בסיסי זה ואת התרשמותה קבעה בלי לראות את התמונה הכוללת.

אי חקירה על קשיים בתיאור המעשה המיני בעדות הנחקרת

36. לפי העדות של המתלוננת, הנאשם הכניס 3 אצבעות (!!!) לאיבר מינה (ע' 373 ש' 11). התיאור כל-כך מופרך – שאפילו התביעה נמנעה מלכלול אותו בכתב האישום!

ברור לכל בר דעת שדבר כזה היה גורם לכאבים עצומים, משאיר סימנים במקום – בפועל, דבר מזה לא קרה, במציאות. מעבר לכך, לא ניתן להחדיר שלוש אצבעות (!!!) של מבוגר לאיבר מין של ילדה בת 6 !!!

למרות כל האמור אין כל ביטוי לאף אחד מקשיים אלה בחקירת הילדה ע"י מלך ולא נעשה נסיון מינימלי לעמת אותה עם תיאור חסר הגיון זה.

חשיבות הכרונולוגיה

37. על-פי מלך הכרונולוגיה בסיפור המעשה ע"י הנחקר - חשובה כדי "לראות באם הדיבור שלו הגיוני, אם הוא היה בתוך לוח זמנים מסוים" – הדברים נאמרו בתגובה לשאלה מדוע חשוב לחוקרי ילדים לבקש מנחקר להגדיר מה היה בהתחלה ומה בסוף (ע' 374 ע' 30-18, ע' 375 ש' 1).

חרף זאת, החקירה מלמדת על הליכה הלוך ושוב בתיאור האירועים – עוד לפני שנוספה החקירה השניה שהפכה את הקערה לחלוטין.

פתיחת הפה

38. המתלוננת טענה שהנאשם בדק לה את השיניים כשישב על הספה – אך על-פי השרטוט הוא ישב בקצה השני של הספה ליד כפות הרגלים שלה. אם כן, שוב, כשל היתכנות.

39. יתר על כן, המרחק לא מאפשר להסתכל על השיניים.

40. כשב"כ הנאשם הקשה על החוקרת ושאל למה היא לא חוקרת את המתלוננת על אי ההיתכנות המובהקת – תשובתה משקפת את הגישה

הבסיסית שלה, כאמור, לפיה היא החליטה שהיא מאמינה לילדה, מלכתחילה, ואינה מוכנה לאתגר את דבריה באופן שעלול לחשוף שלא אמרה אמת, לאמר:

”צריך לשאול את החשוד אם הוא ראה את השיניים” (עמ' 381 ש' 25)

41. כלומר, העדה מניחה שאמירותיה של המתלוננת – נכונות, ולכן אם יש אי היתכנות, או תיאור לא סביר – על הנאשם להסביר זאת... ברור, אם כן, שמדובר בגישה פסולה.

42. הקושי מתעצם לאור טענת המתלוננת, לפיה ישבה על הספה הרחוקה ממנו, בכוונה, ממש כפי שרואים ציור (ע' 14 ש' 29).

סתירת טענת הפיתוי

43. העדה טענה שמתן ממתקים באירוע זה הוא אינדיקציה לפיתוי, שמחזקת את אמינות המתלוננת. ואולם, כולנו נותנים ממתקים לילדים, גם אם איננו רוצים לפתות אותם ולבצע בהם עבירות מין.

44. מטעם זה, שאל ב"כ הנאשם את העדה מדוע לא בררה עם המתלוננת אם מדובר בדבר שבשגרה והנאשם נוהג כך בכל ביקור ומחלק לבתו ולחברותיה ממתקים. העדה טענה שזה לא רלבנטי (ע' 382 ש' 15). מדובר, אפוא, בתפיסה רשלנית של מטרת החקירה.

45. חמור מכך, שיקול הדעת השגוי מאוד, שלא לומר מעוות מאוד, של העדה, בא לביטוי בכך שטענה שאם חלוקת ממתקים על-ידי הנאשם לילדים היתה דבר שבשגרה – זה היה מחזק, לטענתה, את החשד כלפיו (ע' 382 ש' 23). לפי מבחן זה, רבים מהסובבים את כולנו, הנותנים ממתקים לילדים, הם פדופילים מסוכנים שכל סוכריה שהם נותנים הינה חיזוק להתנהגותם המסוכנת!! מדובר בפרשנות בעייתית של המציאות ושל העובדות ע"י מלק.

פירוש חוסר היגיון בתשובות המתלוננת

46. כאשר מלק שאלה את המתלוננת כמה זמן נמשכה הכנסת האצבעות, במשתמע (שגם התביעה לא כללה בכתב האישום), השיבה "כל הזמן" (ת/20 ע' 12 ש' 3). ברור שמדובר בתשובה לא הגיונית.

47. כאשר מלק התבקשה להסביר תשובה זאת, הגנה על הילדה "היא לא הבינה את השאלה" (ע' 384 ש' 14-5).

48. בתגובה, טען ב"כ הנאשם שאולי המתלוננת הבינה, אך היא ממצאה ומדמינת – השיבה מלק שהחקירה חסרה. כשהקשה ב"כ הנאשם ושאל מה חסר בחקירה – העדה לא יכולה היתה להשיב.

49. באופן דומה, טענה המתלוננת שהנאשם "עשה לה חס" (ע' 12 ש' 6 לחקירה) – תיאור מוזר, לחלוטין, כפי שפירטנו. כשניסתה החוקרת לברר זאת עם המתלוננת – למתלוננת לא היה הסבר לכך (ע' 386 ש' 27).

אי חקירה על אזכור הורדת הגרביים

50. לטענת העדה – הורדת הגרביים נתפסת על-ידי המתלוננת כפגיעה. המתלוננת לא ספרה על כך, ורק אשרה זאת לאחר שהעדה הזכירה זאת.

51. לעדה לא היה מענה מדוע לא שאלה את המתלוננת על הסיבה בגינה בחרה שלא לספר על כך קודם לכן (ע' 388 ש' 10). שאלה על כך היתה עשויה להוביל למענה לפיו לא ספרה כי לא היה.

אי חקירה על הסירוב לשבת ליד הנאשם

52. לטענת המתלוננת – לא רצתה לשבת ליד הנאשם על הספה.

53. מאידך גיסא, טענה המתלוננת שלאחר מכן התיישבה לידו ואף הראתה לו את השיניים שלה – גרסה שמעבר לכל הקשיים האחרים שהובאו לעיל מחייבת הסבר של המתלוננת על הסתירה בגישתה ובגרסאותיה. מלק היא האדם שאמור לחקור ולברר זאת. בדיקה כזו עשויה לגרום לכך שהמתלוננת תגמגם ותודה שבדתה הכל, אך מלק, שוב, בחרה שלא לשאול זאת ולא לברר, ואין לה הסבר מדוע בחרה לפעול כפי שפעלה (ע' 392 ש' 27).

אי קריאת עדויות אחרות

54. כדי לקבוע אמינות, ברור שיש לבחון, לדוגמא, שיטתיות, סתירות וכיוצא בזה.

55. העדה ספרה שבמקרה נודע לה על עניין הגרביים ולכן חקרה על כך, אך את העדויות האחרות לא קראה.

56. **מדובר בגישה בסיסית שגויה בצורה אינהרנטית:** חוקר ילדים שעבר שני קורסים, נפגש עם ילד שלא ראה קודם, מעולם, חוקר אותו שעה ואז, לפי הרושם, חורץ אם הנחקר דובר אמת או לא – בלי לעשות את הבדיקה הבסיסית ביותר ולקרוא, לדוגמא, בדיעבד, את מה שמסר הנחקר להוריו. פה, לדוגמא, היה כתב חשדות על מעשה סדום. נניח שלאבא ספרה שהנאשם החדיר את אצבעו לישבנה והכחישה נגיעה אחרת. אבל כשלא נעשית פעולות חקירה כה בסיסיות – הדבר מרוקן את הערכת המהימנות מתוכן.

אי האבחנה בין גרביונים לגרביים

57. אין חולק שהמתלוננת גרבה גרביים ולא גרביונים. ממילא, לא היה שום היגיון בתיאור הורדת הגרביים שלה; הרי לפי הטענה היא לבשה חצאית – וכדי להגיע לאיבר מינה, לא צריך להוריד גרביים (ע' 137 ש' 24). מדובר במעשה חסר היגיון ופשר, ועדיין אין לכך שום התייחסות בחקירה.

גרסת הגרביים – תיאור תמוה ב'

58. יתר על כן, לטענת המתלוננת, הנאשם הוריד את גרביה ונעליה (ע' 13 ש' 24) ואז הוא גרב לה אותם בחזרה, לפני שנגע בה!! שוב, מדובר בתיאור חסר פשר והיגיון ושום דבר לא נעשה לברר את התמיהות והקשר למציאות.

הגרסה המופרכת על סיבוב ראשה של בתו של הנאשם

59. המתלוננת מסרה גרסה תמוהה, במיוחד, כאשר טענה שהנגיעה האסורה

התרחשה בדיוק בשניה שבתו של הנאשם סובבה את ראשה:

א. הטענה שהנאשם עשה זאת כשבתו במרחק מטר מהאירוע – חסרת היגיון.

ב. אילו רצה, יכול היה הנאשם לשלוח את ילדתו להביא משהו מחדר אחר ולפגוע במתלוננת.

ג. לטענת המתלוננת הבת היתה שם כל הזמן, וכשסובבה את ראשה חזרה זו היתה "הפרעה לא צפויה".

לא ברור מה לא צפוי בזה שהבת שנמצאת אתם כל הזמן, ולטענת המתלוננת סובבה את ראשה לשניה – תסובב את ראשה חזרה.

כל אלה נושאים שפוגעים במהימנות גרסת המתלוננת, מחד, ומחייבים בירור, מאידך.

אי חקירה על מעשה סדום

60. הדיווח שהגיע למשטרה, כפי עולה מסעיף 3/בת 3 היא על מעשה סדום.

מדובר בדבר שונה, לחלוטין, ממה שמופיע בכתב האישום. הנאשם יטען שדי בפער זה לעורר ספק המחייב זיכוי של הנאשם, בפרט שחוקרת הילדים כלל לא חקרה בנדון.

קשיים ותקלות בדרך החקירה על-ידי מלק

חוקרת בצורה לא אובייקטיבית

61. כידוע, כשנחקר מרגיש שהוא במקום בטוח ולא יקשו עליו – הרבה יותר קל לו לשקר. אמת מתגלה, לא פעם, כש'משדרים' לעד שהוא לא אומר אמת ושמצפים שיאמר אמת.

62. ב"כ הנאשם שאל את חוקרת הילדים גבי מלק מדוע לא הקשתה על המתלוננת – לדוגמא, מדוע לא ספרה על הורדת הגרביים על-ידי הנאשם

ותשובתה – מאלפת: "הצגת שאלה כזו עלולה לגרום לה הרגשה שאני לא מאמינה לה"! (ע' 388 ש' 18).

63. ב"כ הנאשם הקשה ושאל אולי הילדה אכן משקרת, וגב' מלק משיבה "אני מאמינה שלא".

64. פירושו של דבר שגב' מלק הניחה את הדרוש הוכחה. היא האמינה לה, לדבריה, ולכן לא שאלה אותה שאלות שהיו עלולות ללמד שאין מקום להאמין לה.

65. מדובר בהיפוך יוצרות. במקרה של חקירת ילדים שבה בית המשפט אמור להסתמך על הערכת מהימנות – חסר כזה מהותי ושולל את תוכן והערכת החקירה – כי התמונה המוצגת חלקית ולא משקפת את המציאות, בהכרח.

אי תיעוד השיחה עם האם

66. לאחר חקירת המתלוננת ולאחר שגב' מלק שמעה מהילדה שהאם שוחחה אתה על כך שהנאשם נגע בה במקומות אסורים – גב' לונדון שוחחה עם האם אך, בניגוד לכללים הבסיסיים ביותר וברשלנות גמורה – לא תעדה זאת וזכתה על כך לביקורת על-ידי כב' (ע' 397 ש' 25).

זיהום החקירה - הותרת האם בחדר בזמן חקירת המתלוננת

67. הדברים חמורים, במיוחד, לאור העובדה שהאם היתה במהלך החקירה של הילדה (ע' 398 ש' 4).

ניתן היה לצפות שגב' לונדון תוציא את האם מחדר החקירה, תברר האם האמא אמורה להיחקר – אך דבר מזה לא נעשה וגב' מלק לא ניסתה אפילו לזמן /לבקש שאחר שאינו מעורב – יעיד. בדרך זו זיהמה גב' מלק, בפועל, את החקירה.

ההשלכה על מניעת העדות בבית המשפט ע"י מלק

68. מלק אשרה שאחר כל הדברים האלה, ברור שאם הורה זיהם את חקירת ילדו – יש לו אינטרס מוגבר להתנגד לעדותו בבית המשפט, בדיוק כפי שנעשה כאן (ע' 399 ש' 11).

69. מסיבה זו, הסיבה למניעת העדות – חיבת להיות כפופה לביקורת שיפוטית ולבחינת שיקול הדעת של חוקרי הילדים. גם אם בית המשפט אינו יכול לשנותה – הוא יכול לסרב לתת משקל לחקירת ילדים והערכת מהימנות במקום בו נמנעה העדות, מטעמים שאינם מוצדקים, בשל הפגיעה הנובעת מכך בזכות הנאשם למשפט הוגן וחקירה נגדית.

הציור המחייך

70. למען הסר ספק יודגש שברור גם לגבי מלק כי טענתה של המתלוננת היא שהראתה לנאשם את השן שכובה על הספה (ע' 379 ש' 30).

71. בפועל, החיור בציור ת/2א' אומר הכל: הילדה שכובה מחייכת מאוזן לאוזן, בעיצומו של מעשה, שתואר, אחר כך, כמפחיד ומכאיב. ציור זה הוא ראיה מצוינת לכך שהנאשם מעולם לא פגע במתלוננת.

היעדר מדדים ברורים להערכת המהימנות

72. על מנת לדעת איזה דבר הינו אמת יש להיות מסוגלים לברר מהו שקר. מסתבר שמלק אינה מסוגלת לברר מי משקר – אלא רק מי אומר אמת... בפועל, הודתה מלק כי יש רשימת מדדים למהימנות אך **היעדרם אינו מלמד על אי מהימנות**, אלא שאפילו בהיעדרם – לא יקבעו אי מהימנות (ע' 94 ש' 28). משמעות דבריה היא: אם נחקר ישקר בחקירתו – לא לימדו את חוקרי הילדים לזהות זאת.

73. לטענת מלק, מעולם לא העריכה שקבעה שילד לא מהימן (!!!) (ע' 95 ש' 10) מתוך 700 מקרים (!!!) (ע' 95 ש' 19). הדבר מצביע על כך שלא מדובר בחוקרת נייטרלית, אלא במי שרואה עצמה כמגינה על ילדים.

74. כשכב' שאל "אז איך שופט ידע שהוא לא מהימן?" ענתה "אנחנו יוצאים מנקודת הנחה שלבית משפט ולמשטרה יש כלים נוספים לקבוע (ע' 96 ש' 5). תשובה מדהימה שמצביעה על כך שהערכה שולית בעיניה.

75. סרגל המונחים של מלק מדהים: כב' שאל אם ילדה מודה בחקירתה שהיא מעלילה על אביה כי לא נותן לה מה שרוצה – איך תגדיר את מהימנותה, ותשובתה היתה "אין לי כלים להעריך את מהימנות דבריה" (ע' 96 ש' 18-8). לדבריה, "אין לנו כלים" (ע' 96 ש' 22) משמע, בעיני מלק - אין ילדים שמשקרים וכדבריה:

"לא לימדו אותנו אף פעם וגם לא נתנו לנו כלים לקבוע אם ילד הוא לא מהימן" (ע' 97 ש' 6).

אמירה מדהימה, שמשמעותה היא שגם אם ילד שקרן מגיע לחקירה – היא לא תדע איך לזהות שמדובר בשקרן.

אי תיקוף הקריטריונים לבדיקת מהימנות

76. מלק הודתה שחלקים מבדיקות המהימנות לא נבדקות אמפירית (ע' 97 ש' 31) !!!

מניעת העדה - פגיעה ביכולת הנאשם לחקור את המתלוננת בבית המשפט

פגיעה בזכות הנאשם לחקירה של המתלוננת בבית המשפט על-ידי איסור העדה ת/4

77. לחוקרת ילדים יש כוח עצום כולל איסור העדה. הדבר מחייב איזון ראוי בין זכויות הנאשם לזכויות הילד.

78. במקרה שלפנינו החוקרת כלל לא דברה עם הילדה והסתפקה בהתנגדות האם בשיחה טלפונית – שטענה שאפילו פגישה עם חוקרת הילדים !!! תסכן את שלומה של הילדה (ע' 91 ש' 27). הנאשם יטען כי אין לבית המשפט יכולת לשנות זאת, אך בית המשפט יכול וצריך לתת משקל אפס לחקירת הילדים מטעם זה.

79. גם בנושא זה - עולם המושגים של החוקרת – תמוה :
- לדברי מלך, לא התירה עדות של הילדה מאחר שזה כרוך ב'קושי' **שכן הדבר מחייב לדבר על אירוע טראומתי** (ע' 108 ש' 10). ואולם, לטענתה גם סטירה שילד קבל בגן מילד אחר עלולה להיות טראומתית (ע' 108 ש' 31). וילדים, כידוע, משתפים כל יום בחוויות כאלה.
- מלך לא הסבירה מדוע לא הותרה עדות, ללא גלימות, בלשכה.
80. מלך גם טענה שאי **הסכמת הורים** מהווה סיבה למניעת העדה בבית המשפט. לא קבלנו גם מענה כיצד מתיישבת התפיסה שלה, עם טענתה שהיו חוקרים ילדה על-ידי חוקרת ילדים גם ללא הסכמת הוריה, אם יש לכך אישור מפקידת סעד (ע' 113 ש' 17). לכאורה, הרי זה אותו נזק בדיוק.
81. נזכיר, ניתן לחקור בבית המשפט בנוכחות, השגחה ופיקוח ע"י חוקרת ילדים שרשאית להפסיק את החקירה בכל עת.
82. יתר על כן, פקידת הסעד מאשרת חקירה כזו גם ללא היכרות עם הילדה (ע' 114 ש' 8).
83. השורה התחתונה היתה שאין שום שיקול-דעת לחוקרת וכשהורה מתנגד – תתאפשר עדות בבית המשפט גם אם זה חלק ממניפולציה של הורה שהשפיע על עדות הילד (ע' 184 ש' 4).
84. הנאשם יטען כי שימוש כזה בשיקול הדעת פוגע בצורה לא מידתית בזכותו למשפט הוגן ולפיכך יהיה בה לחייב מתן משקל אפס לחקירה ולהערכת המהימנות שלא עברו את מבחן החקירה הנגדית בשל איסור העדה זה, ודאי כאשר לא נשקלו חלופות כמו העדה בנוכחות חוקרת הילדים או בלשכה, כאמור.
85. הקושי מתעצם בידענו **שמתוך 240 ילדים שחקרה בשנה האחרונה – לא אשרה אפילו לילד אחד בן 6 להעיד** (ע' 117 ש' 26+17, ואילו לילדים בני 8 – אשרה רק לילד אחד או שניים) (ע' 118 ש' 9), כשבענייננו לא התירה עדות בגלל **טענת האם** שזה מזיק לה (ע' 118 ש' 10).
86. ואולם, בהמשך אשרה מלך שאין מקום להסתמך על דברי ילד לאימו, כי לחוקר ילדים יש כלים מקצועיים שאין לאם, "וגם מהסיבה שהורה מעורב מאוד רגשית במה שקורה לילד שלו, והוא עלול לתת גם פרשנות לדברים שהילד נותן והיא לא תמיד לפי מה שהילד סיפר. הוא עלול

לשאל שאלות מכוונות". הוא עלול גם לרצות להגן על הבן שלו (ע' 182 ש' 7).

87. אם כן, נותרה תעלומה מדוע מלק היתה מוכנה לאסור העדה רק על סמך דברי האם על דברי בתה – במקום לשוחח עם הבת בעצמה. קושי זה מתעצם לאור דברי מלק שאשרה שלשיטתה חקירה נגדית של ילד היא הדרך הטובה לחשוף את האמת (ע' 118 ש' 29).

88. קשיים אלה מתעצמים לאחר שמלק אשרה **שלהורה מזהם** יהיה **אינטרס** לא להתיר לילדו להעיד.

89. מסתבר גם שלונדון לא בררה עם הילדה את נכונותה להעיד, למרות שיכלה לפגוש אותה בבית הספר ולברר זאת (ע' 401 ש' 27) – שוב, מדובר ברשלנות חמורה. הרי יתכן שהילדה היתה מסכימה ושכשזה היה נודע להוריה – היו מסכימים לכך, אך זה לא נעשה.

90. לעניין זה, נזכיר שבתי משפט לענייני משפחה שומעים גם ילדים קטנים. אין שום סיבה לא לתת אמון בבית משפט גם בהליכים כאלה. למרבה האבסורד, אם כב' היה שופט בבית משפט שלום לענייני משפחה – היה רשאי להתרשם וכאן אושרו רק 5 מקרים בכל הארץ!!! (ע' 402 ש' 30). זה מצביע על שיקול דעת פגום.

91. הקושי בשיקול הדעת של חוקרת הילדים נכון גם לאור הודאתה שיש אלמנט שיקומי טיפולי במסירת עדות ע"י נפגע על מה שאירע בבית המשפט (ע' 411 ש' 8, 18).

שיטת החקירה – אי פקפוק בגרסת הילד הנחקר

92. לטענת העדה, לעולם תתן לילד הרגשה שהיא מאמינה לו (ע' 119 ש' 14). כשטען ב"כ הנאשם כי הדבר מעודד את הילד להמשיך לשקר, למרות שפקפוק יוביל לאיבוד שיווי משקל וחשיפת האמת – הודתה שלא מציגים לילד שאלות שמצביעות על ספקות – כי זה לא "בפרוטוקול" החקירה (ע' 119 ש' 28-13).

93. ברור, אם כן, ש'פרוטוקול' חקירות הילדים בישראל מחייב רענון של ממש, וממש כפי שביטול שיטת השימוש בבובות נעשה בעקבות החלטה שיפוטית – יתבקש בית המשפט לקדם את פרוטוקולי החקירות כברת דרך בפסק דין מפורט שיתייחס לכשלים אלה.

הערות על חקירת ש.מ.על-ידי דניאלה מלק ת/2 – חלק ראשון

94. בחלק זה נצביע על קשיים בעדות הילדה :

א. המבטים החוזרים שלה לעבר אימה (ע' 6 ש' 19) הם ביטוי להשפעה של הוריה עליה.

ב. עצם נוכחות אמה בחקירה, לדרישת האם, הינו שיבוש חקירה.

ג. הטענה היתה שהאירוע היה בשעות **אחר הצהריים**. הילדה טענה שהנאשם אמר תפילת "**מודה אני**" (ע' 6 ש' 24) שנאמרת כידוע, רק בבוקר!!!

הדבר מחזק את הטענה שהעידה על מה שלא היה ולא נברא.

95. בחקירתה יש כמה וכמה אמירות שמעמידות בספק את היכולת להסתמך על דברים שאמרה, ולדוגמא :

א. לדבריה, בתו של הנאשם אמרה לה "תכניסי את אבא שלך שאת תבואי אלי ואני לא רציתי" – מדובר במשפט תמוה וחסר פשר (ע' 7 ש' 20).

ב. בהמשך, אמרה שבתו של הנאשם "כל-כך רצתה אז חשבתי כאילו שהיא אמא שלי" (ע' 7 ש' 24). יש פה בעיה ממשית בתפיסת המציאות.

96. לדבריה, לאחר האירוע ולפני שחזרה הביתה, שוחחה עם אביה בטלפון ואביה אמר לה ש"היא (בתו של הנאשם, בת גילה – א.ע.) חייבת אחרי זה להחזיר אותך הביתה דחוף" (ע' 7 ש' 29). מדובר בתיאור תמוה, על פניו :

א. למה שבתו של הנאשם, בת גילה, תחזיר אותה הביתה.

ב. לטענת האב לא היתה שום שיחה כזו – הילדה משקרת, אם כן, בהכרח.

97. לדבריה, אביה דרש שתחזור הביתה "בגלל שהיא רבה איתי" (ע' 7 ש' 32) – יש כאן נתון בעל חשיבות **עצומה**, שכן הילדה חוזרת עם מניע לפגוע בחברתה, ואולי גם נסערת, דבר שהחל בגלגול כדור השלג.

98. למרבה התדהמה, חוקרת הילדים לא נסתה לברר מה אירע.

99. לדברי המתלוננת, לאחר האירוע ושיחת הטלפון מאביה (אותה מכחיש האב, כאמור) חצתה את הכביש **לבד** (עי' 7 ש' 32). גם זו גרסה שקרית, כי בסוף עדותה פלטה המתלוננת שבתו של הנאשם **לוותה** אותה בדרך הביתה (עי' 19 ש' 16).

תיאורים סותרים של המתלוננת לאירוע

100. **המתלוננת טענה שהנאשם דגדג את בתו ואותה**, ואחר כך הרים את בתו ואותה על כתפיו (עמ' 9-8). בהמשך, לאחר שנגע בה טענה שנתן למתלוננת ולבתו כסף כדי שיקנו ממתק, הילדות הלכו לקנות ממתק ובתו של הנאשם רצתה לקנות ממתק נוסף – הן חזרו לכולל כדי לבקש כסף מהנאשם אך לא מצאו אותו בכולל (עי' 13 ש' 17). לאחר מכן חזרו לבית הנאשם (עי' 17 ש' 21) ועשו דברים אחרים.

101. **לפי גרסה שניה, מיד אחרי שהנאשם דגדג את המתלוננת "הוא רצה שאני אשכב ושאני אראה לו את הכתר שלי"** (עי' 10 ש' 10). לפי גרסה זו לא היתה הרמה על הכתפיים.

טענת הילדה שנפלה

102. לטענת הילדה, כשנשכבה על הספה "החזקתי חזק ואז **נפלתי**" (עי' 10 ש' 26). מדובר בתיאור מוזר ותמוה – שכן בשום תיאור אחר לא נזכרה נפילה זו. הילדה נשכבה על ספה ולא נפלה בשום אופן, ואילו נפלה – ניתן היה לצפות להרחבה והצגת שאלות בנדון – אך דבר מזה לא קרה.

טענת הילדה שמיד כשנפלה הנאשם נגע בה

103. ה"נפילה" המסתורית חשובה גם מאחר שלטענת הילדה כשהחזיקה חזק כשנפלה, הנאשם "מהר מהר הוא נגע" (עי' 10 ש' 28). לפי תיאור זה הנגיעה מתרחשת כשהיא עומדת ליפול מהספה למנוע נפילה; תיאור שונה, לחלוטין, מהתיאור האחר שכולו נגיעה מכוונת (להלן). העובדה שהנגיעה המיוחסת לנאשם נעשית אך ורק תוך כדי נפילה – שאין לה **שום זכר** בתיאור האירוע המקורי (עמ' 8-10) – מעצימה את

הטענה שלהד"מ ושאין לתת אמון בגרסת המתלוננת. באף אחת משתי גרסאותיה הסותרות.

משך הנגיעה

104. לפי תיאור המתלוננת – הנגיעה הנטענת נמשכה שניה "מהר מהר".

משך הנגיעה, ככזה של שבריר שניה, עולה גם מטענתה כשזה היה בשניה שבתו סובבה את ראשה "הסתכלה שניה אחורה" (ע' 11 ש' 31). אבל תיאור זה נסתר על-ידי טענתה שבעצם זה היה תהליך; אצבע אחת, לאחר מכן שתי אצבעות ולבסוף שלש אצבעות, בהדרגה (ע' 11 ש' 10).

תיאור המתלוננת את התנהגות בתו של הנאשם באירוע

105. המתלוננת טענה שבתו של הנאשם "היא הסתכלה שניה אחורה ואז היא הסתכלה עלי ואז הוא מהר הוציא" (ת/2 ע' 11 ש' 31-32). בגרסה סותרת אחרת, מסרה "כשהיא הסתובבה הוא עדיין השאיר" (ע' 12 ש' 5).

לכך נוסף קושי נוסף – מדוע שיעשה זאת כשבתו צמודה אליהם? וכי לא יכול היה לשלוח את בתו לחדר אחר?

טענת המתלוננת לפיה הנאשם "הכניס את כל היד"

106. המתלוננת, שידעה לדבר על הכנסת אצבעות, שנתה גרסתה והעידה שהנאשם הכניס לה את כל היד (ע' 12 ש' 8). מדובר בטענה תמוהה משתי סיבות: הראשונה – היא סותרת את גרסאות אחרות שמסרה. השניה – אי היתכנות פיזית שהנאשם, אדם מבוגר, יכניס את כל ידו לאיבר מינה של ילדה בת 5.

חיפוש הנאשם בכולל לאחר קניית הממתק

107. גרסת המתלוננת, לפיה היא ובתו של הנאשם הלכו לחפש את הנאשם בכולל לאחר שקנו ממתק (ע' 13 ש' 17) – נשמעת מופרכת, לחלוטין.

הכולל מצוי הרחק מהבית. נזכיר את הקושי שהיה לה לחצות את הכביש לעבר ביתה, לטענתה.

גרסאות סותרות של המתלוננת על הרמתה ע"י הנאשם

108. המתלוננת מסרה גרסה לפיה הרים אותה על שתי כתפיו (ע' 9 ש' 5 וע' 15 ש' 32). בגרסה אחרת סתרה את עצמה ומסרה שהרים אותה על כתף אחת (ע' 16 ש' 6).

109. מלק במקום אחד טענה המתלוננת שהנאשם הרים אותה על כתף אחת ובמקום אחר – על שתי כתפיו. מלק נשאלת על כך – אין לה מענה (ע' 389) חוץ מטענתה שבקשה מהמתלוננת הסברים לכך ובסופו של דבר אלה הדברים שהיא אומרת (ע' 390 ש' 3).

נסיבות חזרת המתלוננת הביתה

110. לפי עדות הילדה, לאחר האינטראקציה עם הנאשם, הכל התנהל על מי מנוחות; הנאשם הלך לכולל, היא ובתו הלכו לקנות ממתק, הן חזרו לביתו ועשו דברים אחרים, עד שבשלב מסוים פרצה מריבה בינה לבין בתו של הנאשם ואז היא טלפנה הביתה. הן החזרה הביתה, לאחר שלכאורה נפגעה, והן העזיבה בעקבות המריבה – מלמדות שהילדה לא עברה כל פגיעה וכי, ככל שבהמשך הגיעה נסערת או בקשה לפגוע – הדבר נבע מסיבות שאינן קשורות אליו אלא לבתו.

טענת המתלוננת שדבר לא כאב לה כשחזרה הביתה בסתירה לעדות הוריה

111. ברור לחלוטין שהכנסת האצבעות, כמתואר, היתה אמורה לגרום למתלוננת כאב או אי נעימות.

112. בפועל, הילדה נשאלה ולא זכרה שום כאב (ע' 18 ש' 7) ולטענתה לא הרגישה דבר (ע' 19 ש' 30). תיאורים אלה עומדים בסתירה גמורה לעדויות שני הוריה על כך שספרה שהכאיב לה (ע' 325 ש' 14). נתון זה מתיישב עם טענתנו שההורים נטו להרשיע את הנאשם –

ולפיכך צבעו את עדותה בצבעים מבהילים שלא היה להם ולמציאות – דבר.

סתירות ותמיהות נוספות בעדות ש.מ. :

113.

א. למי המתלוננת ספרה על מעשי הנאשם קודם? גם בנקודה זו המתלוננת סתרה את עצמה, כאשר פעם אחת מסרה שספרה קודם לאמה (ע' 6 ש' 32) ופעם אחרת מסרה שספרה קודם לאביה (ע' 18 ש' 1 וע' 17 ש' 29).

ב. לאחר קניית הממתקים בכסף שקבלה מהנאשם ועל אף שלטענת החוקרת היא חשה פחד מפניו בזמן המעשה (ע' 166 ש' 4) היא מרגישה חופשי, לחלוטין, לשוב לביתו לאחר שקנתה ממתק (ע' 166 ש' 15). המתלוננת לא נשאלה שאלה מתבקשת – איך לא חששה לשוב ביתו, בפרט שהיא גרה בסמיכות ויכולה לשוב לביתה?

ג. הציור ת/2א – הסקיצה שיצרה המתלוננת ת/2א גם היא סותרת את הטענה שלה על פחד במהלך השהיה בבית הנאשם. רואים שם ילדה מחייכת מאוזן לאוזן. ידוע לנו איך נראים ציורים של ילדים שעברו פגיעה מינית: שחור, ידיים גדולות, איבר מין ענק. ואילו במקרה שלנו: ילדה מחייכת.

תשובתה של החוקרת היתה מביכה: "אני מניחה שככה ילדים בד"כ מציירים" (ע' 166 ש' 32). מדובר בחוסר ידע וחוסר מקצועיות. כשהילדה טענה שהתרחקה מהנאשם על הספה והחוקרת סוף-סוף מקשה עליה ושואלת כיצד התיאור מתיישב עם הציור שלה – לילדה אין שום הסבר (ע' 174 ש' 12-28).

ד. טענת המתלוננת שהנאשם "עשה לי חם" (ע' 168 ש' 28 על עמ' 12 ש' 7) הפכה לחיזוק במשקפי החוקרת בגלל תיאור הרגש, אך כפי שתהה גם כב' – המצב הטבעי היה שהתיאור יהיה מגע קר ולא מגע חם, ועדיין, גם על כך לא נשאלה שום שאלה.

ה. הילדה לא ספרה על הורדת גרביים, אלא רק לאחר שהחוקרת העלתה זאת בע' 13 ש' 24 על-פי עדות האב (ע' 171 ש' 3). גם כאן, כששאל ב"כ הנאשם את החוקרת כיצד לא הציגה שאלה כל כך בסיסית מדוע המתלוננת לא ספרה על כך קודם, השיבה "יתכן והייתי צריכה לשאול אותה" (ע' 171 ש' 30).

שוב רשלנות חמורה וחוסר מקצועיות – שכן מענה על השאלה יכול היה ללמד שהיא לא ספרה כי זה לא היה, או שזה פרי זיהום בשל שיחות עם אביה.

יתר על כן, המתלוננת מסרה גרסאות שונות לגבי מועד הורדת הגרביים (ע' 173 ש' 8).

חמור מכך, לפי התיאור של הילדה – יתכן שעמדה על הספה כשהנאשם מוריד לה את הגרביים (ע' 173 ש' 13) והחוקרת לא מציגה לה שום שאלה בנדון!

ו. החוקרת לא יודעת לומר באיזה מצב היתה המתלוננת כשהנאשם דגדג אותה (ע' 172 ש' 12) ולא היה לה מענה מדוע, למרות שראתה בכך חלק מה"דינמיקה של הפיתוי" (ע' 172 ש' 25). כב' אף הקשה, בצדק, ושאל כיצד יתכן שמדובר בדינמיקה של פיתוי, כשלפי הטענה הנאשם עשה זאת גם לבתו באותו מועד?!.

ז. ההרמה על הכתפיים שהינה, ללא ספק, חלק משמעותי של האירוע הראשון, בכלל לא מופיעה בחלק מתיאורי האירוע (ע' 173 ש' 28 ואילך) (ע' 9 ש' 28 וע' 14 ש' 29). יתרה מכך, כאמור, בתיאור אחד מסרה המתלוננת, שהנאשם הרים אותה על כתף אחת ובתיאור אחר מסרה שהרימה על שתי כתפיו, כששוב החוקרת הודתה שהיתה צריכה לשאול על כך (ע' 179 ש' 19), כפי שפירטנו. לאור כל האמור נטען שעצם תוכן עדויות הילדה המתלוננת – מחייב זיכוי הנאשם.

מהו זיהום עדות?

הקדמה

114. בענייננו, הטענה הינה פחות לגבי זיהום בחקירה על-ידי חוקר הילדים, אלא בזמן שקדם לחקירה. **תשאול מזהם משמעותו היא, כאמור, שכשהילד מעיד על הדברים – הוא משוכנע שקרו לו דברים שלא קרו לו, מעולם, ומי ששומע אותו לא ידע זאת, לעולם, כי כלפי חוץ כל הסימנים שמפגין הילד, כלפי חוץ, הם של ילד דובר אמת, כי כך הוא עשוי לחוש סובייקטיבית, בעקבות הזיהום.**

115. ממילא, ככל שהיה זיהום - ההערכות של חוקרת הילדים חסרות משמעות כי הן מתיחסות למוצר הסופי שעוצב במקום אחר.

הדרכים לזהם עדויות

116. מלך התבקשה לפרט מהו התהליך בו יש לזהם עדות והשיבה: "יש הרבה דברים (דרכים לזהם א.ע.) שאני לא יכולה למנות אותם כאן" ולדוגמא **"משהו שההורה אמר לו להגיד, למשל... משהו ששמע משכנים... יתכן זיהום בו המזהם לא מודע לכך שזיהם וכן שילד לא מודע לכך שעדותו זוהמה"** (ע' 125 ש' 30 וע' 126 ש' 1).

117. לדבריה, דרך ניסוח השאלות יכול להשפיע על ההרגשה של הילד וכן על התיאור שלו (ע' 126 ש' 10, ע' 128 ש' 7) **"זה עלול להשפיע על העדות של הילד"** (ע' 412 ש' 20) וכן **"לכוון את הילד לתשובה מסוימת"** (ע' 413 ש' 24). **"סוגסטיה עלולה לייצר טעויות"** (ע' 419 ש' 2).

118. בירור אם היה זיהום נעשה לדברי מלך בבירור שאלות **"למה הוא סיפר את האירוע, מה התגובות שהיו למי שהוא סיפר על האירוע... (אם מדובר במילים שגבוהות לגיל שלו שנשמע שהוא צטט אותם, כביכול, ממישהו מבוגר... ככל שהזמן יותר עבר יתכן שעוד אנשים יודעים על זה ואז אולי מישהו שוחח איתו וזיהם את עדותו... האם מישהו דובב את הילד סביב הנושא הזה"** (ע' 124 ש' 16-14, 6, 3).

119. באופן דומה, מלך אישרה **שימוש במידע חיצוני** עלול להשפיע על זכרוננו של ילד, בשל הסיכון שהילד יאמץ מידע זה הושפע ממנו (ע' 422 ש' 5).

120. מלך אישרה שילדים עלולים למסור תשובות שגויות **בשל הדרך שבה הם תופסים את ציפיות המבוגרים** מהם (ע' 421 ' 23-17).

121. מלך אשרה שיתכן שכשמציגים לילד אמירה של דמות סמכותית כגון **פלוני אמר כך וכך, יש בכך לחץ שיתכן שיהיה לילד קשה להתנגד לו** (ע' 422 ש' 24).

122. כן אשרה מלך שכאשר לאחר חוויה של אירוע מתווספים פרטי מידע ממקומות אחרים, לגבי אותו אירוע – הילד **מטמיע אותם בתוך אותו זכרון** כאילו חווה גם אותם בחושיו, בחלק מהמקרים (ע' 429 ש' 15).

123. באופן מדהים הסתבר שלא נערכו מחקרים על זיהום זכרון של ילדים עד גיל 8 (ע' 125 ש' 18-13).

124. כן אשרה כי אם ייאמר לילדה **שפלוני אמר כך וכך** יש בכך לחץ שיתכן שהיה לילד קשה להתנגד לו (ע' 422 ש' 24).

125. לענייננו, אם האב אמר לה – אמא אמרה שהוא נגע לך באיבר המין ושאת לא הסכמת, זה נכון מה שאמא אמרה? הילדה תאשר זאת. היא אשרה זאת גם לגבי אבא ואמא (ע' 424 ש' 23).

126. בענייננו, שוחחה מלק עם האם לפני החקירה (על ההרגשה של הילדה) אך לא תעדה זאת (ע' 128 ש' 16) ובכל מקרה מלק לא בקשה מההורה לספר כל מה שהיה (ע' 129 ש' 10). ברור שאם היא שומעת שהנאשם עברין מין רשע שנוגע לילדות באיברים מוצנעים, בניגוד לרצונן, ולכן הוא בכלא – היא ודאי מושפעת וזה מעצב את תודעתה.

127. באופן דומה, מלק אשרה ששימוש במידע חיצוני עלול להשפיע על זכרוננו של ילד, בשל הסיכון שהילד יאמץ מידע זה שהושפע ממנו (ע' 422 ש' 5).

128. מלק אשרה שהצגת אופציות עלולה לזהם זכרון של ילד באופן שחקירתו לא תהיה מהימנה (ע' 426 ש' 6). כן אשרה שאינטראקציות בין הילד לסביבתו הקרובה שהתרחשו זמן קצר לאחר החשיפה יכולות לעצב את האופן שבו הילד מבין ומפנים את משמעות האירוע וכתוצאה מכך לעצב את עדותו בהליך המשפטי (ע' 426 ש' 9).

מדובר בנתון משמעותי מאוד, שכן תגובת הורה בפאניקה: "הוא נגע לך באיבר המין!! ובבטן!! אוי ואבוי! איזה סוטה!" וכו' מעצבים תודעה.

בענייננו, תגובת ההורים היו בעייתיות מאוד, כפי שנראה.

129. חשובה מאוד גם האמירה של מלק ש"ילדים עלולים לאמץ מידע שגוי מתשאל שמספר להם מידע שלא לפי הכללים" (ע' 426 ש' 21).

זהו בדיוק המקרה שלנו.

130. כן חשובה האמירה של מלק לפיה חזרה על שאלה עם ציטוט לא מדויק של הילד שעלולה לזהם את החקירה (ע' 456 ש' 24). נדגים: "ש. הוא נגע לך בגוף? ת. כן, בבטן. ש. הוא נגע לך בבטן התחתונה? מעל המקום האסור? ת. כן. וכן הלאה".
תשאל כזה יסתיים בכך שהילד יהיה משוכנע שהחשוד נגע בו מעל איבר המין.

131. באופן דומה, אשרה מלק שחזרה מכנית על שאלה שילד לא מבין או לא מסוגל לענות עלולה לגרום לילד לתסכול ולצורך לרצות את מי שחוקר אותו ולספק מידע גם אם הוא לא זוכר אותו!!! עד כדי כך!! (ע' 426 ש' 27).

132. מלק אשרה שהשפעות של התשאל המציע-סוגסטיבי חמורות, במיוחד כאשר מדובר בילדים צעירים (ע' 427 ש' 2), כי הן עלולות להפיק מידע לא נכון!! ועלולות לזהם את ההיזכרות החופשית ואת מנגנוני הזיהוי בזכרון (ע' 427 ש' 5).

זיהום עדות ש.מ.על פי עדות מלק

133. ראשית, יש לברר מי יכול היה לזהם את עדות המתלוננת? לדברי הילדה, שוחחה עם אביה, אמה וכל אחיה ואחיותיה (ע' 17 ש' 35) לפני שהגיעה לחקירה. מכאן עולה פוטנציאל זיהום רחב.

134. ואולם, המתלוננת לא נחקרה על כל הנושאים שיכולים היו לחשוף זיהום והמשטרה גם לא חקרה איש מבני משפחתה הנזכרים, מעבר להוריה, של המתלוננת.

גם כאן – התרשלה לונדון ולא חקרה בנושא (ע' 359 ש' 19, ע' 396).

זיהום על-ידי האב

135. לדברי המתלוננת אביה השחיר, באופן מובהק, את הנאשם: אמר שהוא אדם לא טוב, הזהיר לא ללכת אליו, אמר שהוא עצור בכלא בגלל המעשים שלו (ע' 18 ש' 3) וכיוצא באלו דברים שלמדו אותה שהנאשם עשה לה (ולילדות אחרות) מעשים רעים בעטיים הוא נמצא בכלא.

136. האב ספר שהזמינו לנאשם משטרה והוא בכלא (ע' 175 ש' 20), כשמדובר בילד בן 6, ברור לגמרי שההבנה היא שהנאשם אדם רע ומסוכן ולכן שמו אותו בכלא. שופטים מקצועיים עשויים להיפסל בשל חשיפה להרשעה של נאשם – ילדים בני 6 השומעים על מעצר אדם בכלא, על אחת כמה וכמה.

137. ברגע שנאמרים דברים כאלה – יש להם השלכה על תפיסת הילדה את הנאשם, בהכרח, ובכך דמו הותר.

גם על כך אין חקירה של מלק.

זיהום על-ידי האם

138. זיהום עדות המתלוננת על-ידי אמה נשאר לוט בערפל. אנו יודעים שהאם שוחחה עם המתלוננת, אך המתלוננת לא מספרת את התוכן (ע' 18 ש' 6), סביר להניח שזה בגלל שהאם בחדר החקירה. חרף זאת, הדבר לא גורם למלק להוציא את האם מחדר החקירות.

139. מאידך, התאפשרה לנו הצצה אל מעבר לפרגוד לגבי תוכן ואופי הזיהום מצד האם, והסתבר שהילדה דנה עם האם במקום שבו היתה נגיעה וכו'. זיהום שטומן בחובו, כפי שנראה להלן, פוטנציאל של עיצוב של עדות הבת.

140. מהחקירה עלה שהמתלוננת שוחחה גם עם האם, שהסבירה לה שמדובר בנגיעה במקומות אסורים – ומדובר בזיהום בהתגלמותו (ע' 396 ש' 18).

בשיחה כזו האם יכולה להציג לילדה "שאלות" ולהציג "הסברים" שמשנים תודעה של ילד ומזהמים אותה.

141. למרות שהנושא עלה בחקירה, החוקרת לא ניסתה לברר מה היה תוכן שיחות אלה (ע' 176 ש' 14-1) אלא באופן כללי ביותר.

142. בהקשר זה כדאי לציין את דברי מלק (ת/3 סע' 5) שהאם התעקשה להיות נוכחת בחקירה. **נוכחות האם בחקירה**

143. נוכחות האם בחקירה הנה, שוב, בעלת פוטנציאל מזיק במיוחד (ע' 176 ש' 31), כאשר החוקרת ידעה שהאב כבר מסר עדות והאם עוד לא (ע' 178 ' 1), מה שטומן בחובו פוטנציאל זיהום ושיבוש עצום.

זיהום על - ידי האחות של המתלוננת

144. חמור מכך, הילדה מספרת ששוחחה עם אחותה על נגיעה במקומות אסורים – ואין לנו שום חקירה של מלך על תוכן השיחה והזיהום.

זיהום ע"י משפחת ר'

145. גב' מ. אישרה שנודע לה על כך כחודש וחצי לפני האירוע, כי גם הבן של ר. הזהיר את ילדיה מפני הנאשם (ע' 886 ש' 3, ע' 317 ש' 22, ע' 889 ש' 9) וגב' ר. הזהירה אותה (ע' 290 ש' 26). מדובר נתון בעל חשיבות מכרעת, מאחר שהדבר מלמד על רובד נוסף של זיהום של תודעת הילדה, שמלמד שעוד לפני שהכל אירע היתה לה ידיעה (שקרית, כמובן) שהנאשם נוגע בילדות קטנות במקומות צנועים.

146. כבר פירטנו כיצד שיחה דרך הצגת שאלות על-ידי גורם לא מקצועי, הצגת שאלות מדריכות וכו' – יכולים לשתול עדות במוחו של הילד באופן שיאמין שדבר שלא התרחש במציאות – אכן קרה.

147. כשמלק נשאלה על הצגת שאלות על-ידי ההורים – אמרה שיש סכנה מתחקור כזה כי ההורים מעורבים רגשית ועלולים לשאול את הילד שאלות בצורה לא נכונה (ע' 401 ש' 21).

148. מלק אשרה שלדברי המתלוננת, היא ספרה לאביה על הנאשם כי האב אמר שהנאשם פגע בילדות נוספות ואז שאל אם זה קרה גם לה (ע' 232 ש' 11) כאשר תוכן דברי האב, מר מ., נשאר עלום (ע' 233 ש' 18).

לימוד זיהום מידיעת שמו הפרטי של הנאשם

149. העדה מלק ציינה שלא ידעה את שמו הפרטי של הנאשם והכרתו לא מקובלת בחברה החרדית (ע' 79 ש' 4). כאן, שוב, רואים את טביעות אצבעות ההורים ואת אינטנסיביות הדיונים בבית המשפחה.

בקשת הפתעה בסוף החקירה

150. המתלוננת בקשה הפתעה בסוף החקירה (ת/2 ע' 20 ש' 19) צעד שברור שנבע מהבטחה שקבלה. דבר זה מעורר, שוב, חשש לזיהום – דבר שלא נבדק על ידי החוקרת.

אינטנסיביות הזיהום של ההורים את עדות בתם לפני חקירת הילדים

151. מר מ. אשר שבמשך החודש וחצי שקדמו למסירת חקירת הילדים קיימו הוא ואשתו שורה של שיחות עם בתם בנושא זה (ע' 907 ש' 8) וכאשר התבקש לפרט מה היה תוכן השיחות, ענה "אני לא רוצה לדבר בנושא" (ע' 907 ש' 15) ודי לחכימא ברמיזא.

סיכום נושא הזיהום – ש.מ.

152. הצגנו בפני בית המשפט הגדרתו של זיהום, תוצאותיו היכולות לגרום לאדם להעיד על דברים שלא התרחשו, כשהוא משוכנע שהם קרו במציאות, והראינו כיצד, בעניננו, יש ראיות לזיהום ולאפשרויות זיהום ע"י הסובבים את הילדה, לפני שהגיעה לחקירה, הראינו כי זיהום זה נגע בנקודות הרגישות ביותר, בהן, לפי הגדרת מלק, לגרום לילדה להעיד בפניה על דברים שלא היו, במציאות, תוך שכנוע פנימי שהתרחשו.

153. כן הצבענו על כך שמלק לא בצעה את המתחייב ממנה ולא חקרה את נושא הזיהום, למרות שידעה על קיומו ולמרות שאמורה היתה לעשות זאת.

154. התוצאה של כל האמור היא שאין לייחס כל משקל לחקירת ש.מ. ולהתרשמות החוקרת מלק ממנה ולזכות את הנאשם מהאישום הנוגע לה.

היעדר סיוע – סיבה עצמאית לזיכו

155. כידוע, לא ניתן להרשיע לפי חקירת ילדים ללא ראית סיוע. בעניננו, אין שום ראית סיוע לחקירת ש.מ. ולפיכך ומטעם זה, בלבד, יש לזכות את הנאשם.

חקירות הילדות אינן יכולות לסייע זו לזו

156. בנדון דידן, עדויותיהן של שתי המתלוננות הינן בגדר עדות שמועה היכולות לשמש כראייה רק באמצעות תוספת ראיתית מסוג סיוע.

מדובר בסיוע "מהותי" ולא "טכני" (ע"פ 6140/11 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 9.05.12)).

157. מושכלות יסוד הן כי על הראיה מסוג "סיוע" לעמוד בשלושה תנאים מצטברים; ראשית, עליה לנבוע ממקור עצמאי ונפרד מהראיה הטעונה סיוע; שנית, עליה לסבך או לפחות לנטות לסבך את הנאשם בביצוע העבירה; שלישית, עליה לנגוע בנקודה ממשית, השנויה במחלוקת בין בעלי הדין (ע"פ 954/13 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)). אכן, על פי הפסיקה, ראיית הסיוע אינה חייבת להיות ראייה אחת ויחידה העונה על שלוש דרישות אלו, אלא היא יכולה להיות מורכבת ממקבץ של ראיות העונות יחד על הדרישות וייתכן ששתי ראיות הטעונות סיוע תוכלנה לסייע זו לזו. ואולם, הנאשם יטען כי אין זה המקרה בענייננו ובשום אופן אין מקום לטענה לפיה שתי עדויות הילדים יוכלו לסייע אחת לשניה. הנאשם יצביע על כך שאף לא אחד מן התנאים המצטברים המקימים ראית סיוע מתמלא במקרה דנן.

158. במה דברים אמורים? התנאי לפיו ראית הסיוע עליה לנבוע ממקור עצמאי ונפרד מהראיה הטעונה סיוע אינו מתמלא בענייננו. הנאשם הצביע בהרחבה על הזיהום החמור של עדויות הקטינות, הן על ידי הוריהם, הן בקשר רצוף בין הורי שתיהן והעברת מידע והן על ידי תשאול מנחה של חוקרי הילדים. במצב דברים זה, הנאשם יטען כי אין לראות בעדויות הקטינות "ראיות עצמאיות" שיכולות להוות ראית סיוע. ר' לענין זה ע"פ 4649/01 רפאל אסולין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) בו יוחסו לנאשם מעשים מגונים בשכנותיו הקטינות. בטרם נחקרו הקטינות, נערכו מספר פגישות בהשתתפות הקטינות והוריהן, כאשר אחת האימהות חקרה במהלך אותן פגישות באופן אינטנסיבי את כל הקטינות. בית המשפט העליון זיכה את הנאשם בשל חשש מזיהום עדויות אשר פגם בעצמאות הראיות המסייעות, לאמר:

"מי שחקרה את הקטינות באישומים שבהם הורשע המערער, הסכימה כי מבחינה מקצועית שיחה מוקדמת עם מי שאינו חוקר מיומן יכולה "לזהם" את עדותו של הקטין ולהעצים אירוע שחווה. היא גם הסכימה (עמ' 16): "שצורה זו של זיהום חקירה כזאת שמתקיימת התוועדות או התכנסות או דיון מוקדם של ילדות פוגע במהימנות של

חקירת הילדות, ובמצב זה תיתכן אפשרות של "העתקה" של האירועים בין הקטינות...

אם כך קרה, ולדעתי את האפשרות הזו אין לשלול בראיות שהובאו בפני הערכאה הראשונה, לא יהיה נכון להשקיף על עדויותיהן של הקטינות כעל עדויות "עצמאיות", הואיל ובמובן זה האחת היא "העתקה" של האחרת, לפחות בחלקה, ועקב כך אין מתקיים אחד מאותם שלושה תנאים ("ראיה עצמאית") ההופך ראיה רגילה ל"ראיית סיוע".

159. לאור האמור ובשל הזיהום החמור שהתבצע בפרשה דנן, הנאשם יטען כי אין מקום להתייחס לחקירות הילדים כראיות עצמאיות. כזכור, די באי התמלאות תנאי "עצמאות הראיה" כדי לשלול את "הפוטנציאל המסייע" של הראיה. ואולם, כפי שמיד נראה, גם יתר התנאים בהם אמורה ראית סיוע לעמוד – אינם מתמלאים.

160. אשר לתנאי השני לפיו על ראית הסיוע לסבך או לפחות לנטות לסבך את הנאשם בביצוע העבירה המסתייעת; הנאשם יטען כי תנאי זה אינו מתמלא מן הטעם שאין כל טענה מטעם מי מהקטינות על ידיעה כלשהי בדבר ביצוע העבירה בקטינה האחרת. הנאשם הואשם בביצוע מעשי עבירה כלפי כל אחת משתי הילדות בנפרד, אין טענה שחלק מן המעשים הללו בוצע בנוכחות שתיהן. כיצד אפוא יכולה עדות מטעם קטינה א' לסבך את הנאשם בביצוע עבירה בקטינה ב'? לעניין זה השוו לע"פ 854/04 פלוני נ' מדינת ישראל בו נקבע כי חקירות הילדים יכולות לשמש סיוע זו לזו. אולם בעניין פלוני הקטינות העידו, כל אחת, אף על מעשים שבוצעו ברעותה. הנאשם יטען אפוא כי בנדון דידן העדויות, כל אחת כשלעצמה, אינה יכולה לסבך אותו בעבירה אחרת זולתה.

161. אשר לתנאי השלישי לפיו על ראית סיוע לנגוע בנקודה ממשית, השנויה במחלוקת בין בעלי הדין, הנאשם יטען כי ביחס לכל אחד מן האישומים עמדתו הינה כפירה. מטעם זה הנקודה השנויה במחלוקת ביחס לכל אישום הינה הכחשתו את המעשים. חקירות הילדים, ביחס לכל אישום, אינן נוגעות, כלל, להכחשת המעשים על ידי הנאשם באישום האחר. מטעם זה מדובר בראיות שאינן נוגעות בנקודה השנויה במחלוקת ביחס לכל עדות הטעונה סיוע.

162. לסיכום חלק זה נציין כי שימוש בחקירות ילדים כמסייעות זו לזו ייעשה במקרים מיוחדים וחריגים ולא כדרך שיגרה, ובלשונו של כבוד השופט א' גולדברג בע"פ 4009/90 **מדינת ישראל נ' פלוני** :

"שימוש שכזה בעדותו של קטין אחר כראיה מסייעת אכן יהווה חריג, שיש להפעילו בנסיבות מיוחדות בלבד, לאחר שבית המשפט קבע את הערך ההוכחתי הגבוה של העדויות ושלל חשש לשיתוף פעולה בין המתלוננים וניסיון לרקום עלילת שווא כנגד הנאשם..."

163. בענייננו, כפי שהצבענו ועוד נצביע בהרחבה, זיהום העדויות הינו חמור באופן יוצא דופן ומעוגן בראיות אובייקטיביות. יתר על כן, מעבר לתיאום העדויות, במהלך המשפט נחשפנו אף לניסיונות העדים להכחיש את הקשר האינטנסיבי שקיימו בתקופת החקירה ואף לעדויות שקר מצדם, בנדון. מטעם זה הנאשם יטען כי הפרשה דנן אינה מצדיקה שימוש חריג בעדויות הילדים לסייע זו לזו, אף אם היו מתקיימים לגביהן התנאים הפורמליים לראיות סיוע, ואין זה המצב, כאמור.

מעשים דומים

164. לענין הגדרת מעשה דומה צריך דמיון. בענייננו, הפרקליטות לא הצביעה על שום דמיון. פרשנות לפיה כל תלונה על מעשים מגונים בילדות הינה מעשה דומה – מרוקנת את הדרישה מתוכן, שכן מעתה כל כתב אישום בו יש יותר מאישום אחד בעבירות מין – יהיה פטור מדרישת סיוע שהיא הדרך היחידה שעוד נותרה להבטיח מינימום של הליך הוגן באין אפשרות לחקור חקירה נגדית.

165. שנית, לא זו בלבד, אלא שהמעשים **שונים** באפיונים מרכזיים: באחד – בנוכחות אחרים, באחר – לבד. באחד – בקשה לסחוב שקית – באחר – במסגרת משחק עם בתו, לדוגמא.

166. המשך לניתוח שערכנו עתה בעניין היעדר היכולת של חקירות הילדים לסייע זו לזו, וזאת בשל אי התמלאות התנאים הפורמליים-המצטברים הדרושים לראיית סיוע, הנאשם אף יטען כי פסיקת בתי המשפט אליה הפנתה הפרקליטה – אינה יפה לענייננו, אפילו בהנחה שהיו מתקיימים התנאים הפורמליים הנדרשים, ואין זה המצב, כפי שהרחבנו למעלה.

167. סקירת פסיקת בית המשפט העליון מלמדת שגם במקרים חריגים בהם נפסק כי מעשים דומים שתיארו ילדים בפני חוקרי ילדים יכולים לשמש סיוע, דובר במקרים שונים בתכלית, בהם ההצדקה לצעד זה נשענה על מערכת נסיבות מיוחדת.

בע"פ 4009/90 **פלוני נ' מדינת ישראל**, בו נקבעה ההלכה שמעשים דומים יכולים להצדיק סיוע עדות ילדים אחת לרעותה עסק במקרה בו שתי קטינות תיארו מעשים מיניים דומים על ידי הנאשם. באותו מקרה, בית המשפט ציין, באופן ברור, שהעובדה שלמרות שעלתה אפשרות להעיד את הילדות - בחר הנאשם לוותר על העדתן. צוין מפורשות שהתנהגות זו סללה את הדרך להרשעתו.

בע"פ 6279/03 **פלוני נ' מדינת ישראל** דובר על שתי קטינות בנות משפחה של הנאשם שהוטרדו מינית על ידו. בית המשפט חזר על הלכת **פלוני** הנזכרת (4009/90) אולם, בפועל, באותו עניין בית המשפט מצא ראיות סיוע עצמאיות לעדות הקטינות – ידיעת פרטים מוכמנים ומצבן הנפשי של המתלוננות ופרטים מסייעים נוספים באופן שלקביעה בדבר מעשים דומים לא הייתה השלכה אופרטיבית.

גם בע"פ 4596/98 **פלונית נ' מדינת ישראל** נשנתה הלכת **פלוני**. שם דובר בשני ילדים שתיארו מסכת התעללות **זהה** על ידי אמם. בית המשפט העליון חזר על העיקרון שבכוחם של מעשים דומים לאפשר לעדויות לסייע אחת לרעותה. אולם באותו עניין העידו שני הילדים אף על **אירועים משותפים להם שניהם היו עדים יחדיו**, כדוגמת נפילת שן של אחד הילדים כתוצאה מהכאתו ע"י האם. יתר על כן, סיוע לעדויות הילדים נמצא בדברי הנאשמת עצמה, לאמר:

"כן הודתה כי אלימותה גרמה לנפילת שינו של נ'.

על-כן, ניתן לקבוע כי קיים סיוע לעדויות הקטינים

בדבר הכאתם על-ידי אמם, גם בדברי המערערת

עצמה"

יצויין כי גם בעניין **סץ**, אליו הפנתה המאשימה (4583/13 **סץ נ' מדינת ישראל**), דובר בשני קטינים שהיו **נוכחים באותו אירוע והעידו בקשר לאירוע זה** (ר' עמ' 52 לפסק הדין). בנסיבות אלה, בית המשפט העליון קבע כי עדויות הילדים יוכלו לסייע זו לזו, בהיותן עוסקות **באותה מסכת עובדתית**. בעניין זה נבדל עניין **סץ** מענייננו, כאשר לטענת המאשימה שתי הקטינות תיארו מסכת עובדתית שאינה נוגעת, כלל, אחת לרעותה.

168. מטעם זה יטען הנאשם כי גם לפי פסיקת בית המשפט העליון, בעניינו, עדויות הקטינות לא עשויות לסייע זו לזו.
הדברים נכונים שבעתיים לאור אי התמלאות היסודות הבסיסיים
שאמורים להתמלא בנוגע לראיית סיוע, באשר היא, **ולנוכח הזיהום**
החמור שנעשה בפרשה דנן שמונע, לפי פסיקת בית המשפט העליון –
קבלת חקירה אחת כסיוע לשניה.

ניתוח עדות הורי ש.מ.

כללי

169. בפרק זה, נעצים את הטענות בדבר זיהום עדות ש.מ.ע"י הוריה, מחד,
ואת הטענה שמלכתחילה לא אמרה להם בתם דבר בו היה ללמד כי
הנאשם פגע בה, אך נקדים ונציין מספר נתונים:

א. האירוע היה, לפי הטענה, ב-1.5.13 והתלונה הוגשה חודש וחצי אחר
כך (ע' 299 ש' 1).

ב. הילדה היתה בבית הנאשם כ-2.5-2 שעות (ע' 283 ש' 7) וטלפנה
לביתה סמוך לשעה 17:00 (ע' 308 ש' 18), גם לדברי האב וגם לדברי
האם (ע' 900 ש' 10-20).

ג. לטענת האם, בתה טלפנה "מבוהלת", אך **לא בכתה** (ע' 325 ש' 27, ע'
285 ש' 7) **מיד לאחר שהנאשם הכאיב לה** (ע' 325 ש' 14).
למרות שהאם הדגישה שהילדה **לא בכתה** באותו יום (ע' 326 ש' 14,
ע' 326 ש' 20), **האב סתר** את עדותה וטען כי היא "טלפנה **בוכה**
וצועקת ומתארת לי כל מה שאני העדתי" (ע' 869 ש' 3) וכי בתו
"ספרה הכל מתוך התפרצות של בכי" (ע' 900 ש' 14, 26).

170. יתר על כן, **האב סתר** את אשתו, מפורשות, כאשר טען **שאשתו** ספרה
לו שהבת התקשרה אליה מבית הנאשם **בוכה** (ע' 902 ש' 21) ואמרה
שמגיעה מהר הביתה.

171. האב שמע את הדברים, לטענתו, כשהיה בשכונת מאה שערים, מרחק
רבע שעה משכונת רמות בשעה 17:00 – וחרף זאת רק בשעה 19:00

חזר הביתה (ע' 901 ש' 1). ברור שאילו שמע מה שספר היה עוזב הכל ומגיע מיד הביתה. ודאי לאור אישיותו המצטיירת מהעדויות להלן.

172. האם טענה שבמקלחת המקום נראה אדום (ע' 284 ש' 26). אמירה זו חסרת משמעות כי היא לא יכולה היתה לומר מה היה המצב **קודם** או אפילו כעבור תקופה, ובכל מקרה מוסכם שהוריה של המתלוננת **לא** לקחו אותה לרופא ולא חשבו שצריך לקחת אותה לרופא "למה שאקח אותה לרופא?" (ע' 313 ש' 2, ע' 314 ש' 15). הדעת נותנת והשכל הישר מחייב לומר שאילו היה להם ספק-ספיקא שבתם נפגעה באיבר מינה, היו מריצים אותה לרופא. התנהגותם, אם כן, מנקה את הנאשם.

הגרסאות הסותרות שמסרה המתלוננת לאביה ולאימה לעומת חקירתה

173. האב, מר מ., סיפר דברים שעומדים בסתירה גמורה לעדות בתו ואשתו. לדבריו, על-פי הדברים ששמע מבתו:

א. הוא סיפר שהנאשם **השכיב אותה תחילה על הרצפה!!** (ע' 935 ש' 30), אין לתיאור זה זכר בחקירתה של הילדה או בדבריה לאמה.

ב. הגרסה של האב על הספה והגרביים (ע' 935 ש' 28-23) היתה גרסה כבושה אותה העלה רק בסוף חקירתו הנגדית, ורק לאחר שעומת עם הודעתו שהיתה **שונה** מהדברים שאמר בבית המשפט בעדות הראשית.

ג. לפי תיאור האב, ספרה לו בתו שחשה תחושת כאב למטה, כאשר הנאשם תפס לה חזק למטה **כשהיתה על כתפיו** (ע' 874 ש' 4, ע' 876 ש' 2) **ולא** כאשר שכבה על הספה, כפי שטענה בתו.

ד. במקום אחר טען האב שבתו טענה שהנאשם הרים אותה על כתפו ולא על כתפיו (ע' 877 ש' 23).

ה. האב מסר שבתו מסרה לו שהנאשם נגע לה **על** התחתונים (ע' 874 ש' 26, ע' 875 ש' 11). לפי גרסה אחת – וגרסה **סותרת** לפיה נגע **מתחת** לתחתונים לפי גרסה שניה (ע' 877 ש' 29).

ו. האב נזקק לשני "רענונים" בבית המשפט ובית המשפט העיר על משקל עדותו, לאחר הרענון השני (ע' 882 ש' 3).

האב נזקק אף לקרוא את עדותו דקות ארוכות (ע' 882 ש' 3) ולאחר מכו **שינה את עדותו, פעם שלישית**, וטען שלטענת בתו הנאשם הכניס את אצבעותיו **לתוך איבר מינה, ממש, בסתירה גמורה לעדותה של בתו** ("לתוך המקור" – ויקרא כ', י"א ע' 864 ש' 15)).

- ז. הילדה ספרה לאימה שהנאשם נתן לה ולבתו **כסף** לקנות ממתק, שהן קנו ממתק ושבנו לביתו **ואז טלפנה** אליה ואמרה לה "אני אצל ששון" (ע' 346 ש' 6, ע' 345 ש' 1, ע' 285 ש' 1).
- לאביה ספרה, לעומת זאת, שהנאשם נתן לה **כסף לאחר שטלפנה** הביתה (ע' 903 ש' 10).
- ח. לטענתו של האב, לטענת בתו, בשלב זה **כששבה לבית הנאשם**, אמרה לנאשם שזה מאוד כואב לה והיא רוצה לטלפן וללכת הביתה (ע' 887 ש' 6).
- ואולם, כזכור, הבת סתרה זאת והעידה בחקירתה שהנאשם **כלל לא היה בבית כשחזרו**.
- ט. לפי גרסת האב, ספרה לו בתו **שמייד לאחר שהנאשם הכאיב לה, טלפנה** הביתה ורק אחר-כך נתן לה הנאשם כסף (ע' 936 ש' 3). גרסה זו, כמובן סותרת את עדות הבת בחקירתה, כאמור.
- י. האב סתר עצמו לגבי גרסת הילדה על קבלת הכסף: במקום אחד טען שאמרה לו שהנאשם נתן לה 2 ₪ (ע' 903 ש' 20) ובגרסה אחרת – שלא יודע כמה כסף נתן לה הנאשם (ע' 903 ש' 23).

לידת הזיהום

יא. הטענה שמלכתחילה לא מסרה הבת גרסה לפיה הנאשם פגע בה, וגרם לה בכי וכאב, כטענת אביה אלא שגרסה זו נולדה רק בשלב מאוחר יותר בעקבות זיהום ע"י הסובבים אותה – מתחזקת בדברי האב לפיהם לאחר האירוע **היא רצתה להמשיך** בקשר עם בתו של הנאשם (ע' 904 ש' 15).

יב. על דרך הולדת החשד וגיבושו ניתן ללמוד מדברי האב לפיהם רק כששמע מבתו על הדגדוגים על-ידי הנאשם "**אז** עלה לי חשדות" (ע' 905 ש' 19). הכיצד עלו חשדות מה**דגדוגים** כאשר, לטענתו, ספרה לו בתו באותה שיחה, שהנאשם נגע בתחתוניה והחדיר אצבעותיו לאיבר מינה?!

מדובר בחיזוק ממשי לטענת הזיהום המתפתח: הילדה ספרה, ככל הנראה, על דגדוגים – דבר שאינו מקובל בחברה החרדית, ודאי לא על חוזר בתשובה שהקפיד, לפי עדותו ועדות אשתו, על כל נגיעה ולו הקלה ביותר. האב ראה בכך התגשמות של חששותיו, באופן כללי, מפגיעה מינית בילדים ומפגיעה של הנאשם, בפרט, לאור המידע שבו מוחו "נשטף" ע"י משפחת ר. לפיו הנאשם פוגע מינית בילדות. מכאן

ואילך החל כדור השלג להתדרדר: הוא הפנה שאלות פולשניות לבתו, שהתייחסו לנגיעות שונות ומשונות שהלכו ועיצבו את תודעתה של הילדה בתקופה שבאה אחר כך, והתעצמו, ככל שנקף הזמן, וכאשר בני משפחות מ. וט. הזינו בהן זו את זו, בהמשך לשיחותיהם עם בני משפחת ר. שליבו את האש, כפי שמלמדים מחקרי התקשורת.

יג. חיזוק לכך ניתן למצוא גם בכך שהאב לא הגיע מייד כששמע על הדברים, מרחק רבע שעה נסיעה לבתו, לאחר שספרה לו מה ארע.

יד. חשוב מכך, הדרך בה נהל האב את השיחה עם בתו – תומכת בטענותינו: אילו שמע בטלפון, כטענתו, שהנאשם פגע מינית בבתו – חזקה עליו שמיד כשהיה מגיע הביתה, היה לוקח אותה לחדר, **לבד**, ומנהל איתה את השיחה הרגישה.

בפועל, האב ישב עם בתו **בסלון** הבית (עי' 934 ש' 25) על אף שבבית יש שלושה חדרי שינה (!!!) ועל אף שבבית הסתובבו, באותה שעה, הילדים הגדולים (עי' 935 ש' 2, 7).

טו. גב' מ. שקרה בעדותה כשטענה **שלא** שמעה לפני האירועים על טענת ק-ר.. לדבריה, אילו שמעה על כך "בוודאי שלא" היתה שולחת את בתה לבית הנאשם (עי' 321 ש' 1). בפועל, במשטרה מסרה גרסה סותרת לפיה שמעה זאת עוד **לפני** האירועים (עי' 321 ש' 10).

טז. גב' מ. שקרה גם לגבי האיומים של בעלה על הנאשם:

בגרסה **ראשונה** טענה שהרב בקש מבעלה לאיים על הנאשם (עי' 341 ש' 24).

בגרסה **שניה** טלפנה לפרקליטה ואמרה שהרב אמר לבעלה ללכת עם עוד שני אנשים ו"לדבר" עם הנאשם (עי' 342 ש' 21-4).

בגרסה **שלישית** טענה שהרב בכלל לא אמר לאיים על הנאשם (עי' 342 ש' 18).

בגרסה **רביעית** טענה שהרב פ. אמר את זה לאדם אחר ולא לבעלה (עי' 344 ש' 6).

על תיאום העדויות בין בני משפחת מ. ניתן ללמוד מהודאת האישה כי שנתה את גרסתה "**לאחר ששוחחתי עם בעלי שיניתי את הסיפור**" (עי' 343 ש' 22).

יז. טענת גב' מ., לפיה אסור להזכיר את שם הנאשם בבית (עי' 286 ש' 4) היא טענה כבושה שלא היה לה זכר בעדויותיה או בעדויות בעלה או בתה. ואכן, כשהתבקש לתת דוגמאות – לא היתה יכולה לעשות כן (עי' 346 ש' 20).

יח. טענות גב' מ. על מצב הילדה – כוזבות בעליל :

1. היא טענה שבתה החלה אז להרטיב **בלילה** ולא הפסיקה עד עכשיו (ע' 289 ש' 19) **וכב' תמה בקול** אם היא מרטיבה 4 שנים!!! (ע' 871 ש' 13).

2. **הגננת של הילדה העידה שהטענה הנזכרת שקרית וכי הילדה לא הרטיבה ותפקדה כרגיל לאחר המועד הנטען** (עמ' 1095 שו' 21-6).

3. האב מסר בנדון מספר גרסאות. בהתחלה טען שנושא ההרטבות "לא רלבנטי לתקיפה שלה" (ע' 917 ש' 9). במקום אחר טען שכבר כשהגיע הביתה הילדה לא שלטה בצרכים (ע' 918 ש' 11), וכי ההרטבות "לא היה רק בלילה", בסתירה לעדות אשתו, כאמור. האב אף הגדיל והעיד ש"מאותו יום היו הרטבות לא נשלטות עם כאב גדול" (ע' 918 ש' 18) – תיאור הנסתר על-ידי האמא, הגננת והילדה – ונראה תמוה שבעתיים לאור טענת האם שזה כך 4 שנים!! ומאידך, שאין טיפול בנושא הפגיעה על-ידי הנאשם.

ניסיון מ. להסתיר קשר קודם עם ר.

174. גב' מ. נסתה להסתיר את הקשר בינה ובין בעלה לבין משפחת ר., באופן שיטתי. הדבר משמעותי כי בני משפחת ר. הסיתו נגד הנאשם, באופן עקבי, בטענות של פגיעה מינית בבתם. נזכיר, גם לשיטת מר מ. – ר. הזהיר אותו כששוחחו (באופן מקרי) על פגיעה מינית בילדות שלו (ע' 933 ש' 10, ע' 932 ש' 7).

175. גב' מ. אישרה, בסופו של דבר, שידעה על טענות ר. (ע' 290 ש' 9) **וזו הסיבה שחששה מהנאשם** !!! (ע' 290 ש' 13) – לזאת יקרה זיהום.

176. כפי שציננו, גב' מ. אישרה שנודע לה על כך כחודש וחצי לפני האירוע, כי גם הבן של ר. **הזהיר את ילדיה מפני הנאשם** (ע' 886 ש' 3, ע' 317 ש' 22, ע' 889 ש' 9) וגב' ר. הזהירה אותה (ע' 290 ש' 26). הדבר מלמד שעוד לפני שהכל אירע היתה לש.מ. ידיעה (שקרית, כמובן) שהנאשם נוגע בילדות קטנות במקומות צנועים.

דבר מזה לא הוצף, כמובן, בחקירתה.

177. גם מר מ. סיפר דברים דומים: "באותו זמן נדלקתי, אמרתי... חוששים מדברי הילדים... לא רוצה שהילדים שלי ילכו לשם: אל תלכו" (ע' 886 ש' 16), "אמרתי לילד של משפחת ששון הם לא מתקרבים!!" (ע' 897 ש' 13), "כל החיטנים שלי היו מאוד רגישים לזה" (ע' 905 ש' 23) ולפיכך אמר מר מ. לבתו שאם תלך לבית הנאשם "היא עלולה להיפגע!!" בגלל הדברים ששמע (ע' 898 ש' 1-20). לכן גם סיפר שהגעת בתו לבית הנאשם נעשתה מתוך היסח דעת (ע' 899 ש' 18).

178. פירושו של דבר שהילדה ידעה שאסור לה להגיע לבית הנאשם כי הוא נוגע לילדות במקומות פרטיים. היא ידעה שהגעה לשם – היא נושא רגיש וללא ספק המסרים שקבלה מהוריה עצבו את עמדתה כלפי הנאשם.

179. באופן דומה, הודתה האם שאמרה לבתה שמעדיפה שלא תהיה בבית הנאשם כאשר הוא נמצא בבית (ע' 307 ש' 28) והעבירה לה מסר של אזהרה מפניו (ע' 308 ש' 1).

180. על פעולות של עיצוב הזיהום למדנו מדבריה של גב' מ., לפיהם "הרי ילדות, לא יבוא שלוש ילדות ויספרו כזה סיפור סתם" (ע' 295 ש' 14). מ. אינה רואה את הבעיה אותה אנחנו רואים: היא לא רואה כיצד השמועות נקשרו והפכו לעובדות מוגמרות בהבל פיהם!!

181. גב' מ. מספרת שספרה על כך לבעלה עוד לפני האירוע, ולכן ניתן להבין שהיתה לבעלה ולבתה דעה קדומה ורגישות עצומה בנוגע לנאשם.

נסיון משפחת מ. להסתיר את ההשפעה של בני משפחת ר.

182. לדברי ההסתה של בני משפחת ר. היתה השפעה קשה על מהלך הדברים ועל תפיסת המציאות של משפחות מ. וט.. בני משפחת ר. הם לא אנשים שהכל בסדר אצלם, בלשון המעטה, וכל מי שפגש בהן התרשם כך (מר מ. ע' 890 ש' 4), אך זרעים שנזרעו על ידם בלבבות של אנשים בעלי חששות ורגישויות הנביטו צמחים רעילים.

183. מסיבה זו, עשו בני משפחות ט. ומ. כל מאמץ להרחיק עצמם מכל קשר ממשפחת ר., מאחר שידעו עד כמה חשיפת הקשר עלולה לחשוף את מהלך הדברים האמיתי.

184. מר מ. הכחיש כל קשר עם ר. באופן מוחלט (עי' 890 ש' 2) למעט מפגש מקרי ברחוב (עי' 890 ש' 3, עי' 923 ש' 2) וכן הכחיש קשר עם ר. במקביל (עי' 922 ש' 30) וודאי **הכחיש שיחות טלפון ביניהם** (עי' 931 ש' 1, 923 ש' 3).

185. גם גב' מ. יודעת שלקשר עם בני משפחת ר. היתה השפעה ממשית על מהלך הדברים ועשתה הכל להסתיר זאת. לדבריה, לא יודעת אם בעלה דיבר עם ר. (עי' 923 ש' 16), לא זוכרת אם בעלה שיתף אותה במה ששמע מר. (עי' 328 ש' 6). היא הודתה שהסיבה היחידה להיותה בקשר עם ר. היתה פרשה זו (עי' 328 ש' 23) ולדבריה היא בכלל לא זוכרת שיחות טלפון עם ר. (עי' 329 ש' 4).

186. ואולם, **פלטי השיחות להם נקדיש פרק נפרד, מספרים סיפור ברור** **וחד משמעי על קשר קבוע, בנקודות זמן מובהקות שקשורות לחקירה,** וממילא מספרים הפלטים על עדותו שקר של שני הוריה של הילדה בבית המשפט.

אישיותו של מר מ. – כדמות פרנואידי

187. מר מ. התגלה כדמות פרנואידי:
הוא העיד שהוא משוכנע שמצותתים לטלפון שלו!!
לטענתו, משרד הביטחון הודיע לו על כך!! לטענתו הוא הפסיד עבודות בגלל שמצותתים לו (עי' 889 ש' 15) "אני יכול לברר ברגע".
לדבריו, הוא משוכנע שהנאשם וסנגורו אנחנו מצותתים לו כדי לדעת מי האישה שטפלה בבת!! (עי' 915 ש' 7). **תשובותיו הלא אמינות, גם בעיני הפרקליטות, הובילו לבקשה להכריז עליו כעז עוין לתביעה** (עי' 891 ש' 1).

188. לטענתו של מר מ., שכח שהנאשם הכניס ידיים לתחתונים של בתו. **כב' אף העיר לו שהתנהגותו במהלך עדותו מפחיתה את משקל עדותו בצורה קיצונית.**

189. יתר על כן, **כב' העיר לו מספר פעמים שהתחכמויותיו ממענה לשאלות הסניגור ידליקו נורה אדומה** (עי' 909 ש' 23).

190. לדברי מר ט. – מר מ. אינו רק פרנואיד אלא גם אדם שאיים עליו (עי' 607 ש' 21).

191. השילוב של פראנויה ואי אמירת אמת הינו שילוב מסוכן, במיוחד, ודאי כאשר לכולי עלמא, האב היה זה שאתו ניהלה הבת את השיחה הראשונה המשמעותית ושיחות רבות בנושא זה, שעל תכנון, כפי שפירטנו, סרב לפרט, במהלך החדשיים עד לחקירת הילדים.

הטענה שגם אחות של ש.מ.נפגעה מינית

192. ידוע לנו שהוריה של המתלוננת התלוננו, בעבר, גם על פגיעה מינית בבת אחרת. לתלונה זו משמעות כפולה – הן באפשרות זיהום נוספות על ידי אותה אחות והן בהסברת רגישות היתר, ואולי אף בהצבעה על מקרה נוסף בו הופרחו טענות לא מבוססות על פגיעה מינית, שלא היו ולא נבראו.

נסיון מ. להסתיר את הקשר עם ט. – זיהום ושיבוש החקירה ותיאום העדויות

193. גם בנושא זה הסתבר שנעשה ניסיון להסתיר את הקשר הבעייתי בין דמויות המפתח בפרשה.

194. גב' מ. אשרה שכל השיחות שהיו בין בעלה למשפחת ט. היו בעניין הנאשם (ע' 377 ש' 21).

195. הדבר בא לביטוי גם בניסיונה להסתיר את הפגישות שהיו לה עם בני משפחת ט. שכן, מלכתחילה, טענה שביום החקירה היא נפגשה עם ט. בפעם הראשונה (ע' 338 ש' 16). לאחר מכן חזרה בה וטענה שרק "חושבת" שנפגשו במשטרה בפעם הראשונה (ע' 338 ש' 21). העובדה שאשרה שכשנפגשו עם בני משפחת ט. במשטרה **זיהתה** אותם מלמדת שהם כבר נפגשו לפני כן (ע' 339 ש' 30).

196. גב' מ. הודתה שיום או יומיים לאחר מכן "**בעלי שוחח עם ט. והם ניסו לאמת ביניהם את הסיפור**" (ע' 249 ש' 27-23).

197. תוכן השיחות בין מ. לט. היה, לטענת גב' מ., "**מה שקרה לילדות**" (ע' 338 ש' 8) ובהמשך יתכן ש**שוחחו על החקירה הצפויה** והשיחות היו, לדברי מ. "**לשם בירור**" (ע' 339 ש' 10). מדובר בשיבוש וזיהום של עדויות.

198. על **עצמת הזיהום והשיבוש** ניתן ללמוד מדברי מר מ., לפיהם ט. סיפר **לו על תוכן דבריה של בתו** (ע' 888, ש' 29), כי היו המון שיחות

כמעט יום-יומי!!! ולעיתים "כמה פעמים ביום!!!" בהן ט. פרט מה היו טענות בתו כלפי הנאשם (ע' 920 ש' 22).

199. מר מ. אישר שהוא וט. היו בקשר אך שיקר, מלכתחילה, וטען שזה היה רק עד שהחליטו ללכת למשטרה (ע' 920 ש' 3). הוא שקר והעיד שלאחר החקירה לא היו בקשר – כי הוא חושב שזה היה אסור (ע' 929 ש' 25) ולטענתו גם לא היתה לו סיבה להיות אתו בקשר (ע' 921 ש' 5).

200. המציאות שהתגלתה בפלטי התקשורת חשפה את שקריו – והנסיון שלו להסתיר את תיאום העדויות ושיבוש החקירה התגלה, לא רק בפלטי התקשורת, אלא גם בתכיפותם הבולטת שלימדה שהקשר נמשך גם לאחר החקירה ושמ. טלפן לט., לדוגמא, יום אחרי שהוא מסר דברים במשטרה!! (ע' 926 ש' 7).

201. רק אחרי שבית המשפט התערב והעיר למ. – השיב האחרון שמדובר בשיחות של תיאום עדויות "יכול להיות שאז רציתי לדעת מה הולך שם" (ע' 927 ש' 11).

202. ואכן, מ. הגיע למשטרה יום לאחר מכן, לאחר שיחת התיאום עם ט., ביום 6.6.13, וגם לאחר חקירתו שוב ניהל עם ט. מספר שיחות שתוכנן היה לדבריו "אותו נושא" (ע' 929 ש' 17).

203. בעניין זה יצוין כי מר ט. אישר שהמשפחות בקשר רציף מאז, גם במהלך המשפט, בקשר לבנות ולמשפט (ע' 757 ש' 26).

204. זו הסיבה שט. הגיע למשפט "מוכן" – כי שוחח עם מ. שהעיד לפניו על העדות בבית המשפט.

לסיכום האישום הנוגע לש.מ.

205. מעבר לקשיים הנוגעים לחקירת הילדים, הזיהום הקשה, היעדר סיוע, והסתירות בין עדויות המתלוננת לבין עצמן בהן דנו בחלק הראשון – הראינו בחלק השני איך הפכה השמועה הלא-מבוססת ללחץ שהוביל לזיהום קשה, וכיצד נעשו פעולות תיאום ושיבוש רבות ופורטו הנסיונות להסתירם מבית המשפט.

206. כן הראינו שגרסאות שמסרה המתלוננת להוריה – עמדו בסתירה לדבריה בחקירת הילדים שלה.

207. בשל כל אלה יבקש הנאשם לזכותו מאישום זה.

האישום השני – ש.ט.

כללי

208. נקדים ונאמר שעל כל הקשיים שהוצגו בענין מ. ומלק – בענין ט. יש הערכת מהימנות ברורה של חוקרת הילדים לפיה אין להאמין לילדה הנחקרת.

זיהום עדות המתלוננת – חקירה ע"י קרן לונדון

זיהום - כללי

209. את הכללים לבחינת זיהום הבאנו קשר לעדות דניאלה מלק ולכן לא נחזור עליהם. בענייננו, כולם התגשמו באותה מידה.

210. יתר על כן, כאן קבלנו **זיהום נוסף**, מאחר שמסתבר ש.ט. שמעה מאביה שהנאשם פגע מינית בש.מ. . לטענת לונדון, ש.ט. לא ידעה את כל הפרטים, אך אי אפשר לומר זאת בוודאות, מאחר שלא התקיימה חקירה יסודית בחקירת הילדים לגבי ידיעה זו, כפי שניתן היה לצפות כשמדובר בנושא שהינו כה משמעותי לזיהום (ע' 441 ש' 22).

211. מאידך גיסא, גם עצם האמירה של מר ט. לבתו שתכנה המהותי הוא: 'ד.ש. עשה מעשים נוראים ואיומים לש.מ. , כשהוא היה איתה ולכן שמו שאותו בכלא כי הוא אדם רע ומסוכן' – נופלת, לפי כל מובן, לגדר זיהום קשה.

הגדרת זיהום פסול

212. גם כאן הטענה היא על זיהום תודעת הילדה **לפני** שהגיעה לחקירת הילדים, באופן שהשתכנעה שהיא מעידה על אירוע שקרה, למרות שלא התרחש במציאות. ממילא, התרשמות חוקרת הילדים היתה משלב מאוחר יותר – בו הילדה מספרת על משהו שהיתה משוכנעת שחוותה, במקרה הטוב, או שלגביו ידעה שאינה אומרת אמת מלאה, במקרה

הרע.

בנוסף להגדרות של מלך, יש להוסיף את דברי לונדון, שתיארה זיהום ע"י תשואל לא נכון.

213. לונדון הסבירה על השתלת זיכרון שיכולה להיגרם מתשואל חוזר, והיא הדגימה: באותו אירוע אתה עשית כך וכך או הנאשם עשה לך כך וכך "אמרת שהוא נגע לך, איך הוא נגע לך? נכון שהוא נגע לך ביד? נכון שהוא הרביץ לך ברגל? זה תשואל סוגסטיבי שמביא לידי זיהום" (ע' 528 ש' 1).

214. לדבריה, הילד עונה תשובה שקרית בגלל שהוא מבין שהמבוגר מצפה לתשובה זו (ע' 588 ש' 21). הילד שמע על זה ממישהו אחר.

215. הילד ראה סרט שנראה לו דברים שקרו – או בכלל משתמש במידע חיצוני (ע' 528, ע' 589 ש' 13). אם הוא ראה שהמעשה נעשה בין אחרים, הוא עלול להעתיק את זה או לחקות את זה (ע' 528 ש' 17-8). אינטראקציות בין הילד וסביבתו הקרובה שהתרחשו זמן קצר לאחר החשיפה, יכולות לעצב את האופן בו הוא מבין ומפנים את האירוע (ע' 591 ש' 28) – נזכיר שבעניינינו השפעת ההורים היתה מיידית.

216. ילד עלול לאמץ מידע שגוי מתשואל שמספר לו מידע לא לפי הכללים (ע' 593 ש' 11) וחזרה על ציטוט עם שאלה עם ציטוט לא מדויק – תזהם את העדות (ע' 593 ש' 19).

217. ילדים חווים אירוע כנעים או לא נעים לפי תיאור ששמעו על אותו אירוע (ע' 529 ש' 4), ועל-ידי שאלה שמוצגת לו אגב אירוע – אותו אירוע ייחרט בזכרוננו ובתודעתו כאירוע חיובי או שלילי (ע' 533 ש' 7-26).

(ב"כ הנאשם התנגד להגשת ת/9 כי זו הודעה מאוחרת שהתביעה לא חשבה שיש בה להצדיק האשמת הנאשם, אלא להשחיר את פניו, בלבד).

218. מזהמים יכולים לזהם באופן לא מודע עדויות של קטינים. עדות קטינים עלולה להזדהם בלי שהם ידעו על כך בכלל, באופן לא מודע (ע' 530 ש' 1).

219. בכלל, לונדון אמצה את דברי מלך על סיבות ודרכים לזיהום (ע' 589).

220. הדגמנו זאת במקרה שבו ילדה מספרת שפלוני נגע לה **בבטן התחתונה** ואמה, בשיח חוזר, אומרת "מתי הוא נגע לך **באיבר המין?**" או "עכשיו **שהוא נגע לך באיבר המין** את צריכה להיזהר מאוד מגברים" – לונדון אשרה שזהו זיהום **שיגרום לילד לספר לאחר מכן שפלוני נגע לו באיבר המין** (ע' 532 ש' 3).
- ילד שעדותו זוהמה הופך להיות חלק מהסיפור הבדוי בלי שידע (ע' 534 ש' 8).
- לונדון אשרה שהשפעות של זיהום על-ידי תשואול סוגסטיבי, **חמורות במיוחד בילדים צעירים**. כי הוא עלול להפיק מידע לא נכון (ע' 594 ש' 5).
221. בענייננו, ראינו כיצד זוהמה עדות הילדה: האב שמע על חשדות ממ.. הוא שוחח עם בתו ושאל אם קרו דברים לא צנועים ואם הנאשם נגע בה, ספציפית (ע' 541 ש' 2).
222. לפי העדויות היא **הכחשה** וטענה שלהד"מ – האב, שיתגלה בהמשך כאובססיבי בענייני מין, "התרשם" שמשו "לא בסדר" והמשיך "לחקור" ולתשאל אותה. תוך כדי 'תשואול' זה האב **שוטף את מוחה, משפיע עליה ומספר לה שהנאשם פגע בילדות אחרות**, כפי ששמע מ..
223. אפשר רק לדמיון את דרך חקירתו: הוא שואל, לא מרפה, ודאי לאור תחושותיו שמשו "לא בסדר" אצל בתו. הילדה, שקבלה חינוך חרדי, מגיבה, באופן טבעי, בבהלה כשאביה שואל אותה על נגיעות באיבר מינה שלא היו ולא נבראו. האב פרש 'בהלה' זו כאישור לתחושתו המוקדמת לפגיעה ע"י הנאשם ומגביר את הלחץ על בתו לאשר את חששותיו. האב משוכנע שהוא פועל לטובת בתו ול"חשיפת האמת" כשהוא מפעיל עליה מכבש של שאלות, לחצים, מניפולציות וכיו"ב עד שתאשר שחשדות האב מבוססים. בדרך זו עוצבה עדותה של הילדה תוך חציית כל האיסורים הנוגעים לזיהום עדות קטין.
224. כזכור, זיהום מעצב תודעה של ילד באופן שכשהוא מספר זאת אחר כך – הוא משוכנע שכך היה.
225. ממילא, גם אם חוקרת ילדים מתרשמת מאותנטיות (וזה לא המצב!!) – זו אותנטיות מדומה – כי הילדה מספרת על משהו שהיא משוכנעת שחותה – כשבפועל, כל כולו פרי זיהום פסול (ע' 540 ש' 30-17).

226. ואכן, הילדה אשרה שמה ש"עזר" לה לספר לאבא, בין היתר, הם דבריו, לפיהם הנאשם פגע בילדות נוספות (ע' 15 לחקירה הראשונה). בדרך זו, הזיהום קם וניצב מול עינינו, כשהוא מבוסס על עדות האב (לגביה נרחיב להלן), החוקרת, ודברים של הבת שמודה, באופן נדיר, שדברי האב שהשחירו את פני הנאשם, במסגרת הלחץ והתשאול שהפעיל – הם שהניעו אותה.

אי חיפוש הילדה אלישבע

227. בחקירת הילדה עלה ששוחחה אף עם אלישבע על מעשי הנאשם. שיחה זו הנה מקור פוטנציאלי נוסף לזיהום. לדברי לונדון, המשטרה לא מצאה שום ילדה כזו במעגל המכרים של המתלוננת (ע' 543 ש' 29). קיימים, אם כן, שני תרחישים אפשריים – שניהם מחייבים דחיית עדות המתלוננת: א. המשטרה, שוודאי בררה עם הורי הילדה – וגילו שלא קיימת ילדה בשם אלישבע.

במקרה כזה, ברור שהילדה מדמיינת דברים ואין לתת בה אמון. ב. קיימת ילדה כזו – ושיחתה עם הנחקרת זיהמה את עדותה. אנו חייבים להניח זאת לפי דוקטרינת הנזר הראייתי. גם אז – התוצאה זהה.

בדיקת זיהום על-ידי האמא

228. לונדון לא בחנה את זיהום עדות הילדה על-ידי האם, ולא שוחחה, כלל, עם האם, גם לא טלפונית.

אי בירור זהות/מזהמים

229. יתר על כן, לונדון לא בררה עם ההורים מי עוד עלול היה לזהם את עדות הילדה ומי שוחח איתה על תוכן עדותה (ע' 544 ש' 31), למרות שלונדון אשרה שחשוב מאוד לברר זאת (ע' 545 ש' 26). כיום, ולאחר הדיון בנושא הזיהום – ברור לנו מדוע.

הכרת שמו הפרטי של הנאשם

230. המחשה לזיהום המשמעותי של עדות הילדה ניתן למצוא גם כאשר לונדון הסכימה שהילדה לא היתה אמורה להכיר את שמו הפרטי של הנאשם, כי הכרות כזו לא מקובלת במגזר החרדי (אלא "מר ששון") וכי העובדה שהשתמשה בשמו הפרטי של הנאשם היא פועל יוצא של הזכרת שמו הפרטי של הנאשם על-ידי אביה (ע' 553 ש' 30). זו דוגמא לאינטנסיביות הזיהום שמטביעה בילדה קטנה שימוש בשם פרטי – שזר לנורמות בחברה ממנה הגיעה.

איסור העדת ש.ט. ע"י לונדון

231. לונדון מסרה שאסרה על המתלוננת להעיד בגלל התנגדות ההורים, שטענו שהמטפלים אסרו. עדות שמיעה מובהקת. כב' שאל אם שוחחה עם אותם "גורמים מטפלים" והחוקרת השיבה בשלילה (ע' 223 ש' 10) (ע' 224 ש' 19). לדבריה, "כשהורה אומר 'לא יהיה, אנחנו לא מעוניינים' אז אין סיבה שאני אפגוש או אדבר עם המטפלת" (ע' 223 ש' 10). משמעות קבלת קו חשיבה זה הוא שמעבר לזכות הטו של חוקר ילדים ניתנת זכות וטו, מחוץ לחוק, להורים.

232. לא זו אף זו, יתכן מאד שאילו היתה מבקשת לונדון לשוחח עם ה"מטפלים" היתה מגלה שאין מטפלים כאלה ושזו תואנה של ההורים, ולחלופין, שהמטפלים היו אומרים שמסירת עדות תעזור לילד. הבעיה היא שגישתה של לונדון מונעת כל אפשרות לעשות צדק, ולברר את האמת, מה גם שלונדון אשרה את דברי כב', לפיהם הורה שרוצה להעליל על אחר (וכאן, מכיוון שהאב היה משוכנע, לאחר השיחה עם מ., שהנאשם פדופיל – ודאי חשב כך) ומזהם את עדות ילדו – ינחה אותו גם לומר שאינו מוכן להעיד בבית המשפט (ע' 573 ש' 11). סגירת דלתות כזו וקבלת וטו של הורים – הינה שימוש פגום בשיקול-דעת שהעניק המחוקק.

(בשולי הדברים, נציין שהעובדה שילד הופנה לטיפול לא אומרת שהסיבה לכך היא שהוא זקוק לטיפול בשל פגיעה שעבר. זה יכול להיות טיפול שקשור ללימודיו, לדיסלקציה ממנה הוא סובל או ליחסיו עם הוריו, באופן כללי).

233. הקושי בהפעלת שיקול הדעת של חוקרת הילדים מתעצם גם לאור הודאתה שבמסירת עדות בבית המשפט יש גם אלמנט שיקומי טיפולי (ע' 411 ש' 8, 18). התוצאה היא שלמרות שטובת הילד עשויה להיות במסירת עדות חוקרת הילדים פוגעת בטובת הילד כשאינה מבררת זאת אתו, אינה משוחחת עם מטפלו ובעצם נותנים להוריו לקבל את ההחלטה עבורה, ובעצם עבור בית המשפט – ועבור הנאשם.

השלכות שימוש פגום בשיקול הדעת של לונדון בקשר לאיסור העדות ושליטת יכולת התערבות בית המשפט

234. שלילת חקירה נגדית היא דבר קיצוני. חקירה נגדית הנה דבר חשוב מאין כמותו לבירור האמת. לעניין זה, ראוי להזכיר את חשיבותה של החקירה הנגדית, כפי שבאה לביטוי בפסיקה ובספרות המשפטית. לעניין זה ר' פסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין ברע"א 5281/06 צ'מפיון מוטורס נ' עוז (פורסם בנבו):

”על מהותה וחשיבותה של החקירה הנגדית נאמר: **”החקירה שכנגד רואים אותה כמכשיר היעיל ביותר שהומצא עד היום והמשמש בידי בעל-דין לשם גילוי האמת במשפט”** (בג”ץ 124/58 היועץ המשפטי לממשלה נ' השופט המנהל את החקירה המוקדמת, פ”ד יג(1) 5, 23 (השופט - כתארו אז - אגרנט); ”דרך ארוכה עברנו במרוצת השנים מאז תם המנדט הבריטי וכבר אין לומר ששיטת הראיות, כולה, בישראל היא שיטת על פה. מקבלים אנו חוות-דעת של מומחים בכתב ואנו רשאים לסמוך על תצהירים המוגשים כראיה במקום חקירה ראשית; גם בעניינים אחרים מוכנים אנו לסמוך על ראיות שבכתב. עם זאת, הזכות העקרונית לקיים חקירה שכנגד נותרה בעינה” (רע”א 2508/98 מתן י. מערכות תקשורת ואיתור בע”מ נ' מילטל תקשורת בע”מ, פ”ד נג(3) 26, 35 (המשנה לנשיא ש' לוי); ראו גם ע”פ 5329/98 דג’אני נ' מדינת ישראל, פ”ד נז(2) 273, 280 (השופטת פרוקצ’יה)).”

235. לא זו אף זו, הזכות לחקירה נגדית הוכרה כחלק מזכות היסוד של בעל דין למשפט הוגן. המערער יפנה אל דבריו המאלפים של בית המשפט

העליון שנאמרו בע"פ 107/74 אדנאן ג'מיל אבו מחסן נ' מדינת ישראל
שעמד על מהותה וחשיבותה של זכות עקרונית זו :

**"חקירת-שתי-וערב של עד התביעה על-ידי הנאשם או
סניגורו היא מזכויות היסוד של נאשם להבטחת משפט
הוגן. הרבה דברים נאמרו בשבחה של חקירת-שתי-וערב
כמכשיר אפקטיבי לגילוי האמת וכגולת הכותרת של שיטת
המשפט האנגלו-סכסית. לא אחת העלה בית-משפט זה על
נס את גודל ערכה ויסודיותה של החקירה הנגדית ודן
בתוצאות שלילתה העשויה לגרום עוול. ראה לדוגמה בג"צ
124/58, היועץ המשפטי לממשלה נ' השופט המנהל את
החקירה המוקדמת, [1], ו-ע"פ 102/62, יעקובוביץ נ'
היועץ המשפטי לממשלה, [2]. אפשר להרבות בציטוטים
בענין זה ממקורות אחרים. ואסתפק בהבאת מבחר קטן של
דברים להדגשת החשיבות היסודית שמייחסים לחקירה
הנגדית. אומר ויגמור (כרך 5, הוצאה שלישית, סימן 1367,
ע' 28-29): ב:**

**"במאתיים השנים שעברו, ראתה המדיניות של שיטת
המשפט האנגלו-אמריקנית על עדות את הצורך לבחנה
על-ידי חקירה נגדית קו חיוני אפייני של המשפט.**

**האמונה ששום אמצעי לבחינת ערכם של דברי אנוש לא
ישווה לערובה המצויה בחקירה נגדית, וההכרה ששום
אמירה (מלבד במקרים מיוחדים יוצאים מהכלל) אינה
יכולה לשמש עדות בלי שנחקרה ונדרשה וזוככה על-ידי
מבחן זה, הלכו ונתחזקו עם ריבוי הנסיון בענין זה.**

**מעל לכל ספק החקירה הנגדית היא המכשיר המשפטי רב
העוצמה שהומצא מעולם לגילוי האמת... בפסחנו על
שיקולים פוליטיים בעלי היקף רחב, כי אז החקירה
הנגדית, ולא משפט על-ידי חבר מושבעים, היא התרומה
הגדולה והמתמדת של שיטת המשפט האנגלו-אמריקנית
לדרכים משופרות בסדרי המשפט."**

המחבר המלומד F. J. WROTTESELY בספרו על חקירת
עדים בבית-המשפט, הוצאה שניה משנת 1931, מביא בע'

83 קטע ארור מדברי סרג'נט בלנטיין. ואני אצטט פסוקים אחדים מזה:ו

"גם כאשר העדים ישרים ואין בכוונתם לשקר, ישנה נטיה טבעית להפריז בעובדות שהן לטובת הענין שלמענו הם מופיעים ולהתעלם מהנסיבות ההפוכות";

והדרך היחידה הידועה למשפט האנגלי, שבה ניתן לנפות עדות. היא החקירה הנגדית. באמצעי זה – אם משתמשים בו בכשרון – השקר ייחשף ודברי הגזמה יועמדו על מידותיהם האמיתיות."

והנה מה שנאמר בספר של מק-קורמיק על עדות (הוצאה שניה, סימן 19, ע' 43):נ

"במאתיים השנים האחרונות שופטים ועורכי-דין האמונים על המשפט המקובל ראו בהזדמנות לחקירה נגדית ערובה יסודית לנכונותה ולשלמותה של עדות, ועמדו על דעתם שההזדמנות היא זכות ולא פריבילגיה בלבד."

236. חשיבותה של זכות זו מתעצמת בפרט כאשר בהליך פלילי עסקינן. יפים לעניין זה דבריה של פרופ' נינה זלצמן במאמרה "גביה מוקדמת של עדות, אמרה בכתב, והחקירה שכנגד בהליך הפלילי" **עיוני משפט ח 584**, 586 (1981):

"חיוניותה של החקירה שכנגד, כאמצעי לבחינת אמינותה של עדות, מחייבת, כי הזכות (במובן של כוח) להשתמש באמצעי זה בבית המשפט **תוענק לכל בעל דין לשם תקיפתה של עדות, שתכנה מכוון לפגוע באינטרס לו הוא טוען בדיון המשפטי המתנהל בענינו.** כאשר ההליך הוא הליך פלילי, רוכשת החקירה שכנגד מעמד מיוחד בסדרי הדין. **והכוח המוענק לנאשם לחקור חקירת שתי וערב כל עד, אשר עדותו עלולה להפלילו מבטא את דרך מימושה של זכות העימות, (Right of Confrontation) המוענקת לכל נאשם במשפט.** זכות העימות של הנאשם שואבת מן החזקה בדבר חפותו של כל אדם, כל עוד לא הוכחה אשמתו על-פי דין, ומן הדרישה, הנגזרת הימנה, לניהול

הוגן של ההליך הפלילי. זכות יסוד זו מחייבת, כי יינתנו בידי הנאשם הכלים הדרושים, כדי שיוכל לערוך כיאות את מערך הגנתו במשפט, ולהתמודד בבית המשפט עם כל עדות אשר תכנה עלול לשמש ראיה להרשעתו."

237. המחוקק לא אפשר לבית המשפט להתערב, ככלל, בשיקול דעתו של חוקר הילדים.

פירושו של דבר שמתחייבת החמרת הכללים בהם ייבחן שיקול הדעת של חוקר הילדים – וככל שהחלטתו המנהלית פגומה ופוגעת בזכויות הנאשם, לבית המשפט זכות להסיק מסקנות המרוקנות את התרשמותו מתוכן לפי דוקטרינת הנזק הראייתי. יתר על כן, ייתכן כי לפי הלכת ניר עם (בג"ץ 05/9131 ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התעשייה המסחר והתעסוקה (פורסם בנבו)) לבית המשפט סמכות להתערב בשיקול הדעת של חוקר הילדים, במקרים המתאימים, בהיותו גורם מנהלי.

238. הביקורת השיפוטית על ההחלטה המנהלית חייבת להיות קפדנית ומצמצמת כדי לאזן, ולו במעט, את ההליך בו נפגעות זכויות הנאשם, באופן כה קשה.

239. ממילא, בעניננו, לאור האמור, ועוד בטרם נדון לגופה של החקירה – יתבקש בית המשפט לקבוע כי מניעת חקירת הילדה, תוך אי הפעלת שיקול דעת או הפעלת שיקול דעת פגום, כפי שנעשה כאן – מחייבת להעניק לחקירת הילדים משקל אפס ולחלופין, להתייחס אליה כעדות לגביה לא ניתנה לנאשם הזכות לחקירה נגדית, ללא הצדקה, ולפיכך משקלה אפס.

קשיים בהערכת מהימנות על-פי לונדון – חלק ראשון

240. לונדון ראתה בכך שהילדה הכניסה שיער לפיה בכל פעם שנגעה בחלק מהותי – כסימן של סטרס (ע' 229 ש' 17). לונדון לא שקלה את האפשרות ש'סטרס' יכול לנבוע מזה שהילדה מעידה כשהיא יודעת שמה שהיא אומרת הוא לא מה שקרה, לדוגמא.

241. מאידך, כפי שהעיר כב' – גם אם לא היתה מכניסה שיער לפיה – ניתן היה להסיק מזה שהיא בסטרס (ע' 229 ש' 26).

אי ידיעה ואי שקילה של סתירות ע"י לונדון

242. לכל בר דעת ברור שקביעה אם פלוני מהימן או לא צריכה להיות פועל יוצא של ראיית המכלול הראייתי.
כל בבני אנוש, שגם הם טועים גם לאחר עיון בכל הראיות.

243. מסתבר שלונדון אינה כבני אנוש רגילים. מסתבר שלדעתה ולשיטתה די לה לשמוע ילדה כדי לקבוע אם דבריה מהימנים – גם אם כל הראיות מספרים סיפור הפוך ושונה: לונדון טענה שהערכת מהימנות נעשית על ידה רק לאור תוכן החקירה הקצרה של הילד, כאשר היא אינה לוקחת בחשבון גרסאות סותרות שמסרה הילדה לאחרים (ע' 745 ש' 23-20).
משמע, אם הילדה ספרה להוריה סיפור שונה, לחלוטין, מזה שספרה ללונדון – ולדוגמא אם ספרה שזה לא הנאשם אלא שכן אחר, או שמעולם הנאשם לא נגע בה, אלא השכנה ביקשה שתעליל על הנאשם, או אם הילדה סיפרה להוריה על הליך זיהום דרמטי שעברה עדותה או אם סיפרה שהנאשם כעס עליה ולכן בקשה לנקום בו ולסיום, אם נמצא סרט שתעד את האירוע ומראה שהסיפור של הילדה מצוץ מן האצבע – מבחינת לונדון, כל אלה חסרי משמעות, שכן ריבונו של עולם ומספר קורסים הקנו לה יכולת על-טבעית להכריע לפי הגזרה הצרה מאוד של התרשמותה הסובייקטיבית.

244. לונדון הודתה שאפילו לא ידעה את גרסת הנאשם (ע' 573 ש' 28).
לטענתנו, זו גישה פסולה, בתכלית. לטעמנו, חוקר, בכלל, וחוקר ילדים עאכו"כ חייבים להזין ולשקלל, בבואם לגבש הערכה – את כל המידע אליו יש להם גישה, כפי שלונדון נאלצה להודות (ע' 575 ש' 18).
ודאי בחקירות ילדים – בהן יש משקל עצום וכמעט מכריע בהרשעת הנאשם.

245. קבלת התזה של לונדון – תצדיק שינוי ההליך המשפטי כולו: אמור מעתה שאין צורך ששופט ישמע פרשת תביעה ופרשת הגנה. די שישמע את המתלונן ולפיה יכריע בשאלת אשמת הנאשם.

יתר על כן, אין צורך אפילו בחקירה נגדית של המתלונן – ובית המשפט יכריע רק על סמך שאלות מטעם הפרקליט, ובענייני חוקרי הילדים לא הסתירו את נטייתם להאמין למתלוננים, עוד בטרם שמעו אותם!!

246. גישה כזו אינה מתקבלת על הדעת כשמדובר בשופטים וק"ו כשמדובר בחוקרי ילדים, שמכריעים לפי התרשמות מחקירה אוהדת במשך 30-60 דקות, ללא פרספקטיבה. גישה זו מחייבת אי קבלת עמדת לונדון, בכל מקום בו יש בה לפגוע בנאשם.

רשלנות בגביית חקירת הילדים הכבושה ע"י לונדון

247. כידוע, המתלוננת מסרה, שנתים לאחר חקירתה הראשונה – גרסה חדשה על פגיעה מצד הנאשם.

248. לונדון העידה שהסיבה שנמסרה לה – בדבר הסיבה להולדת הגרסה הכבושה היתה שבעקבות 'טיפול' שעברה המתלוננת, בו הנושא לא עלה – היא "נזכרה" בדברים, למרות השנים הארוכות שחלפו. הציפיה הבסיסית ביותר מחוקרת היא לבדוק את המידע הנזכר:

- לבקש פרטי המטפל – אולי לא קיים מטפל כזה כלל.

- לבדוק זאת עם המטפל – יתכן, לדוגמא, שהיה אומר שלא הגיעה לטיפולים כבר שנתיים, או שהנושא נדון, ללא הרף, במשך שנתיים, ולחלופין שמסרה גרסה סותרת, באזניו. יתכן שהמטפל היה אומר שבשנה האחרונה עסקו רק ביחסים של הילדה עם אביה דווקא, ושרק לאחרונה ספרה לו על מקרה בו אביה פגע בה ושאימה סבורה שהיא זקוקה לטיפול פרטני ואין להם כסף לכך.

- יתר על כן, ברמה המקצועית הטהורה – אם ילד מספר על פגיעות חדשות – ברור לכל בר דעת שיש לעדכן את המטפל!! ואולם, בחוסר מקצועיות מובהק – גם את זה לונדון לא עשתה (עי' 478 ש' 13).

לא זו אף זו, העלאת תוכן בטיפול עלול להיות זיהום מוחלט, לפי המבחנים שהבאנו בשם לונדון ומלק וחרף זאת – לונדון לא פעלה, שוב, לברר זאת.

דבר מכל אלה – לא נעשה: והחקירה נעשית בצורה רשלנית מאד (עי' 477 ש' 29).

ודוק, תפקיד חוקר אינו להיות "שופר" של הנחקר, אלא, מאחר שהנחקר לא יעיד בבית משפט, לחקור אותו על כל נושא שהיה עשוי לעלות בבית המשפט.

אי הצגת שאלות בסיסיות

249. לונדון לא הציגה שאלות בסיסיות מתבקשות. על חלקן אנו עומדים במקומות אחרים וכאן נזכיר את אי הצגת שאלות על משך הזמן בו התרחשו האירועים בהודעה השניה – הכבושה. לונדון טענה שלא שאלה ילדה בת 9 כמה זמן נמשכו האירועים כי אינה מצפה שתוכל להשיב (ע' 517 ש' 1).

זו תשובה לא נכונה ולא מקצועית:

ראשית, כי לונדון הציגה לנחקרת שאלות כאלה בחקירה הראשונה, **שנית**, נסיוננו מלמד שחוקרי ילדים מציגים שאלות כאלה, **ושלישית**, חובה על חוקר ילדים לשאול שאלות רלבנטיות ולכלל היותר – הילדה תאמר שאינה זוכרת.

250. חקירת לונדון הינה, שוב, רשלנית באופן הפוגע ביכולת הנאשם, שאין מאפשרים לו לחקור עדה, להתגונן.

251. ב"כ הנאשם הדגים את הקושי באי הצגת שאלות בנושא זה ושאל; מה היתה הערכת המהימנות שלה אם הילדה היתה עונה שהנאשם עשה לה זאת **כל יום במשך ארבע שנים**, דבר שכמובן היה מלמד על חוסר אמינות קיצוני !! (שכן הילדה היתה בת 5 והכירה את הנאשם רק חדשים ספורים לפי הראיות) - גם אז נאחזה לונדון בקרנות המזבח וענתה שזה לא היה משפיע על הערכת המהימנות שלה!!

252. **אם זה הוא סרגל ההערכה של לונדון – הדבר מלמד עד כמה לא ניתן לקבל את הערכתה לחובת הנאשם**, שכן מרגע שליבה נטה אחר הנחקרת – היא לא נתנה לעובדות לבלבל אותה, כמאמר הביטוי (ע' 518 ש' 11), ע' 519 ש' 10 – ע' 520 ש' 17).

הבדיקות הדרושות לשיטת לונדון, לשם קביעת מהימנות

253. לדברי לונדון, כדי לבדוק מהימנות - היא תנסה לברר אם הילד מוכן ויודע על החקירה (ע' 523 ש' 7) – דבר בו יש ללמד על זיהום מוקדם. דא עקא, זה בדיוק מה שקרה כאן. הנחקרת הגיעה מוכנה לעדות. לונדון אמרה שתבדוק עם מי הנחקר דיבר לפני החקירה ומה שאלו אותו (ע' 523 ש' 9) כדי לבודד זיהום – בפועל, היא לא חקרה זאת, לעומק, בעניינו.

254. כשב"כ הנאשם שאל את לונדון מה צריך לקרות כדי שתקבע שנחקר לא מהימן, ותשובתה היתה: אזהה מגמתיות; אזהה זיהום והשתלת זיכרון; אזהה חוסר עקביות.

א. לגבי המגמתיות – אנו זוכרים את טענתה שכאשר נחקר מעיד על מקרה אחד יש בכך ללמד על אי מגמתיות שלו כי היה יכול להשחיר את פני הנאשם ולהעיד על ריבוי מקרים. בעניננו, שהמתלוננת מסרה עדות נוספת כבושה, על מספר רב של מקרים, ללא הסבר הגיוני – ברור שניתן לדבר על מגמתיות, לפי המבחנים של לונדון!

ב. לגבי זיהוי זיהום – כפי שהראינו, בהרחבה, לונדון עשתה כל שביכולתה כדי לא לזהות זיהום ולא לברר עם המתלוננת, עם המטפל, עם ההורים ואחרים מה היו הדברים שעשויים היו לזהם את עדותה. הצמדת עיתוי ההודעה השניה לעדות אמה בבית המשפט ולזימונה מלמד, בבירור על זיהום. חרף זאת, דבר מכל אלה לא נחקר ע"י לונדון.

ג. לגבי זיהוי של אי עקביות – יש בכך לעג לרש. ראשית, שתי החקירות, בהפרש שנתיים מהוות דוגמא מובהקת לחוסר עקביות של המתלוננת!! שנית, חוסר עקביות אינו נלמד רק ממה שנחקר אומר לחוקר, אלא גם מדבריו לסובבים אותו, כמו למטפל שלו במשך שנתיים. לונדון הקפידה לא לבדוק אם גרסת הילדה עקבית או לא.

על פי הערכת המהימנות של לונדון – חקירת הילדים של המתלוננת מלמדת שאינה מהימנה

255. לונדון נשאלה מה תכתוב בהערכת המהימנות אם תמצא

שנחקר לא מהימן (!) לפי המדדים שהיא הגדירה. **הסתבר שלונדון**, כמו מלק, לא תכתוב שעדותו של הנחקר לא מהימנה או שהילד משקר, אלא תכתוב "אני לא יכולה להעריך את המהימנות" (ע' 525 ש' 12), או "אין מספיק בסיס לקבוע מהימנות (ע' 569 ש' 30), או **תכתוב "אני מתקשה לקבוע מהימנות"** (ע' 570 ש' 31).

256. **בשובנו אל החקירות של המתלוננת** (החקירה המאוחרת - אינה רלבנטית, כי לא מיוחס לנאשם שום דבר הנזכר בה **מסתבר שבנוגע לחקירה הראשונה ת/7 שמשמשת בסיס לכתב האישום קבעה לונדון**

בת/6 שהיא מתקשה להעריך את מהימנות דבריה של המתלוננת וכפי שהשיבה לשאלת כב' במצבים כאלה היא סבורה שאין מקום להרשיע אדם ולשלוח אותו לבית הסוהר (570 ש' 19).
כאמור, לונדון העידה שאלה בדיוק המילים בהם תבחר להשתמש בבואה לתאר עדות לא מהימנה, בלי לומר שהילד שקרן.
ברור לה שבמקרה כזה לא ניתן להרשיע נאשם.
המסקנה היא שעל פי הלשון שבה בחרה לונדון להשתמש יש לזכות את הנאשם מטעם זה בלבד.

על פי לונדון – כל גרסה והיפוכה הם סימן לאמירת אמת

257. המחשה קיצונית לכך שלונדון נשבתה בקונספציה ונעדרה כלים רציניים בבחינת מהימנות הילדה, נלמדת גם מתשובותיה כי גם כשהילדה מספרת שהנאשם עושה לה משהו – זו אינדיקציה לאמינותה, וגם כשהיא מספרת היפוכו של דבר – זה אינדיקציה לאמינותה (ע' 567 ש' 20)...

הקושי בגישת חקירה אמפתית ולא מפקפקת

258. על פי לונדון היא פעלה לשדר אמפתיה מוחלטת ותמיכה כלפי הילדה . יש בעיה ממשית בתפיסה זו, מכיוון שהיא מניחה את מה שיש לברר – אם הילד נפגע, פעמים רבות, כאשר משדרים תמיכה ונינוחות – קל לו לשקר כאשר גישה מפקפקת (גם אם הפקפוק נעשה, באופן מכבד) גורמת לנחקר להודות ששיקר (ע' 576 ש' 23-8). ממילא, יש כאן תקלה של ממש בגישה של חוקרי הילדים, שפוגעת ביכולת לברר את האמת, בפרט שלונדון הודתה שאין לגישה שבה נהגה שום בסיס מחקרי (ע' 577 ש' 23-578 ש' 6).

טענת לונדון לפיה תיאור של אירוע חד פעמי ע"י מתלונן הנו ראיה לחוסר מניע

259. מלכתחילה, הטענה של לונדון, לפיה העובדה שהילדה ספרה רק על מקרה אחד ולא השחירה את פניו במקרים נוספים – נשמעה מגוחכת, כפי שפירטנו למעלה.

260. בעניינו, באה המציאות הפנטסטית וטפחה על פניה (ע' 443 ש' 10), שכן בעדות המאוחרת ספרה המתלוננת שהיה יותר ממקרה אחר...

261. ניתן היה לצפות שלאור גישתה הקודמת תעיד לונדון שסיפור על מספר מקרים, הנה ראייה להיעדר אמינות. ואולם, באופן לא מפתיע, גם זה היה סימן למהימנותו...
הוא אשר אמרנו, כל תשובה שיענה נחקר אצל לונדון ומלק; גם דבר וגם היפוכו – ייחשבו ראייה למהימנותו.
במקרה כזה, אין כל משקל ממשי להערכת המהימנות וההתרשמות של מלק ולונדון..

הסיבות שבגללן לונדון לא היתה מוכנה לקבוע שעדות הילדה מהימנה

262. לונדון הסבירה את קביעת המהימנות שלה בנימוקים הבאים:

- הילדה לא השיבה לשאלות פתוחות, אלא לשאול ישירות "זה אחד הקשיים שלי בתיק הזה" (ע' 208 ש' 2).
(לונדון בססה את הערכתה בת/7 (שם הוסיפה קביעה שהילדה חוותה את מה שתיארה, בשונה מהתרשמותה יומיים קודם, מאותה חקירה) על הפירוט שמסרה הילדה – אך היא התעלמה מאפשרות שהילדה תיארה אירוע אותנטי לתוכו שלבה פרטים לא נכונים (ע' 215 ש' 18) בשל זיהום. ממילא, גם שינוי זה – חסר ערך.
- העובדה שהילדה מסרה גרסה שונה לאביה (ע' 215 ש' 15).
- לונדון מסיקה זאת מכך שאינה אמורה לדעת פרטים מיניים כילדה חרדית (ע' 216 ש' 12).
- לונדון מניחה שורה של הנחות לא מבוססות:
ילדה בגיל 8 לא נוגעת באחותה בת ה-5.
אבא לא נכנס איתה לקלח אותה.
ילדה בת 8 נכנסת להתקלח רק בהשגחת אמא.
היא מתלבשת בדלת סגורה.
היא לא מתלבשת אפילו ליד אחותה במשפחה.
כל ההנחות הללו או רובן חסרות בסיס, כפי שהמציאות מוכרת לח"מ וכפי שכב' העיר במהלך הדיון (ע' 218 ש' 1).
(יתר על כן, לשאלת כב' לא יכלה העדה להצביע על כך שתיאור הילדה וידיעתה – הינם מיניים, שכן הילדה לא ידעה להבחין בין איסור נגיעה במרפק או באיבר המין (ע' 218 ש' 9)).

רשלנות בחקירת לונדון - אי הצגת שאלות בנושאים מהותיים

263. כשהילדה מסרה 'שכחתי כי זה היה מלפני המון זמן', למרות שזה היה חודשיים קודם (עי' 9 שו' 26) – הציפיה היא שחוקר ישאל "מה זה 'המון זמן'?" – בפועל, אין על כך מילה. לטענת לונדון, הבנת לוחות זמנים משתנה מילד לילד. ואולם, זו בדיוק הסיבה בגללה יש לחקור ילד על מושגי הזמן שלו וכך לגלות מה זה "המון זמן" ואז יתכן שנגלה שלפי מושגי הזמן של הילדה ש.ט., הדבר היה כשהיתה בת שנתיים וחצי, באופן המנקה את הנאשם, לחלוטין. זה לא נשאל ולכן אין מענה.

מחדל חקירה – אי הסרטת הדגמות

264. לונדון לא הסריטה הדגמה (עי' 235 ש' 14) על-ידי הילדה, למרות שהדבר מהותי, ללא ספק.

הסתרת נתונים

265. לונדון הכחישה שקבלה פניה כלשהי בקשר לתיק (עי' 249 ש' 23) כדי לגלות אם היו רישומים. **הפרקליטה טענה שדברי לונדון אינם נכונים** - שהיו פניות שלה בנדון (עי' 250 ש' 15). גם אם נניח שאין כאן כוונת מזיד – אין ספק שלונדון העידה פוזיטיבית על דבר ההפוך מן המציאות. **היא לא טענה שאינה זוכרת, אלא שלא היו תרשומות.** מכאן, שאם לא נאמר שמדובר בעדה מזידה – יש לומר שאין לסמוך על דברים שהיא מעידה מזכרונה, שכן זכרונה, ללא ספק, אינו משקף את המציאות.

סיבות נוספות לאי היכולת להסתמך על עדות ש.ט. בשל תוכן חקירתה ת/5

266. להלן נביא רשימת סיבות בגללן אין להסתמך על עדות ט. ולקבוע כי עדותה אינה מהימנה:

א. מיד בתחילת החלק התיאורי, הילדה לא יכולה היתה לספר בטענה **שאינה זוכרת** כי זה היה לפני "המון זמן" (ת/5 עמ' 9 שו' 26), **למרות שזה היה חודשיים קודם.**

ב. עיון בהודעתה מראה דקלום שלפיו הוא "לקח אותי לסלון והוריד לי את התחתונים" (עי' 9 ש' 20, עי' 10 ש' 9), אך היא לא מסוגלת לפרט למרות נסיונות חוזרים ונשנים (עי' 11 ש' 9, 14).

ג. לגבי השימוש בשמו הפרטי "ד.ש." (עי' 10 ש' 32) אשרה לונדון שזה תוצאה של שיחותיה של המתלוננת עם אביה, כי זה לא מקובל.

ד. לטענת המתלוננת, כשהגיעו לסלון הנאשם אמר לה לשכב על הספה – אך כשהיא נשאלת אם שכבה על הספה היא לא יודעת לענות (עי' 11 ש' 30).

מדובר במקרה מובהק של זיהום ממקרה ש.מ. . לא יתכן שחודשיים, בלבד, חלפו והיא שוכחת פרט כה מהותי. בפרט נכונים הדברים כשכעבור שנים "נזכרה" ב'פרטים נוספים'...

ה. כשנשאלה מה קרה לאחר שלטענתה הנאשם הוריד לה את התחתונים, היא אומרת שהציע לה ממתק – ללא טענה שנגע בה, ואז הלכה (עי' 11 ש' 32).

ו. כשנשאלה בפעם הרביעית!! כיצד, לטענתה, הוריד לה הנאשם את התחתונים טענה שאינה זוכרת (עי' 12 ש' 4).

ז. כשהיא מתבקשת לתאר איך נגע בה – היא שותקת (עי' 12 ש' 6) והחוקרת שואלת שוב ושוב ושוב והנחקרת לא יכולה לתאר (עי' 12 ש' 1-13 ש' 11). השתיקות הארוכות בולטות.

ח. היא מספרת שהגיעה הביתה ולא ספרה לאיש עד שאביה ספר לה שהנאשם פגע מינית בילדות אחרות. כלומר, ברור, לחלוטין, שהיה זיהום ברקע עדותה.

ט. לטענתה, כשהכל התרחש אשתו והילדים היו בבית (עי' 15 ש' 33). חוסר ההגיון – ברור.

י. ראייה נוספת להיעדר אמינות או אולי לזיהום מתמשך היא טענתה, לאחר שתיארה את שיחותיה עם אלישבע בעל הנאשם, ש"תמיד כששאלו אותי אמרתי שהוא לא עשה לי כלום" (עי' 16 ש' 14).

מכאן למדים:

- שהמתלוננת טענה לאורך זמן שהנאשם לא פגע בה, מעולם, בצורה ספונטנית ואותנטית.

- שהיתה פעולת זיהום – מול אלישבע, שהקפה ועומקה נשאר נעלם וחייב להתפרש לזכות הנאשם.

לצורך העניין, יש להניח שאלישבע שמעה על מ. והיא ספרה לט. וט. הכחישה כי לא היה כלום, והשאלות והדיונים עם האם ועם האב זיהמו את תודעתה (ע' 16, ע' 14 ש' 31).

יא. יתר על כן, המתלוננת ט. **תושאלה גם על-ידי ר. כנראה – אם הנאשם נגע בה והכחישה**, באופן ברור ומובהק (ע' 16 ש' 27). זה, שוב, זיהום מובהק.

אצל מבוגרים, יש תהליך של "אם כולם אומרים אז כנראה שזה נכון" וש "אין עשן בלי אש" – קל וחומר שתחקורים כאלו ישפיעו על ילדה.

יב. כשנשאלה שאלה ברורה אם יתכן שזה קרה יותר מפעם אחת, לא הסתפקה באמירה שלא, אלא **הוסיפה ופרטה שלא התקרבה אל הנאשם מאז** (ע' 17 ש' 9). **כזכור היא מסרה גרסה סותרת לחלוטין בעדותה הכבושה כעבור שנים.**

השערויה בשינוי ההתרשמות של החוקרת קרן לונדון – על הזמנת הערכת מהימנות נוחה לפרקליטות ועל אבדן האובייקטיביות של לונדון - ת/6 ות/7

267. כפי שפירטנו, בתום חקירת המתלוננת כתבה לונדון התרשמות, שלפי ההגדרות שמסרה לונדון במשפט – פירושה שעדות הילדה אינה אמינה, ובלשונה "אני מתקשה להעריך מהימנות דבריה" – ראינו כי זו הדרך שלה לומר בלשון נקיה שאי אפשר להאמין לילדה, שכן, כפי שאשרה, היא לא כותבת על ילדים לא אמינים שהם משקרים, אלא שהיא 'מתקשה להעריך את עדותם'.

268. ואולם, כעבור יומיים שונתה ההתרשמות של לונדון, **לאור פניית הפרקליטות**, פניה שאף לונדון הגדירה כדבר "נדיר" (ע' 201 ש' 26). פנית הפרקליטות היתה מעשה חמור כשלעצמו. כך נכתב ת/7. וראה זה פלא, כל בסיס הנתונים וסעי' 1-5 בת/6 ות/7 – זהים, אך בלחץ הפרקליטות סעיף ההתרשמות – שונה. **מדובר בדבר חמור מאין כמותו. זו התנהגות פסולה ביותר שזכתה לגינוי וביקורת חריפים כשהתגלתה תופעה דומה במכון לרפואה משפטית. במקום בו אמורה חוקרת ילדים להיום חוקרת ניטרלית, הסתבר שאפשר 'להזמין' אצלה חוות דעת.**

269. ברמה העקרונית – כב' יכול ומתבקש להקדים את ועדת החקירה הבאה ולהנחות את הפרקליטות וחוקרי הילדים שאין מקום לקשר פסול כזה ושחלף העידן בו פרקליטים "הזמינו" חוות דעת לפי טעמים.

270. לגופו של עניין, ברור שמשקלה של ת/7 שווה כקליפת השום, שכן דבר לא השתנה מאז כתיבת ת/6 שקבעה, בעצם, חוסר מהימנות, והעובדה שת/7 הנה הערכה "מוזמנת" בעקבות פניה ישירה מטעם הפרקליטות – הופכת אותה ללא רלבנטית, לחלוטין.

271. לכך יש להוסיף את אי העברת תוכן אותה פניה, שהינה חומר חקירה מובהק, לעיון ההגנה, למרות החלטת כב'. על השלכות הפרת הצו השיפוטי יוקדש פרק נפרד, בהמשך.

הערות נוספות על חקירת ש.ט.

272. ת/8 היא מזכר על כך שלונדון לא מאשרת את העדות על-סמך היעדר תמיכה מהוריה. עמדנו, בהרחבה, על הקושי המובנה בגישה זו. יצוין כי הטענה שיש חשש שזה יעורר זכרונות בילדה – עומד בסתירה לטענה על טיפול שעברה (ככל שעברה פגיעה – אין להעלות על הדעת שבמשך שנים לא היה הענין מועלה בטיפולים) ולדברי לונדון כי זה עשוי דווקא לעזור לה.

273. ת/9 ההודעה המאוחרת ממרץ 2016 אינה חלק מכתב האישום, אך נאמר עליה, בכל זאת, מספר דברים:

א. גם בחקירה זו המתלוננת לא מסוגלת לפרט מעבר לדקלום המצומצם של הפעם הראשונה. כך, היא לא מסוגלת לפרט את הדבר הבסיסי כל כך, ולומר, לדוגמא, אם הוא הוריד לה את התחתונים (ע' 7 ש' 30).

ב. הקושי איך הנאשם יכול להוריד את תחתוניה בסלון כשאשתו וילדיו נמצאים בבית יחד איתם – נותר בעינו.

ג. מסתבר שעניין הזיהום שנגע לעדותה הראשונה נמשך – ושאמה משוחחת אתה על העדות (ע' 8 ש' 8).

ד. לטענתה, לפני שהלכה לטיפול כלל לא חשבה על הנושא (ע' 9 ש' 11). זו, שוב, אינדיקציה לכך שדבר לא קרה.

ה. מבחינתה, היא בכלל לא משוחחת ולא מעלה עם המטפלת שום טענה או תיאור שקשורים לאירועים עם הנאשם. אילו נפגעה, ברור שבמהלך השנה-שנתיים של הטיפול היתה מעלה זאת או שהמטפל היה 'פותח' זאת.

לדבריה, רק הוריה אומרים שהטיפול קשור לטענה שנפגעה ע"י הנאשם.

מדובר בחיזוק ממשי ומובהק לכך שהילדה לא נפגעה. הוריה, שמשוכנעים שהיא עברה פגיעה, שולחים אותה לטיפול בגלל זה, לילדה אין מה לספר על זה למטפלת – כי לא קרה כלום, והמטפלת לא עוסקת בזה כי התרשמה שלא קרה כלום (ע' 9 ש' 29, ע' 10 ש' 7).

זה בדיוק המשך והסבר לזיהום המקורי של הורים חששניים במיוחד שבטוחים שמהו קרה ומשפיעים על הילדה.

ו. הפעם היא סותרת את גרסתה הקודמת וטוענת שהנאשם כל הזמן הכניס את ידו לתחתוניה והושיב אותה על ברכיו (ע' 10 ש' 15).

זו סתירה גמורה לאמירה מפורשת שלה בת/6 (ע' 17 ש' 8) לפיה היה אירוע אחד, בלבד.

ז. כשהיא מתבקשת לפרט לגבי אירוע שבו דבר כזה התרחש היא, כמובן, "לא זוכרת" (ע' 11 ש' 23, 22-26, ע' 12 ש' 3), לא מה היה לפני, לא מה היה אחרי. היא לא יודעת לספר איך ישבה עליו (ע' 12 ש' 7).

ח. היא טוענת שזה קרה כמעט בכל ביקור אצל הנאשם (ע' 13 ש' 23) – מה שמעצים את הסתירה מול הודעתה ת/6.

ט. היא לא זוכרת את הפעם הראשונה שזה קרה (ע' 13 ש' 24), למרות שבקשת פירוט לגבי המקרה הראשון בחקירות ילדים - הנה דרך מקובלת לברר אמינות גרסה.

י. היא מעצימה את טענתנו על הזיהום שעברה עדותה לפני חקירת הילדים הראשונה: היא מספרת שמסרה את העדות כי הוריה ספרו לה שהנאשם נגע בבנות אחרות ושהם שאלו אותה "כי אני נראית להם חשודה עם הצ'יפס באותו יום שהוא נתן לי. כאילו הם הבינו שקרה לי משהו".

כלומר, הוריה ניגשו אליה עם חשד מוקדם שהוא פגע בה, בהמשך למה ששמעו, ומכאן היתר הסטוריה.

יא. הילדה טענה 3 פעמים בחקירתה הראשונה - שהנאשם לקח אותה לסלון. עדותה נמסרה, חודשיים בלבד לאחר האירוע, לפי הנטען, ולמרות שמדובר במעשה יוצא דופן, אם התרחש, היא לא היתה מסוגלת לתאר אותו בטענה "שכחתי" (ע' 557 ש' 1), "אני לא זוכרת" למרות הזמן הקצר והאירוע יוצא הדופן.

תשובה כזו מחזקת את הטענה שהאירוע לא היה ולא נברא.
יב. הורדת התחתונים – גם בנושא זה הילדה נשאלה ולא יכולה היתה לתאר כיצד הנאשם הוריד את תחתוניה (ת/5 עמ' 12 שו' 4-2)

יג. הסתרת מקור הממתק – הילדה שקרה להוריה כשנשאלה מנין הממתק איתו חזרה הביתה. אי אמירת האמת ללא הסבר בקשר לאירוע מחייבת לומר ששקרה גם לגבי חלקיו האחרים.

יד. אי סבירות תיאור הורדת התחתונים – לונדון העידה שהילדה ספרה שהנאשם הוריד את תחתוניה עד למטה, לרצפה. כזכור, לטענת הילדה- אשתו וילדיו היו בבית באותה שעה!! במקרה כזה התבקשו שאלות על התמיהות העולות וכן שאלה אם יצאה ללא תחתונים או מה אירע אתם, אך שום שאלה לא נשאלה (ע' 566 ש' 23).

הערכת מהימנות ת/9 בקשר לעדות הכבושה

273. בפועל, הערכת המהימנות חסרת משמעות, כי היא מתייחסת לחקירת ילדים שרובה המוחלט כלל לא מתייחס לכתב האישום, מחד, ושאין בה שום התייחסות ממשית לסתירה מול דברי המתלוננת בת/6, מאידך.

274. ואולם, גם כאן כותבת לונדון כי היא "מתקשה לקבל תמונה מדויקת". זהו שוב, משפט שמתכתב עם ת/7: לא ברור מה נעשה, מתי נעשה ומי עשה.

לסיכום, אין כאן הערכת מהימנות בעלת נפקות למשפט, וודאי לא כזו שיכולה לפעול לחובת נאשם במשפט פלילי.

מחדלי חקירה נוספים של לונדון בחקירת הילדים

275. המתלוננת הכחישה באזני ילדה בשם אלישבע שהנאשם פגע בה (ע' 16 ש' 31 לחקירתה, ע' 248 ש' 1-16 לפרוטוקול). לונדון הסכימה שזה נושא

מאוד משמעותי. חרף זאת, היא לא הציגה לה שאלות בנושא זה – למרות שהתוצאה היתה עשויה להיות הודאה של המתלוננת שהכחישה באזני אלישבע כי הנאשם לא עשה לה דבר.

276. המחדל מועצם לאור העובדה שלונדון לא העבירה מידע זה למשטרה (ע' 248 ש' 17). בדרך זו נשללה מאיתנו עדות של אלישבע שיכולה היתה לספר כיצד המתלוננת והיא נהלו שיחה של 30 דקות בה ספרה לה המתלוננת סיפור שונה, לחלוטין, על מה שארע עם הנאשם, או עם אחר, או שהיתה מכחישה שהמתלוננת שוחחה איתה על כך, בכלל. בכל התרחישים הללו, המתלוננת היתה מתגלה כלא אמינה.

277. על פי דוקטרינת הנזק הראייתי, יש להסיק כי לו היו מוצגות לעדה שאלות בנושא השיחה עם אלישבע או לחילופין מזמינה את אלישבע לחקירה – הדברים היו תומכים בעמדת הנאשם וסותרים את גרסת המתלוננת. אשר להשלכות מחדלי חקירה והנזק שבכוחם לגרום להגנת נאשם, מפאת חשיבות הנושא לענייננו, נביא את הדברים המאלפים שנכתבו בפסק דינו של השופט גל בת"פ (מחוזי ירושלים) 102/99 **מדינת ישראל נ' אוסאמה סלאם** :

"הרשות החוקרת חייבת לבצע את כל פעולות החקירה הנדרשות, זאת לא רק כחלק מחובתה לאתר עבריינים, להשיג כלפיהם ראיות מספיקות לשם העמדתם לדין ולהביא להרשעתם. **חובתה למצות הליכי חקירה כראוי, מהווה גם חלק מזכות הנאשם למשפט תקין והוגן, כאמצעי במטרה הנעלה לחשיפת האמת.** בנושא זה נפסק, בע"פ 721/80 **תורג'מן נ' מ"י** (פ"ד לה) 466, 471 (2 מול א'), כהאי לישנא :

"מטרת החקירה המשטרתית אינה מציאת ראיות להרשעתו של חשוד, אלא מציאת ראיות לחשיפת האמת, בין אם אמת זו עשויה להוביל לזיכוי של חשוד, ובין אם היא עשויה להוביל להרשעתו".

עניין זה חזר ונשנה בפסיקה פעמים הרבה, בזיקה להליך ההוגן והחתיירה לגילוי האמת (למשל: ע"פ 173/88 **אסרף נ' מ"י**, פ"ד מד(790, 785) 1 מול ב'-ז'; ע"פ 497/92 **עמוס נחום נ' מ"י**, דינים עליון, כרך מב,

488; ע"פ 2511/92 חטיב נ' מ"י, דינים עליון כרך לא, 805). החובה לניהול חקירה הוגנת אינה מתמצית, אפוא, בהוריה מנחה בלבד ושומה שתהיינה לה גם תוצאות משפטיות קונקרטיות. אין המדובר רק בנסיבות, שבהן עולה בידי הנאשם להוכיח את הקיפוח שגרם לו לעוול. החובה האמורה צריכה להוביל לכך, שעל התביעה יהא להוכיח, כי חרף הקיפוח אין כל ספק סביר, שלא עלול להיגרם לנאשם עוות דין. במשפט האזרחי הולכת ומתפתחת הדוקטרינה של "הנזק הראייתי", במובנה הדיוני. משמעותם של דברים היא, כי ההימנעות מלבצע את הפעולות הראויות, עלולה לגרום לצד שמנגד נזק, בדמות העדר היכולת להוכיח את טענותיו. על-כן מועבר נטל ההוכחה אל הנתבע (להבדיל מהגישה הרואה בנזק הראייתי עילת תביעה עצמאית...).

כמדומה, שאין מניעה להחיל באופן אנלוגי - ואולי אף במישרין - את אותו הרציונל גם במשפט הפלילי. כל אימת שבמסגרת הליך חקירה תקין, נדרשת הרשות החוקרת לבצע מסדר זיהוי והיא לא קיימה אותו, מבלי ליתן הסבר מניח את הדעת לדבר, לא תהא מניעה מלהניח את ההנחה העובדתית הטובה ביותר לנאשם.

הווי אומר: המסקנה תהיה, שהתקיים מסדר זיהוי והמתלונן לא הצביע ולא איתר בו את החשוד, העומד לדין. כך, בדומה, גם במקרה שבו לא נבדקה טביעת אצבעות בחפץ, אשר לפי הנטען בוצעה בו העבירה, עת נסיבות החקירה חייבו לעשות כן. ההנחה לטובת הנאשם היא, שאילו בוצעה בדיקה, לא היו מאתרים בה את טביעת אצבעותיו. זוהי מסקנה דיונית הנגזרת מהמחדל, בעטיו נמנעה מן הנאשם אפשרות להגנה, שאולי הייתה מסייעת לו (אפשר אף להרחיק לכת בקביעה קונסטרוקטיבית, שלפיה היו מניחים כי יתגלו טביעות אצבעות של אדם אחר).

בגישה האמורה אין כל יוצא דופן. גם במקרים אחרים חלים כללים היוצרים הנחות עובדתיות. כך,

למשל, אימץ המשפט הפלילי, כמו גם המשפט האזרחי, כלל דיוני כאשר ראייה רלוונטית אינה מוצגת. כל אימת שצד להליך, בין אם הוא המאשים ובין אם הוא הנאשם, נמנע מלהביא ראיות בנסיבות שבהן קיימת ציפייה הגיונית ממנו להביאן, מניחים כלפיו שהן היו פועלות נגדו (י' קדמי, שם, חלק שני, 921-917 ובחברת העדכון מתשנ"ה, בעמ' 183-182; ע"א 465/88 הבנק למימון ולסחר בע"מ נ' מתתיהו, פ"ד מה(658-659, 651, 4); ע"פ 437/82 אבו נ' מ"י, פ"ד לז(97-98, 85, 2) - המתייחס למחדל של ההגנה; ו-ע"פ 277/81 הלוי נ' מ"י, פ"ד לח(386, 369, 2) מול ז' - המתייחס למחדל של התביעה). אם אלה הם פני הדברים, מדוע לא יחול כלל דומה גם על מחדלי חקירה? למזער ניתן להחיל את ההנחה, בנוגע לכל אותן פעולות אשר נבצר מנאשם לבצען בכוחות עצמו, אם בשל טיבן או אם בשל מצבו.

278. ויודגש, תפקידה של היחידה החוקרת אינו איסוף ראיות להוכחת אשמתו של הנאשם – אלא איסוף כל ראיה שיכולה לאמת או להפריך את החשדות נגדו וכאשר הדבר לא נעשה – יש לזקוף זאת לזכותו של הנאשם. לעניין זה נשוב אל הדברים שנאמרו בע"פ 721/80 תורג'מן נ' מ"י, שהזכרנו עתה בדברי השופט גל לפיהם:

"מטרת החקירה המשטרתית אינה מציאת ראיות להרשעתו של חשוד, אלא מציאת ראיות לחשיפת האמת, בין אם אמת זו עשויה להוביל לזיכויו של חשוד, ובין אם היא עשויה להוביל להרשעתו"

279. לאור האמור, הנאשם יטען כי די היה במחדלי החקירה לחייב את זיכויו.

עיתוי הטיפול בילדה

280. דווקא העובדה שהטיפול בילדה, ככל שהיה כזה – החל שנה תמימה (!!!) לאחר האירועים הנטענים – מחזק את טענתנו שאין שום קשר בינו לבין האירועים. אילו היתה פגיעה – זה היה מיידי (ע' 479 ש' 5).

281. יתר על כן, מסתבר שהטיפול כלל לא נגע בטענה לפגיעה מינית (ע' 475 ש' 9).

282. על אף שהילדה היתה בשנתיים של טיפול אינטנסיבי – לא העלתה שום טענה על שום פגיעה מינית מצד הנאשם (ע' 484 ש' 13).
זוהי ראייה ניצחת לחפות הנאשם .

עיתוי מסירת חקירת הילדים הכבושה

283. "הולדת" התלונה השניה אינה מקרית: בדיוק באותם יומיים-שלושה אמה של המתלוננת מגיעה לבית המשפט למסור עדות. יתר הראיות בתיק מלמדות על תיאום ושיבוש אינטנסיביים של עדויות ולפיכך מובן הרצון 'לעזור' לאמא הצפויה להעיד, והעיתוי אינו מקרי, כלל.

איסור חקירה במהלך המשפט באין אירוע חדש

284. 'הזמנת' תיקון הערכת המהימנות לא היתה התקלה החמורה היחידה בתיק. התנהלות קשה נוספת קשורה לעובדה שהמדינה ניהלה חקירה בעיצומו של המשפט, שהובילה להשבת לונדון לעדות, למרות שלא קרה שום אירוע חדש – ומבלי לבקש רשות מבית המשפט. לענין זה אנו מפנים להערת כב' (ע' 452 ש' 4). הסניגור בקש את הבקשה להשלמת חקירה שנשלחה שנתיים שלאחר הגשת כתב האישום. הפרקליטות התנגדה. הצדדים טענו וטרם ניתנה החלטה (ע' 471 ש' 30).

אי העברת פניית הפרקליטות שהובילה לשינוי הערכת המהימנות כעילה לדחיית ת/7

285. בית המשפט חייב את הפרקליטות בהחלטה בעמ' 261 ש' 18 להעביר להגנה את הפניה הנדירה, לפי הגדרת לונדון, של הפרקליטות אליה, שהובילה לשינוי השורה התחתונה.

286. פניה זו הינה קריטית לבחינת מהימנות ת/7. מצופה היה כי להגנה יועברו הן הפניה שהובילה לשינוי ת/6 והן הנימוקים של גב' לונדון, העומדים בבסיס שינוי השורה התחתונה. לפני חודשים ספורים פרסמה נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות (נבת"ם) דו"ח העוסק בהתנהלות התביעה מול המכון לרפואה משפטית (דו"ח 5/15 פורסם באתר נבת"ם). הנציב, השו' דוד רוזן, מותח ביקורת חריפה על התנהלות הפרקליטות והמכון, בצינו:

"תיעוד שלם ומלא חיוני לניהול הליך משפטי ומאפשר מעקב ובקרה של הגורמים המפקחים. תיעוד חסר עלול לפגוע בטיפול בתיק, ליצור תמונה מעוותת, להקשות על הבקרה והמעקב ואף להביא לאבדן של מידע חשוב ולקבלת החלטות לקויות. תיעוד בחסר יוצר תלות פרסונלית בפרקליט המטפל ועלול ליצור קושי במקרים של העברת התיק לפרקליט אחר או לערכאה דיונית אחרת.

כל זאת, מקל וחומר כאשר מדובר בתיעוד הקשר שבין הפרקליטות לבין רופאי המכון - אשר חלקו לפחות מהווה השלמת חקירה, שיש להביאה במלואה בפני הסנגור והנאשם - וללא תיעוד שלה, לא ניתן לעשות כן.

לתיעוד חשיבות מהותית לתקינות ההליך הפלילי. לתיעוד חלקי יכולה להיות השלכה גם על זכויות הנאשם, בשל כך שלא יועבר לעיונו חומר חקירה ומידע מהותי ההכרחיים לניהול הגנתו, כפי שפורט בממצאים לעיל. חשיבות תיעוד הקשר בין הפרקליט לרופא המכון מתעצמת בנסיבות בהן, מחד גיסא, לחוות הדעת של רופאי המכון חשיבות מכרעת להליך הפלילי ולתוצאותיו, ומאידך גיסא, הקשר בין הפרקליטות למכון אינו מוסדר בנהלים ברורים. תיעוד מלא ואמין יוצר שקיפות ומבטיח בקרה ופיקוח הן על ידי גורמים בפרקליטות, הן על ידי בית המשפט והסנגוריה כאשר תרשומת זו היא חלק מחומר החקירה.

תיעוד מלא ואמין של הקשר בין הפרקליט המטפל למכון, יקטין את החשש מפני הטיות בחוות 8 הדעת ויביא להגברת האמון בחוות הדעת ובהליך המשפטי...

אוסף, כי לנוכח האמון המלצתי (כמפורט בהרחבה בפרק "ההמלצות"), כי כל קשר המתקיים בין הפרקליטות לבין רופאי המכון ועובדיו יתועד בכתב, הן על ידי הפרקליטות, הן על ידי המכון, כל אחד בנפרד באופן שלם ומלא. עוד המלצתי חובת הנמקה. דהיינו, בכל מקרה של שינוי בחוות דעת או חוות דעת משלימה, יתועדו טעמי השינוי, כגון: ממצאים חדשים/ הוספת נסיבות חדשות / פניית פרקליט. פניית משטרה/ החלטה שיפוטית. תיעוד זה יועבר במלואו לסנגוריה לאחר הגשת כתב אישום ומשהוגש, בסמוך לאחר ביצועו."

**הדו"ח אינו עוסק בקשר אסור בין הפרקליטות למכון. הדוח
דווקא מעודד קשר כזה במידת הצורך בכפוף לתיעוד והעברה של
התכתובות לסנגור**

287. בסוף המשפט הסתבר כי הפרקליטות החזיקה את המסמך אותו הורה לה
כב' להעביר להגנה. אולם, על אף שהיה בידיה, כל העת, לא העבירה
אותו להגנה ובכך סכלה, באופן אקטיבי, את חקירת עדי התביעה, בכלל,
ואת חקירת גב' לונדון על טענותיה על תוכן הפניה אליה, בפרט.

288. התוצאה במקרה כזה חייבת להיות פסילה מוחלטת של ת/7 שהינו, לכולי
עלמא, "תוצר" של אותה שיחה - עלומה.

אי קבילות ראיה זו נובעת משלושה ראשים:

א. סעי' 77 לחסד"פ מחייב אי קבילות.

ב. מתן משקל אפס – מתחייב מדוקטרינת הנזק הראייתי.

ג. זיכוי מתבקש מהגנה מן הצדק – בשל התנהלות הפרקליטות העומדת
בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית, התנהלות
שכוונה לפגוע בהגנת הנאשם תוך ביזוי צו שיפוטי.

נפרט:

289. דומה כי מעבר לפסול בפנייה כזו, תוכן פניה זו יכול לרוקן מתוכן את
ת/7, בין היתר אם נכללה בה בקשה מפורשת, או אפילו הנחיה משתמעת
לשנות את הערכת המהימנות ת/6.
הפרקליטות לא העבירה פניה זו ולא צייתה לצו.

290. ההגנה תטען כי די באי כיבוד צו זה כדי לחייב דחיית ת/7.
הנאשם יטען כי אין מדובר באי כיבוד מקרי אלא בהסתרה המכוונת
למנוע גילוי אותו תוכן, שאורח פתע, נעלם אף מתיקה של קרן לונדון.

291. איננו מאמינים במקריות, אך אפילו היינו מאמינים, דוקטרינת הנזק
הראייתי מחייבת לומר שמסמך זה כלל בקשה מפורשת לשנות את
המסקנות המזכות, באופן הפוגע בהגנת הנאשם ובזכותו להליך הוגן.

292. סעי' 77 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 קובע כי: **"לא יגיש תובע לבית המשפט ראייה ולא ישמיע עד אם לנאשם או לסניגורו לא ניתנה הזדמנות סבירה לעיין בראייה או בהודעת העד בחקירה, וכן להעתיקם, אלא אם ויתרו על כך."** הנאשם יטען כי תוכן הפניה הנדירה ומשמעותה שכב' חייב את המדינה להעמיד לעיון הנאשם הינו קריטי לשם בחינת משקל ומהימנות של ת/7, הערכת המהימנות המתקנת בקשר לחקירת ש.ט.. הנאשם יטען כי אי העברת חומר זה לעיון הנאשם, חרף הצו, אינה מותירה ברירה אלא לגרוע את ת/7 ממוצגי התביעה, כמצוות סעי' 77 לחסד"פ.

293. לאור כל האמור, יתבקש בית המשפט לזכות את הנאשם בשל מחדל קשה זה.

זיכוי מחמת הגנה מן הצדק

294. בהמשך לדברים האמורים יתבקש בית המשפט לראות בהתנהלות הנזכרת של המדינה ובהפרת הצו השיפוטי – התנהלות שערורייתית הפוגעת בטוהר ההליך, התנהלות שעומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית ומזכה את הנאשם בהגנה מן הצדק ובזיכוי מטעם זה.

חקירת הילדים של ש.ט. - סיכום

295. במשך שנים ארוכות נעשה שימוש בבובות בחקירת ילדים. הדבר נפסק, לדברי מלק, כשבית משפט קבע שמדובר במעשה סוגסטיבי (ע' 415 ש' 2).

296. חוקרי הילדים חיים בעולם משלהם, בו הם חוצים גבולות ללא ביקורת של ממש. אפילו בית המשפט מחוזי לא יכול לחייב הגעת ילד למסור עדות. כאן, למרות שבבית משפט לנוער – הוא יכול היה לעשות זאת.

297. אין כמו מותב נכבד זה כדי להוביל לתיקון יסודי של הכללים הקיימים ולעצב הנחיות חדשות. כב' הכיר את המציאות של ילדים בבית משפט בהליכי משפחה ובקי היטב בהליך הפלילי – ויכול להחזיר את העטרה של הליך צודק ואת שרביט שיקול הדעת לידי בית המשפט.

298. לבקר את ההחלטה אם להביא ילד לעדות – זו זכות וחובה. לחוקרי ילדים יש זכות למנוע זאת – אך בית המשפט יכול וצריך לומר שהפעלת שיקול הדעת לא מאזנת בין זכות הנאשם למשפט הוגן – לבין הצורך להגן על הילד שנאסרת הגעתו לעדות, גם לא בלשכה, או במעגל סגור ובפיקוח של חוקר ילדים, ולפסול, או להעניק משקל אפס לחקירת הילדים שאינן עורכות איזון ובדיקה ראויים ויסודיים. הדרך הראויה היא לפתוח פתח למשפט הוגן – ולא לאפשר לחוקרי ילדים העוסקים בתחום שנה או ארבע שנים, לחרוץ גורלות ולקבוע לשופט עם נסיון של 40 שנים במקצוע כיצד יש להתרשם מילדה שלא נחקרה חקירה ביקורתית ראויה.

299. לגופן של חקירות הילדים של ט. – חקירת הילדים השניה אינה בסיס לאישום ואילו הראשונה הסתיימה באמירה של לונדון שהיא מתקשה להעריך את מהימנות דברי הילדה – וראינו במשפט שזו דרכה לומר "אני לא מאמינה לה". למקרא הבעיות הרבות בחקירת הילדים והזיהום הקשה – ברור לנו מדוע לונדון סברה כך. **כב' אמר ללונדון בקול "את עומדת על דוכן העדים ואומרת 'מתקשה להאמין' אז איזה שופט ישלח מישהו לבית סוהר אם את מתקשה להאמין?'" (ע' 572 ש' 20).** **אנו מצטרפים, בצניעות, לדברים שאמר כב' ומבקשים לזכות את הנאשם.**

דיון במעורבות הורי ש.ט. בפרשה – זיהום

עדות הרב מ. על התנהגות מר ט.

296. הרב מ. תאר את התנהגותו של מר ט. כאדם סוער ואימפולסיבי במיוחד. מזג סוער זה רלבנטי, במיוחד, לעניין השלכות שיחתו של מר ט. עם בתו והזיהום שנבע ממנה, מחד, ויש בשיחתו עם הרב מ. ללמד על הדעות הקדומות שלו, מאידך. **נפרט:**

297. הרב מ. תאר כיצד ט. נכנס "בעיניים בוערות" באמצע שיעור בבית הכנסת תוך צעקות רמות מאוד (ע' 1111: "אווווו איזה צעקות").

298. ט. מסר לרב מוסבי בשיחה **כי בתו ספרה לו סיפור שונה לחלוטין מזה שספרה הילדה בחקירת הילדים**. לדבריו, הילדה חזרה עם סוכריה, לא

פעם ראשונה. הוא שאל אותה "תגידי, מי הביא לך את הסוכריה?" (ע' 1112 ש' 33) (ולא "מאיפה הסוכריה?", אלא שאלה שטומנת בחובה סוג של האשמה). לטענתו, השיבה שהנאשם נתן לה. ואז, לדברי מוסבי, **תאר האב כיצד חקר אותה חקירה סוגסטיבית בדרגה הגבוהה ביותר – שיש בה את הזיהום החמור ביותר שניתן לדמיין:**

"אמר לה 'למה הוא נתן לך? הוא נגע בך? הוא נגע בך? (חזרה על אותה שאלה פעמיים, א.ע.) הוא הרים לך את החצאית? (ע' 1113 ש' 1). מוסיף הרב מ. "אמרתי לו 'מה היא אמרה לך?'".

לדבריו השיב אביה: "היא לא אמרה. אז מה? לא, אבל שאלתי אותה אם הוא נגע לה בטוסיק, בטוסיק הקטן. הוא נגע לך בטוסיק הקטן? הוא אומר: היא הורידה את העיניים וזהו. אז אני בטוח!! אז זהו!! אז זה סימן שכן. שהוא נגע לה!!".

אמרתי לו: 'מה פירוש? מה זה? הוא היה עם הילדה לבד? או משהו?'. הוא אמר: 'לא! בבית שלו עם אשתו. אשתו והילדה שלו. הוא משחק עם הילדה וגם היא בקשה שהוא ישחק איתה, דגדג אותה'.

אמרתי לו: 'אבל רגע, היא אמרה לך שכן?! שהוא נגע לה בגוף?'. הוא אמר: 'היא הורידה את העיניים, אנחנו, אני מבין שהוא נגע לה' ולדברי הרב מ. השיב לדרישת ט. לגרש את הנאשם: 'בגלל שהיא הורידה את העיניים? אולי היא התביישה שהזכרת לה את הטוסיק הקטן אז היא הורידה את העיניים? היא ילדה קטנה. מה אתה מכניס אותה למחשבות כאלה?'

כל כך פשוט, כל כך נכון.

זוהי כל התורה כולה על רגל אחת.

עדות הגננת גב' י.

300. על האובססיה של גב' ר. – מפנה לטלפונים שעשתה לגננת נ.י. (ע' 1093 ש' 15). גם היא התרשמה מאישה "מוזרה" (ע' 1106 ש' 21).

301. ש.מ. טלפנה לגננת י. ביום שבו אירע המעשה, לפי הטענה, מבית הנאשם, צחקה ושרה (ע' 1094 ש' 2, ע' 1095 ש' 7).

302. הגננת של ש.מ., גב' י., סתרה באופן חד משמעי את טענות ההורים על הרטבה ואמרה שהילדה לא נזקקה לחיתולים (ע' 1095 ש' 26-17). יתר על כן, היא תיארה שהילדה תפקדה כרגיל (ע' 1102 ש' 11).

עדויות הורי ש.ט.

תיאור אישיותו של מר ט.

303. מר ט. התגלה כאדם שמגיב בצורה קיצונית מאוד. על-פי מר מ.:
"אני יודע שהיו לו התפרצויות קשות של כעס" (ע' 889 ש' 25), "הבנתי שהוא עשה בלגן גדול" (ע' 888 ש' 25), מ. סיפר שט. "כעס מאוד ונתן אגרוף בקיר! וצעק צעקות גדולות כשהוא שמע מהבת שלו, הוא השתולל. שמעו את זה אנשים" (ע' 938 ש' 22).
ידוע לנו שט. שוחרר מהצבא, ככל הנראה, בשל סעיף נפשי (ע' 666 ש' 22) והוא סרב להשיב על כך (ע' 668 ש' 30, ע' 674 ש' 25).

פגיעה מינית קודמת במשפחה

304. גם במשפחת ט. מסתבר, ממש כמו במשפחת מ., יש טענה של פגיעה מינית בבת משפחה אחרת. איש לא נאשם או הורשע. נתון זה מלמד על רגישות עצומה ואולי על רגישות גדולה מדי שהובילה לפרשנות לא נכונה, גם בעבר, של נסיבות.

רקע – זיהום על ידי ר.

305. עוד לפני שנאמרה המילה הראשונה על-ידי ש.ט., היתה להוריה דעה קדומה על הנאשם, כמי שפוגע מינית בילדות.

306. כאמור, היה ברור לכל מי שבא במגע עם בני משפחת ר., שלא הכל אצלם בסדר בראש, כפי שהעידו מספר עדים. מר ט. הגדיר אותם כמשפחה בעייתית (ע' 605 ש' 18), ולדברי אשתו "הם לא היו מאה אחוז" (ע' 773 ש' 1). בני משפחת ר. הפיצו שמועות שהנאשם פגע מינית בבתם. יצוין כי מוסכם על הכל שלחשד זה לא היה שום בסיס, והוא נבדק על-ידי המשטרה והופרך. הבדיקה הזו לא הועילה לבני משפחת ר., והם הפיצו שמועות, כאמור, שהנאשם פגע בבתם.
אמירות כאלה מחדירות ארס לכל מי ששומע אותן, ולעיתים פעולתו של הארס הנה רק כעבור שנים.

307. הוריה של ש.ט. שמעו על טענות ר. במשך שבע שנים, הן מפי מר ר. והן מאשתו (ע' 604 ש' 18, ע' 772 ש' 20, ע' 603 ש' 23, ע' 650 ש' 15) וכדברי האם "כולם יודעים ש. טוענים ששון התעסק עם הבת שלהם. מה יש לשאול?" (ע' 656 ש' 3).

308. לדברי מר ט., ר. אף הזהירה אותם מפני הנאשם (עי' 764 ש' 2) "על מנת להזהיר אותי לשמור על הבת שלי" (עי' 741 ש' 10) וסיפרו שמ. טוענים שפגע בבתם והם חשבו הנאשם פגע בעוד בנות (עי' 764 ש' 5 ועם הדעה המוקדמת הזו החליטו **לקבל אישור** לחשדות ממ. (עי' 764 ש' 14) ואז "לברר זאת" עם בתם.

זיהום עדות ש.ט. על-ידי הוריה בשנים לפני עדותה בחקירת הילדים

309. לדברי בני הזוג ט., עוד לפני ש.ט. מוסרת גרסה כלשהי ובמהלך כל השנים, ההורים **מזהירים אותה ואת יתר הילדים מפני הנאשם** (עי' 609 ש' 21).

310. לדברי גב' מ., מר ר. הקיש על דלתם ואמר שלתלונה על הפגיעה בבתו נוספה תלונה נוספת – זו של מר מ. (עי' 605) "ואז התחלתי לחשוש" (עי' 606 ש' 31). בהמשך לאמור, פנה ט. למר מ. ומ. מאשר באזניו שהנאשם פגע בבתו (עי' 727 ש' 3, עי' 607 ש' 14).

311. לדברי מר ט., בעקבות שיחתו עם מ. "**שוב הזהרנו את הילדים!!!**" (עי' 660 ש' 8), משמע – **שוב** בתם ש.ט. שמעה שהנאשם מסוכן ונוגע בילדות באופן מיני אסור, תוך שמדגיש "לא שיחה – אזהרה" (עי' 660 ש' 12) ולדברי גב' ט. לאחר שיחתה עם מ., אמר לה בעלה כי "ד.ש. נגע (!!!) בבנות בשכונה (עי' 779 ש' 15). משמע ט. **היה משוכנע, לפני ששוחח עם בתו, באשמת הנאשם.**

312. עד לאותו שלב, ברור, לחלוטין, שלא נראה שום סימן לבעיה כלשהי או התנהגות יוצאת דופן של ש.ט.. לדברי האב, שבוע לאחר ששוחח עם מ., חשב לעצמו שאם הנאשם פגע בשתי ילדות – קיימת סבירות שפגע גם בביתו: "ר. - אנחנו לא מאמינים, מ. אנחנו חוששים מאוד (עי' 655 ש' 24) פשוט נפל האסימון. יכול להיות שד.ש. התעסק עם הבת שלי" (עי' 658 ש' 18, וכן עי' 658 ש' 23).

313. לדברי האם, הילדה המשיכה להגיע לבית הנאשם אך לא הרבה (עי' 796 ש' 1) בגלל החשש שהנאשם יפגע בבתה, בעקבות אזהרת ר. (עי' 796 ש' 10) וטענתה חשש זה ליווה אותם **כל השנים**. לטענתה, שלחה את בתה רק לאחר שנדמה לה שהנאשם אינו בבית (עי' 796 ש' 22). האם ספרה שלאחר פנית ר., שתפה את בעלה ובעלה אמר לה "שצריך לחשוש מהנאשם ולא לשלוח את הילדים לביתו" (עי' 799 ש' 26). לטענתה,

השתדלה לא לשלוח את בתה לבית הנאשם במשך 3 שנים (ע' 772 ש' 14),
וסרבה, פעמים רבות, שבתה תלך לבית הנאשם (ע' 797 ש' 1).

314. כידוע, אימה, חשש ופחד הם דברים **מדבקים**. **ודאי מהורים לילדים**.
ילדים קולטים פחדים וחששות של הוריהם, בכלל, ומאנשים, בפרט.
זיהום קשה זה היה נקודת המוצא לחקירת הילדה.

זיהום עדות ש.ט. על-ידי הוריה סמוך לפני החקירה

הלקחים של האב כשניגש לשוחח עם הילדה

315. לפי עדויות אביה ואמה של הילדה – האב נגש לילדה נסער "נורא עצבני"
(ע' 806 ש' 16) על הבוקר. אך טבעי הוא שהילדה, שרק התעוררה, תיכנס
למצוקה כתוצאה מפנייתו הנסערת אליה.

זיהום עדות הילדה ע"י אביה

316. לדברי האב, פתח את השיחה עם בתו במשפט "זוכרת שהסברתי על
אנשים שנוגעים במקומות לא צנועים ועושים מעשים לא צנועים בילדות
– **ד.ש. אולי עשה מעשים כאלה**" (ע' 610 ש' 13, ע' 659 ש' 26).
יש לזכור ששיחה זו באה אחרי שנים שבהן הזהיר אותה מד.ש..

317. כדי לא להשאיר מקום לדמיון לאן הוביל האב את השיחה, הוא אמר לה
"צריך להיזהר!!!" (ע' 661 ש' 1). כדי לכוון אותה, באופן מוחלט וסופי,
הוא אמר לה "**יש ילדות שהתלוננו שד.ש. עשה להן דברים לא צנועים**"
(ע' 661 ש' 24), ו"אפילו נגע" בהן, במשמעות של נגיעה בעלת אופן מיני
(ע' 664 ש' 12). מדובר בזיהום קשה מאוד!

318. אם כן, עוד לפני שהבת יודעת על כך שתיחקר בחקירת ילדים, אביה
מצייר את הנאשם בפניה כפדופיל שנוגע במקומות אינטימיים, בילדות
אחרות בשכונה לשם סיפוק מיני – ובעצם לאדם מסוכן מאוד.

319. לטענת האב, **חרף זאת הילדה הכחישה, ואולם, כפי שפירטנו למעלה,**
האב לא ויתר והחל במסע לחצים ושאלות מדריכות שהובילו אותה.
הסיבה להפעלת הלחץ מצידו הוסברה על ידו בכך שהרגיש בהלה בקולה
ובעיניה כשאמרה "לא" (ע' 610 ש' 17).

אותה בהלה ברורה, לחלוטין, בזכרנו את הסיטואציה: ילדה חרדית
מתעוררת בבוקר, אביה, כולו עצבני ונסער, מתחיל לספר לה על אדם,

שמפניו הזהיר אותה, בעבר, שנוגע לילדות בשכונה במקומות אינטימיים – נושא שגם, כשלעצמו, היה גורם לילדה חרדית להיבהל, גם ללא הפגנת המתח של אביה – ומתחיל לחקור אותה על נגיעות בגופה.
כל ילד היה נבהל מכך. האב פרש בהלה זו כהודאה!!

320. לכך יש להוסיף את אישיותו של האב – כפי שהראינו, מדובר באישיות מאד קיצונית: האב סובל מהתפרצויות קשות, נותן אגרופים לקירות. במובן זה, ניתן לראות, בנקל, מדוע הבת חששה מפניו באותה שיחה.

321. האב, על רקע מבנה אישיותו, הסביר כי **"הבנתי שה"לא" הזה – הוא אומר "כן" בעצם"** (ע' 610 ש' 27). מכיוון שהאב ראה ב"לא" – "כן" – ויש להניח שאם היה שומע מבתו "כן" – גם אותו היה מפרש כ"כן" ואישור לפגיעה של הנאשם בבתו – הכתובת היתה כתובה על הקיר; האב לא נתן לעובדות לבלבל אותו, מאחר שהיה **כבר משוכנע שהנאשם פגע מינית בבתו, ומכאן ואילך לא נותר לו אלא לאסוף ולעצב ראיות לדעה הקדומה שלו.**

322. בשלב זה, עבר האב לחקירה מדריכה מובהקת של בתו ואומר לבתו "אני לא רוצה שאדון ששון (זיהוי הנאשם) ימשיך לעשות את זה (זיהוי הנאשם כמי שנוגע בבנות בחלקי גוף אינטימיים, בהמשך לדבריו הקודמים) עם ילדות אחרות (הצבעה על כך שהוא עושה זאת לבנות רבות)". ובהמשך "בבקשה, תגידי. תגידי לאבא" (ע' 610 ש' 29).

323. כן אמר לה **"נכון"** שאת רוצה לספר לאבא (ניסוח מנחה) על מה שד עשה לך (שוב, שתילה במוחה והכוונתה לכך שד עשה בה מעשים מגונים) (ע' 610 ש' 29, ע' 664 ש' 27).

324. לדברי האב, בתגובה לדבריו – הילדה פרצה בבכי וסימנה בראשה "כן" (ע' 610 ש' 31). יש מקום אמיתי לתהות אם זה קרה או שמא, גם כאן, פירש אביה הנעת ראש מצידה (דבר שבהחלט נתון לפרשנויות שונות) לפי הדעה הקדומה שלו!!

325. לטענת האב, בשלב זה הרגיש שבתו היתה מפוחדת ומבווישת (ע' 611 ש' 30, ע' 665 ש' 1) – תגובה טבעית למסע הלחצים מצידו. הוא הוסיף לשאלותיו עיסוק בהורדת התחתונים ונגיעה באיבר המין – במקום (ע' 611 ש' 2).

326. האב אשר שבהחלט מסתבר (ע' 707 ש' 5) ששאל אותה "יכול להיות שהוא נגע לך בישבן הקטן?!" (ע' 706 ש' 19) – זהו משפט נוסף שצורב בתודעתה הן את הנגיעה והן את מקום הנגיעה.

327. בדרך זו הוביל האב את בתו לעצב את תודעתה לגבי האינטראקציה שהיתה בינה ובין הנאשם, תוך הצגתו כעברייך מין שנגע בילדות אחרות ובהמשך להתנהגותו החולנית - נגע גם בה באיבר המין.

328. האב הגדיל לעשות ושילב במסע הזיהום נזיפה בילדה "למה לא סיפרת לאבא?" ובבית המשפט אפילו הוא הודה ש"זו טעות!! כי זה מחזיר רגשי אשמה" (ע' 612 ש' 7).

זיהום עדות הילדה על-ידי אמה

330. מיד לאחר ה"תשאול" והזיהום של עדות הילדה על-ידי אביה, העיד מר ט. כי העיר את אשתו (ע' 614 ש' 1). בשלב זה נכנסה אמה לתמונה והחלה במסע זיהום עצמאי. לדבריה, "זו אני שאחר כך דובבתי אותה" (ע' 806 ש' 17). "דיבוב" שבסופו הילדה בכתה והיתה נסערת – ומיד יובן מדוע (ע' 819 ש' 30).

331. לדברי האם, "ניסיתי להוציא ממנה את הדברים... את אמרת לאבא שד נגע בך, אני רוצה לדעת מה בדיוק קרה" (ע' 766 ש' 30).

332. בשלב זה, האמא לוחצת. היא קובעת לילדה שהיא כבר אמרה לאב שהנאשם נגע בה. כך נראה תהליך של שתילת זיכרון. כך נעשה תשאול חוזר שכולל הנחות לא נכונות מעצב תודעה. כל אלה הוגדרו כזיהום מובהק המשנה ומעצב תודעה בילד - ע"י לונדון ומלק, כזכור.

333. ואכן, לדברי האם, משראתה שעדיין לא נוח לילדה - המשיכה בתשאול המנחה: "זה קרה אולי באותו זמן שחזרת עם הציפס ביד?" (ע' 767 ש' 1) – בדרך זו רואים כיצד "נולד" הסיפור של הציפס: האם היא זו ששתלה סיפור זה, אותו קישרה האם לפיתוי ופגיעה מינית, במוחה של הילדה. יש בכך ללמד גם שזה לא עלה בשיחה עם האב.

334. האמא המשיכה ועיצבה את הסיפור ואת תודעתה של הילדה בהמשך התשאול, כשאמרה לילדה: "זה קרה, במקרה, כשהוא אמר לך לעזור לו עם הקניות? אמרתי לה בואי ספרי לי מה קרה. הוא קרא לך? ביקש

שתעזרי לו לקחת את הקניות?" (עי' 767 ש' 3) – כך נולד סיפור העזרה עם השקיות שהופך, ב, לחלק מהסיפור.

335. יש לשים לב לדברי האם שציירה את הזיהום באופן שאינו מותיר מקום לספק: **"היא אמרה שכן (מדובר באישור התרחיש שהציעה האם). כל פעם הייתי צריכה לשאול מה קרה"** (עי' 767 ש' 8) **"ראיתי גם שהיא מאד מהססת... הייתי צריכה לדובב אותה"** (עי' 777 ש' 28).

336. חוסר האמינות בגרסת האם עולה מכך שלדברי האם - רק שלוש שנים לאחר החקירה ויום לפני עדותה בבית המשפט **"נזכרה"** בכך (עי' 800 ש' 4) למרות שמדובר בפרט מהותי מאוד.

337. האם גם שקרה כשטענה שספרה על שקית הצי'פס הן בחקירתה במשטרה והן לבעלה - כאשר הדבר לא נזכר לא כאן ולא כאן (עי' 800 ש' 13, עי' 802 ש' 17).

338. לפי עדות האם, היא המשיכה ללחוץ על בתה, תוך זיהום תודעתה **"שאלתי אותה וראיתי שיש צורך לדובב אותה... כל דבר היא אמרה לי 'אני לא יודעת, אני לא זוכרת' אז הייתי צריכה לשאול שאלות כדי שאולי היא כן תזכור"** (עי' 805 ש' 9). לדבריה, **נוסח השאלות היה המדריך והמזהם ביותר "אולי הוא עשה לך ככה, אולי הוא עשה לך ככה"** (עי' 806 ש' 6) – כאשר בבית המשפט לא זכרה האם את לשון השאלות, דבר המחייב להניח שהשאלות ניסחו בפי הילדה את הגרסה שנמצאה, בסופו של דבר, בגרסת הילדה בפני חוקרת הילדים.

339. עם זאת, קבלנו המחשה מצוינת לטיב השאלות - בשאלה ששאלה האם: **"איפה הוא נגע לך בדיוק בישבן הקטן?"** (עי' 814 ש' 18). זו התגלמות ההנחיה האסורה: האם שואלת שאלה שמניחה נגיעה באיבר המין ושואלת רק היכן נגע הנאשם באיבר המין. **מדובר בזיהום בדרגה הגבוהה ביותר לפי המבחנים שהביאו מלק ולונדון – תשאול הנוטע במוחו של הילד את הרעיון והפירוט של מעשה העבירה, וכאשר הדבר נעשה ע"י דמות סמכותית – על אחת כמה וכמה.** זיהום כזה גורם לילד לצרוב את הפרטים במוחו – ולהאמין שהדברים קרו לו, מכח אותו זיהום.

340. משך חקירות האם בעל חשיבות רבה, שכן, לדבריה, דובר בשיחות רבות שנמשכו ימים ארוכים (עי' 822 ש' 29) וחזרו על אותם דברים. **"ניסיתי להוציא אולי יש עוד דברים"** (עי' 823 ש' 3). מדובר בזיהום מובהק

שמעצב מציאות תודעתית וגורם לילד לספר על דברים שלא חווה על-פי הכללים שהוצגו על-ידי חוקרות הילדים. חלק גדול מהשיחות התנהלו לפני חקירת הילדים, כמובן, (ע' 823 ש' 8).

מועד עיצוב הגרסה של ש.ט. – רק לאחר שיחות הזיהום ע"י הוריה

341. במכתב שכתבה האם בכתב ידה אשרה שהגרסה של הילדה נגד הנאשם נולדה "רק כמה ימים אחר-כך, כשהיתה רגועה ספרה את הכל" (ע' 825 ש' 4).

342. עינינו הרואות, שבשונה מגרסת ההורים בבית המשפט, בזמן אמת הודתה האם שהגרסה המפלילה נולדה רק לאחר מספר ימים של "חקירות" ו"דיבורים" על ידה ועל ידי בעלה – דבר המתיישב, לחלוטין, עם פועלו של זיהום לפי הסברי חוקרות הילדים.

סתירה בין גרסאות ההורים על הדינמיקה

343. ההורים מסרו גרסאות סותרות בשאלת ה"חשיפה" של גרסת הילדה, כשכל אחד מבקש לזקוף זאת "לזכותו". לטענת האב, הוא 'חשף' את המעשים בתשואל הנזכר שערך לילדה ואז פנה לאם ושיתף אותה ואז היא תחקרה את הילדה (ע' 614 ש' 3). מנגד, האם העידה שהיא זו שיזמה את התשואל הנזכר של בתה, 'חשפה' שהנאשם פגע בבתה מינית ובקשה שבעלה יבדוק זאת, בדחיפות (ע' 804 ש' 6 וכן 803 ש' 29).

זיהום והפעלת לחץ נוסף על הילדה שתפליל את הנאשם בשלב החקירה

344. ואולם, מהראיות למדנו שהאב לחץ על בתו בדרך נוספת: לאחר שהנאשם נעצר ולאחר אותו מסע הכפשה בו הציג את הנאשם כאדם מסוכן, העביר האב מסר לבתו: עליך להעיד נגד ששון כדי שלא יפגע בילדות אחרות (ע' 709 ש' 15). כלומר, האב הטיל על כתפיה הצרות של הילדה את ה'אחריות' שהנאשם אדם מסוכן ושרק אם תמסור עדות נגדו – תציל ילדות אחרות.

345. לחץ זה התעצם גם על-ידי הצגת הדחיפות - בכך שהאב הוציא את בתו מהלימודים בבית הספר ובקש שתעיד נגד הנאשם "בשביל שאר

הילדות... אנחנו לא רוצים שד יוכל לפגוע בעוד ילדות. בדרך היא השלימה עם זה".

משפט זה – אומר הכל :

יש בו תיאור מושלם של השכנוע, הלחץ, מתן ההרגשה שהפללת הנאשם תציל אחרות, כאשר הסיומת – מאלפת: לדברי האב, הבת לא הלכה להעיד מרצונה, אלא משלימה עם רצון אביה כשהיא ניגשת למסור עדות נגד הנאשם. זוהי התגשמות מובהקת של כל החששות הקשורים לזיהום עדות ילד, שמובל, כאן, ברצון הוריו – להפליל אדם.

שיבוש חקירה על-ידי בני משפחת ט.

346. ראינו, באופן מובהק, שיבוש חקירה ותיאום עדויות על-ידי בני משפחות ט. ומ.. בני המשפחות עדכנו זה את זה מה היה בחקירות המשטרה של כל אחד, וחמור מכך, בדברים שמסרו הילדות.

347. מר ט. הודה ששוחח עם אשתו לאחר חקירתו וסיפר לה על תוכן עדותו (ע' 686 ש' 29, ע' 757 ש' 12).

גב' ט. הודתה שבררה עם בעלה מה היה תוכן חקירתו ומה שאלו אותו "כי רציתי להכין את עצמי" (ע' 793 ש' 12) ושניהם שוחחו על דברים עליהם היא אמורה להעיד (ע' 793 ש' 17). ואכן, אשרה לחוקרים שבבוקר מר ט. "סיפר לה את כל מה שהוא העיד לכם פה" (ע' 797 ש' 26).

348. באופן מקומם ביותר וחסר תקדים, מסתבר שעל אף שמדובר בשני עדים ועל אף שמדובר בשיבוש מובהק, השוטרים אשרו למר ט. להיות נוכח במהלך חקירת אשתו !!! (ע' 792 ש' 9). עובדה זו, כשלעצמה, מחייבת מתן משקל אפס לכל חלק בעדותם בו יש להפליל את הנאשם.

תמיהות וסתירות בגרסאות הורי ש.ט.

349. האם טענה שבתה אמרה לה שהנאשם נגע לה "בישבן הקטן" (ע' 807 ש' 11). יום לפני הדיון הכחישה זאת וטענה שאינה זוכרת שבתה אמרה לה זאת (ע' 808 ש' 3) על אך שבין שתי הגרסאות חלפו 24 שעות.

350. האם מסרה עדות כבושה במספר נושאים מרכזיים :

א. טענתה שהנאשם אמר לבתה שהיא יפה מבתו תמר – על אף שברור היה לה שמדובר באמירה חשובה ביותר – עלתה, לראשונה, בבית המשפט. על כך אף בהמשך.

ב. כך גם טענתה שבתה ספרה לה שהנאשם הציע לה צ'יפס (עי' 813 ש' 4). לדבריה, ספרה זאת גם לבעלה, אך הוא מעולם לא הזכיר זאת (עי' 813 ש' 21).

ג. למרות שבמכתבה כתבה "אני הייתי נוכחת והכל נעשה ברוגע וכשהילדה התחילה לספר היא פרצה בבכי (עי' 824 ש' 22) בבית המשפט הודתה ששקרה ולא נכחה (עי' 824 ש' 30).

351. כאשר התנהל כנס נגד הנאשם, טען מר ט. שלא נטל בו חלק (עי' 690 ש' 3) כאשר, כפי שתהה כב': אם בתו ספרה לו שנפגעה מינית ע"י הנאשם, כטענתו, הוא היה הראשון שהיה צריך להיות שם (עי' 692 ש' 5). מר ט. אשר שהתנהגותו בנסיבות העניין "מוזרה" (עי' 692 ש' 14). יש בכך חיזוק לטענתו שמר ט. לא שמע מבתו שהנאשם פגע בה מינית או שהוא שקר בעדותו בבית המשפט.

352. בהמשך לאמור, באופן מופלא, מר ט. הכחיש שידע שאנשים צעקו על הנאשם בביתו לאחר הכנס הנזכר, על אף שהם גרים באותו בנין ולמרות שהיה בבית באותה שעה (עי' 693 ש' 28 וכן עי' 694 ש' 16).

353. מר ט. שיקר ואמר שכאשר דבר עם הנאשם "הוא סיפר לי בדרך מה היה" (768 ש' 16), כאשר כיום ברור שהנאשם לא הודה בפניו. מכאן שאו שט. שיקר לאשתו אם התכוון לומר לה שהנאשם הודה, או שהנאשם הכחיש וט. סבר שהכחשת הנאשם באזניו משקפת את המציאות כפי שתיארה בתו, דהיינו שלא פגע בה מינית.

354. מר ט. שיקר בתיאור שמסר לגבי הגעתו לכולל של הנאשם ותקיפתו, ט. העיד שלא תקף את הנאשם וכשהגיע לכולל, הנאשם בדיוק יצא החוצה (עי' 697 ש' 29). ט. **הכחיש שנכנס** פנימה (עי' 701 ש' 25). אחר כך מסר ט. גרסה סותרת לפיה **נכנס** לכולל ופנה לרב מוסבי (עי' 702 ש' 6) כפי שהעיד אף הרב מ.. גם ט. הודה שעשה את מעשיו "מתוך כעס" (עי' 692 ש' 17).

355. גב' ט. העידה שבתה אמרה לה שהנאשם אמר לה שהיא יפה וחכמה מבתו. גרסה זו שקרית על פניה, שכן מעבר לכך שגרסה זו נכבשה עד למשפט – ברור שלאור הרקע שצינו על הפחדים והחששות מהנאשם

בשנים קודם – אלו שמעה זאת האם היתה חוסמת בגופה את ביתה מלהגיע לבית הנאשם.

356. לאחר שיחתה עם בתה אמרה אמה של ש.ט. לסובבים אותה שהנאשם **ניסה** לנגוע בביתה ולא הצליח – ולא כי נגע בה, בפועל (ע' 810 ש' 2). יש בכך לחזק את טענת הנאשם על **גרסה מתפתחת ומתעצבת של ש.ט., ככל שמתקדם הלחץ והזיהום מצד הסובבים אותה.**

הסתרת הקשר של תיאום העדויות עם מ. ור. על-ידי ט. – מחקרי תקשורת

357. גם כאן נתקלנו בניסיון שקרי להסתיר את הקשר בין מ. ל.. הסיבה – ברורה – דובר בקשר אסור של העברת מידע ותיאום עדויות.

358. ט. ואשתו הכחישו שפגשו את מ. או ששוחחו עם בני משפחת מ. (ע' 658 ש' 10, ע' 639 ש' 27, ע' 646 ש' 25) (814 ש' 15), למעט שיחה **אחת, בלבד** שטלפן למ., ביום 5.6.13 בשעה 11:22 (ע' 725 ש' 2).

359. מידע זה מתגלה כשקרי, באופן ברור וחד משמעי, בפלטי התקשורת, מהם עולה כי אכן טלפנו למשפחת מ. ביום 5.6.13, אולם לא מדובר בשילת טלפון אחת, אלא לא פחות מ-13 שיחות באורך כולל של חצי שעה!! מעבר לכך, משפחת ט. טלפנה למשפחת מ. ביום האירוע הנטען, 5.5.13, שלוש פעמים, ובשבועות שלאחר מכן, עשרות פעמים וניהלו שיחות ארוכות, כעולה מפלטי התקשורת שהוגשו לתיק בית המשפט ומן הטבלה שצורפה אליהם.

360. ט. סיפר ששיתף את מ. בפרטים של מה שקרה עם בתו מיד לאחר שספרה לו (ע' 641 ש' 7, ע' 729 ש' 12) ומ. ספר לו את הפרטים על מה שבתו ספרה (ע' 645 ש' 28). מדובר בשיבוש חקירה ו**תיאום עדויות מובהק** "**אחד מספר לשני היה כך וכך**" (ע' 647 ש' 4) "כיצד הוריד לה את התחתון ונגע לה באותו מקום" (ע' 611 ש' 2).

361. כפי שמגלים לנו הפלטים, בין היתר, יום לאחר שמסר מ. עדות – הוא טלפן לט. **13 פעמים!!!** כשבשיחות אלה "אנחנו מדברים על הפרשה" (ע' 751 ש' 17).

362. למחרת חקירת מ., ט. טלפן למ. 5 פעמים!! ומ. טלפן לט. פעמיים!! כל פעם 7 דקות!! סה"כ מנהלים השנים באותו יום 7 שיחות. השיחות היו "סביב החקירה במשטרה" (ע' 756 ש' 4) – משמע, **ביום אחד 12 שיחות של תיאום ושיבוש מובהקים.**

363. למחרת השיחות הנזכרות והחקירה שוחח ט. עם ר. לא פחות מ-40 דקות!! בשיחה זו, בין היתר, 'עזדכן' ט. את ר. (ע' 756 ש' 8). הדבר מלמד על מרכזיותם של בני משפחת ר. בלידת הפרשה.

364. כעבור יומיים נוספים מנהלים ט. ומ. שיחה בת שעה.

א. להלן נפרט את השתלשלות החקירה באופן כרונולוגי, במקביל לנתונים שעולים מעיון בפלטי התקשורת נ/5-1:

1 בין 5.5.13 ועד לגביית ההודעה הראשונה ניהלו משפחת ר. ומ. 3 שיחות טלפון, בני משפחת מ. שוחחו עם בני משפחת ט. 15 שיחות ואילו בני משפחת ט. ניהלו עם בני משפחת ר. 20 שיחות.

הזמן הכולל של השיחות היה למעלה מ-382 דקות שהן 6 שעות ו-22 דקות !!

הפירוט המלא מופיע ברשימת השיחות שהוגשה ככלי עזר נ/6 בהתבסס על מחקרי התקשורת נ/1-5.

2 ביום 5.6.13 שעות לפני שמסר מר ט. את ההודעה הראשונה בתיק בשעה 22:11, שוחחו בני משפחת ט. עם בני משפחת מ. בין השעות 16:41-19:16 שלוש עשרה שיחות (!!).

3 למחרת, 6.6.13, שוב התקשרו בני משפחת ט. למשפחת מ. פעמים ובשעות 15:27 ו-15:44 שוחחו פעמיים, שבע דקות כל שיחה. לאחר שבע שיחות אלה מסר מסר מ. הודעה במטרה בשעה 17:48.

4 ביום 7.6.13 שוחחו בני משפחת ט. ור. פעמיים, שיחות באורך כולל של 35 דקות.

5 בבוקר יום 9.6.13 בשעות שלאחר 10:34 שוחחו בני משפחות ט. ומ. שיחה בת 10 דקות. בשעה 12:00 נחקרה המתלוננת ש.ט.. מאוחר יותר, בשעה 16:00, זומנה המתלוננת ש.מ. לחקירה. שעתיים לאחר מכן, בשעה 18:08 שוחחו בני משפחות ט. ומ. 13 דקות וחצי.

6 למחרת, 10.6.13 סמוך לשעה 14:00 (החקירה הסתיימה בשעה 15:00) נחקרה המתלוננת ש.מ. קודם החקירה, במקביל לחקירה ולאחריה שוחחו משפחות ט. ומ. 7 שיחות באורך כולל של 59 דקות !!! בין השעות 16:36-20:11.

7 ביום 12.6.13 בשעה 10:52 נחקר ש.ר.. ר. מוצא לנכון לעדכן את ט. לאחר החקירה ובשעה 13:43 שוחחו ר. וט. שיחה בת

למעלה מתשע דקות. סמוך לאחר מכן, בשעה 13:56 נחקרה
ט.ר..

8 ביום 13.6.13 נחקרה מ.מ. בשעה 09:54 ובשעה 10:46 נחקרה
ל.ט..

9 ביום 17.6.13 שוחחו משפחת ט. ור. ארבע פעמים שיחות
באורך כולל של כ-42 דקות.

10 בשבועות והחודשים שלאחר מכן ועד מועד קבלת הפלטים ב-
5.5.14 בני משפחות ט., מ. ור. הוסיפו להיות בקשר ושוחחו
שיחות רבות, כעולה מן הפלטים והטבלה שצורפו **שנמשכו**
שעות ארוכות.

365. ט. שיקר שוב כשהעיד שהפסיק את השיחות עם מ. אחרי שסיכמו ביניהם
שהולכים לרבנים "אני לא חושב שיש מה לדבר יותר" (ע' 730 ש' 10).
טענה זו, הנסתרת ע"י מחקרי התקשורת, באופן חד משמעי, התגלתה,
שוב, כשקריית וכניסיון להסתיר את הקשר האסור ושיבוש החקירה.

366. **מעקב אחר מחקרי התקשורת מלמד על מהלך קבוע של עשרות רבות של**
שיחות תיאום בין ט., ר. ומ., בתקופה הרלבנטית. ואכן, כשט. נשאל על
הסנכרון בין השיחות שלו עם מ. ור. – לא היה לו מענה של ממש (ע' 740
ש' 21).

367. ט. שיקר גם כשטען שהיו לו 2 שיחות, בלבד, עם ר. לפני התלונה (ע' 735
ש' 4) – כמובן שפלטי התקשורת למדו שהוא **משקר במצח נחושה, גם**
בנושא זה, וכשב"כ הנאשם חשף את הסנכרון עם מ. ואת ריבוי השיחות
עם ר. התערב כב' והעלה תמיהות על כך שהעד לא יכול היה להסביר
את שקריות גרסתו (ע' 74 ואילך וכן ע' 792 ש' 10).

368. ט. גם לימד שמ. שיקר כאשר טען בבית המשפט שלא היה לו קשר עם ט.
כל השנים. ט. אישר שמשפחות ט. ומ. היו בקשר כל השנים (ע' 757 ש'
25).

369. אנו מגישים את מחקרי התקשורת וסיכום שערכנו של מהלך השיחות
שמאפשר מעקב אחר מהלכן.

הגרסה הכבושה שמסרה ש.ט. בחקירת הילדים השניה

370. שלוש שנים לאחר חקירתה "נזכרה" הילדה "במקרה", ימים ספורים לפני מסירת העדות של הוריה בבית המשפט – שבסתירה גמורה לדברים הברורים והחד משמעיים בחקירתה הראשונה ודבריה לאמה (814 ש' 27) לפיהם הנאשם נגע בה רק פעם אחת – הפעם ספרה שהוא נגע בה מספר רב של פעמים.

371. גם בפרקליטות הבינו שאין לתת אמון בגרסה ולפיכך לא תוקן כתב האישום לפי גרסה כבושה זו, ובכל זאת, נצביע על קשיים שעולים אף מגרסה כבושה זו:

- א. חקירת הילדים הראשונה בוצעה חודש וחצי לאחר המעשים, לפי הטענה. אם כך, מדוע לא ספרה על כל המקרים?!
- ב. הילדה בטיפול, פעם בשבוע, כבר שנים (ע' 635 ש' 21) ומעולם לא הזכירה זאת.
- ג. האב טען שבתו ספרה לו שכל האירועים הנוספים היו כשאשתו והילדים של הנאשם לא במקום (ע' 735 ש' 23). ואולם, לפי הגרסה שמסרה הילדה לחוקרת הילדים הם היו בבית (ת/5 ע' 15 ש' 33)
- ד. גרסה כבושה זו סותרת את עדות הילדה שלא חזרה אל הנאשם לאחר האירוע שתארה בחקירתה הראשונה ודבריה בעדותה הראשונה שנוהרה ממנו לאחר שנגע בה (ע' 734 ש' 20).

אי העמדה לדין לפי ת/9 ב' – כראיה שאין להסתמך גם על ת/7

372. הפרקליטה אשרה בסיכומיה שאין די ב-ת/9 ב' לבסס אישום בשל הסיום בו מתקשה החוקרת לקבל תמונה ברורה ומדויקת על אודות הפגיעה.

דא עקא, זה **בדיוק** מה שכתבה בת/7 (הערכת המהימנות המתוקנת מ-2013) – לאחר שבת/6, 3 ימים קודם, כתבה שבעצם אינה מאמינה לילדה, כפי שפירטנו.

373. יתר על כן, על פני הדברים ת/9 נראה כמו מסמך מפליל יותר, לעומת ת/7.

ת/7 מתאר דברים שנמסרו על ידי ילדה צעירה כתשובות לשאלות שהחוקרת עצמה מגדירה כתשואל מנחה – מציג אופציות. שם מתקשה

החוקרת להעריך את מהימנות הילדה וכותבת כי "אני מתקשה לקבל תמונה ברורה ומדויקת אודות מהות הפגיעה".

ת/99' לעומת זאת עוסק בעדות ילדה בוגרת יותר, כאשר החוקרת אינה מציינת כי נעשה שימוש בתשאול מנחה. בכל זאת היא מגיעה למסקנה דומה לפיה "אני מתקשה לקבל תמונה מדויקת".

עמדת הפרקליטות ביחס לת/99' מחזקת אפוא את טענת הנאשם לפיה אין מקום לבסס אישום על ת/7.

מטעם זה יש לדחות כל נסיון של המדינה להסתמך על ת/7 נגד הנאשם ולזכותו, אליבא דעמדת המדינה.

חיזוקים נוספים לכך ש.ש.ט. לא נפגעה

374. לדברי אביה, לא היה דבר יוצא דופן בהתנהגותה במהלך כל השנים (ע' 653 ש' 2) ולכן לא לקח אותה לפסיכולוג (ע' 678 ש' 28). לדבריו גם הפניה למשרדי הרווחה היתה למעלה משנה לאחר החקירה – דבר המלמד שלא קרה שום דבר יוצא דופן והדבר התבטא בהתנהגותה.

375. לטענות האם בת/7 כי בתה שבה להרטיב אין שום אסמכתא, למרות שאילו היו אמת – ברור שהיו מוצגים אישורים של רופאים או מטפלים ופירוש הדבר, לפי דוקטרינת הנזק הראייתי – שטענתה אינה נכונה. בהקשר זה, נציין כי טענות אלה נסתרו ע"י הגננת שהעידה בבית המשפט, כפי שפירטנו.

חיקוי בת/9 של עדות ש.מ.ע"י ש.ט. כראיה לזיהום

376. זכור, גרסת ט. בת/8-5 לא כללה בשום אופן את בת הנאשם ודברה על אירוע יחיד. בת/9 סתרה עצמה והוסיפה מקרים נוספים אך הוסיפה, תוך חיקוי של עדות ש.מ., את נוכחות בתו של הנאשם.

חוסר ההיגיון בגרסת ש.ט. על נוכחות ילדי הנאשם

377. הילדה ספרה שכאשר התרחש האירוע ילדי הנאשם היו בבית (ע' 774 ש' 28) ובכל זאת, לטענת הילדה, הנאשם נעל את דלת הבית!! (767 ש' 8) וכזכור אף אשתו היתה בבית (ע' 775 ש' 28).

378. כפי שציינו, כב' תמה, כבר במהלך הדיון, על חוסר ההיגיון המובנה מדוע ינעל הנאשם את דלת הבית אם אשתו וילדיו בבית איתו, ושאל "זה נראה הגיוני הסיפור הזה?" (ע' 775 ש' 15).

סוף דבר

379. סוף דבר, בסיכומים אלה הראינו, שלב שלב, צעד אחר צעד, מהו זיהום, וכיצד זוהמו עדויות שתי המתלוננות, מחד, וכיצד תוכן חקירות הילדים שלהן – מלמד שהנאשם חף מפשע וכי מה שמסרו המתלוננות – לא התרחש, במציאות.

הצבענו על כך בניתוח תוכן החקירות, בניתוח דרך ביצוע החקירות, ובדרך הניתוח השגויה של תוכן החקירות ע"י חוקרות הילדים. כן הראינו שזיכוי הנאשם מתבקש אף מניתוח הגרסאות השונות והסותרות שמסרו המתלוננות, בפני עדים שונים.

הבאנו גם עדויות חיצוניות ופלטי תקשורת שביססו את טענת החפות של הנאשם.

התוצאה המתבקשת היא שיש לזכות את הנאשם וכך אנו מבקשים.



אריאל עטרי, עו"ד
ב"כ הנאשם